

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

PROJEKAT PODRŠKE MONITORINGU I EVALUACIJI II (MEASURE II)

INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA BOSNE I HERCEGOVINE

IZVJEŠTAJ ZA 2023. GODINU

Septembar 2024. godine

IZRADU OVOG DOKUMENTA OMOGUĆILA JE VELIKODUŠNA PODRŠKA AMERIČKOG NARODA PUTEM AMERIČKE AGENCIJE ZA MEĐUNARODNI RAZVOJ (USAID). SADRŽAJ OVOG DOKUMENTA JE ODGOVORNOST AUTORA, A SADRŽAJ NE ODRAŽAVA NUŽNO STAVOVE USAID-A ILI VLADE SJEDINJENIH DRŽAVA.

PROJEKAT PODRŠKE MONITORINGU I EVALUACIJI II (MEASURE II)

INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA BOSNE I HERCEGOVINE

Izveštaj za 2023. godinu

Septembar 2024. godine

Pripremljeno u okviru USAID-ovog Projekta podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini II (MEASURE II), ugovor broj AID-I67-I-17-00004; nalog broj 72016819F00001

Dostavljeno:

USAID/Bosna i Hercegovina, septembar 2024. godine

Projekat provodi:

American Institutes for Research (AIR)

SADRŽAJ

LISTA PRIKAZA.....	II
ZAHVALE.....	V
SKRAĆENICE.....	VI
SAŽETAK.....	I
UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA.....	I
REZULTATI PO DIMENZIJAMA INDEKSA.....	I
REZULTATI PO IZVORIMA PODATAKA.....	2
KLJUČNE PREPORUKE.....	6
UVOD.....	7
INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	7
SVRHA OVOG IZVJEŠTAJA.....	7
METODOLOGIJA INDEKSA.....	7
O PROJEKTU MEASURE II.....	7
PRIKUPLJANJE PODATAKA ZA INDEKS ZA 2023. GODINU.....	8
REZULTATI INDEKSA ZA 2023. GODINU.....	9
UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA.....	9
INDIKATORI PERCEPCIJE JAVNOSTI.....	14
INDIKATORI PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA.....	24
INDIKATORI IZ ADMINISTRATIVNIH PODATAKA VSTV-A.....	37
PREPORUKE INDEKSA ZA 2023. GODINU.....	60
OPŠTE PREPORUKE.....	60
PITANJA VEZANA ZA KORUPCIJU.....	60
EFIKASNOST IMENOVANJA, KRITERIJI ZA NAPREDOVANJE I KOMPETENTNOST SUDIJA I TUŽILACA.....	60
PRAVOVREMENO PROVOĐENJE PRAVDE.....	60
PRILOG I: TABELA INDEKSA EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA ZA 2023. GODINU.....	61
PRILOG II: KRATKI PREGLED METODOLOGIJE IZRADA INDEKSA.....	62
PRILOG III: POTPUNA LISTA INDIKATORA IZ ANKETE O PERCEPCIJI GRAĐANA.....	64
PRILOG IV: POTPUNA LISTA INDIKATORA IZ ANKETE SA SUDIJAMA I TUŽIOCIMA.....	67
PRILOG V: POREĐENJE PERCEPCIJE JAVNOSTI I PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA.....	72
PRILOG VI: POTPUNA LISTA ADMINISTRATIVNIH INDIKATORA VSTV SA STVARNIM I INDEKSNIM VRIJEDNOSTIMA.....	74
PRILOG VII: TRAJANJE RIJEŠENIH PREDMETA U PRAVOSUĐU U BIH, 2015–2023. GODINA.....	75
PRILOG VIII: UPITNIK O PERCEPCIJI JAVNOSTI ZA 2023. GODINU.....	76
PRILOG IX: UPITNIK O PERCEPCIJI SUDIJA I TUŽILACA ZA 2023. GODINU.....	80

LISTA PRIKAZA

Prikaz 1. Ukupne vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period 2015–2023. godina	9
Prikaz 2. Vrijednosti Indeksa po dimenzijama za period 2015–2023. i godišnje promjene u 2023. u odnosu na 2022. godinu.....	10
Prikaz 3. Grafikon vrijednosti Indeksa po dimenzijama izraženih kao postotak njihovog odgovarajućeg maksimuma za period 2015–2023. godina	11
Prikaz 4. Godišnje promjene, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2023. u odnosu na 2022. godinu.....	12
Prikaz 5. Grafikon godišnjih promjena, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2023. u odnosu na 2022. godinu.....	12
Prikaz 6. Ukupna vrijednost Indeksa i ukupne vrijednosti indikatora prema izvoru podataka za period 2015–2023. i godišnje promjene u 2023. u odnosu na 2022. godinu	13
Prikaz 7. Grafikon vrijednosti Indeksa, ukupne vrijednosti indikatora prema izvoru podataka, izražene kao postotak njihovog odgovarajućeg maksimuma za period 2015–2023. godina	13
Prikaz 8. Ukupne vrijednosti indikatora percepcije javnosti i godišnje promjene u periodu 2015–2023. godina.....	15
Prikaz 9. Najveći porast vrijednosti indikatora percepcije javnosti na godišnjem nivou, 2023. u odnosu na 2022. godinu.....	16
Prikaz 10. Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2023. u odnosu na 2022. godinu	16
Prikaz 11. Najniže vrijednosti indikatora percepcije javnosti u 2023. godini.....	17
Prikaz 12. Vrijednosti indikatora percepcije javnosti o pitanjima povezanim s korupcijom, 2023. u odnosu na 2022. godinu i godišnje promjene.....	18
Prikaz 13. Najveća povećanja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2023. u odnosu na 2015. godinu.....	19
Prikaz 14. Najveća smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2023. u odnosu na 2015. godinu.....	19
Prikaz 15. Udio ispitanika uključenih u sudske predmete (osim komunalnih predmeta), 2015–2023. godina.....	20
Prikaz 16. Grafikon udjela ispitanika uključenih u samo jedan sudski predmet u ukupnom broju ispitanika s direktnim iskustvom sa pravosudnim sistemom, 2015–2023. godina	20
Prikaz 17. Najveće razlike u odgovorima ispitanika koji su bili i onih koji nisu bili uključeni u sudske predmete u posljednje tri godine, 2023. godina	21
Prikaz 18. Grafikon glavnih izvora javnih informacija o bh. pravosuđu, predmetima i akterima, 2015–2023. godina.....	22
Prikaz 19. Grafikon nivoa povjerenja u objektivnost medija prilikom odabira i predstavljanja sudskih predmeta i istraga, 2015–2023. godina	22
Prikaz 20. Ukupne vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca i godišnje promjene za period 2015–2023. godina	24
Prikaz 21. Najveća godišnja povećanja vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca za 2023. u odnosu na 2022. godinu.....	25
Prikaz 22. Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca za 2023. u odnosu na 2022. godinu.....	26

Prikaz 23. Najniže vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca za 2023. godinu	26
Prikaz 24. Vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o pitanjima koja se odnose na korupciju za period 2022–2023. godina i godišnje promjene.....	27
Prikaz 25. Najveća godišnja povećanja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2023. u odnosu na 2015. godinu.....	28
Prikaz 26. Najveća smanjenja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2023. u odnosu na 2015. godinu.....	28
Prikaz 27. Struktura grupe ispitanika i populacija sudija i tužilaca u BiH, raščlanjeno po funkciji, spolu i nadležnosti, 2023. godina	30
Prikaz 28. Najveće razlike u vrijednostima indikatora, sudije naspram tužilaca, 2023. godina.....	31
Prikaz 29. Najveće razlike u vrijednostima indikatora po spolu, sudije/sutkinje naspram tužilaca/tužiteljica, 2023. godina.....	32
Prikaz 30. Najveće razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina	34
Prikaz 31. Grafikon najvećih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina.....	34
Prikaz 32. Najmanje razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina	35
Prikaz 33. Grafikon najmanjih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina.....	35
Prikaz 34. Uporedni prikaz godišnjih promjena vrijednosti indikatora percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca koji se odnose na pitanja korupcije, 2023. u poređenju sa 2022. godinom	36
Prikaz 35. Definicije naziva predmeta korištenih u Indeksu, odgovarajući Upisnik (vrste, faze), te datumi početka i završetka predmeta koji su korišteni za izračunavanje vrijednosti indikatora.....	37
Prikaz 36. Ukupne vrijednosti Indeksa za skup indikatora iz administrativnih podataka VSTV-a i godišnje promjene, 2015–2023. godina.....	38
Prikaz 37. Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta (u danima) na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina	40
Prikaz 38. Grafikon prosječne starosti neriješenih predmeta (u danima) na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina	41
Prikaz 39. Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta (u danima) na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina	42
Prikaz 40. Grafikon prosječne starosti neriješenih predmeta (u danima) na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina	42
Prikaz 41. Stope rješavanja predmeta (u %) na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina	43
Prikaz 42. Grafikon broja neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina	44
Prikaz 43. Stope rješavanja predmeta (u %) na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina.....	44
Prikaz 44. Grafikon broja neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina.....	45
Prikaz 45. Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta (u danima) u tužilaštvima, 2012–2023. godina.....	46
Prikaz 46. Grafikon prosječne starosti neriješenih predmeta (u danima) u tužilaštvima, 2012–2023. godina.....	47

Prikaz 47. Stope rješavanja predmeta (u %) u tužilaštvima, 2012–2023. godina	47
Prikaz 48. Grafikon prosječnog broja neriješenih predmeta u tužilaštvima, 2012–2023. godina	48
Prikaz 49. Promjene u nivou priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2023. u odnosu na 2022. i 2012. godinu	49
Prikaz 50. Grafikon ukupnog priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina	49
Prikaz 51. Promjene u nivou priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2023. u odnosu na 2012. godinu	50
Prikaz 52. Grafikon ukupnog priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina	50
Prikaz 53. Promjene u nivou priliva u tužilaštvima, 2023. u odnosu na 2012. (2015) i 2022. godinu	51
Prikaz 54. Grafikon promjena u ukupnom prilivu predmeta u tužilaštvima, 2012–2023. godina	51
Prikaz 55. Promjene u broju riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2022. u odnosu na 2013. i 2021. godinu	52
Prikaz 56. Grafikon broja riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina	52
Prikaz 57. Promjene u broju riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2023. u odnosu na 2012. i 2022. godinu	53
Prikaz 58. Grafikon broja riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina	53
Prikaz 59. Promjene u broju riješenih predmeta u tužilaštvima, 2023. u odnosu na 2012. (2015) i 2022. godinu	54
Prikaz 60. Grafikon broja riješenih predmeta u tužilaštvima, 2012–2023. godina	54
Prikaz 61. Grafikon trendova priliva, riješenih i neriješenih predmeta u sudovima i tužilaštvima, 2012–2023. godina	55
Prikaz 62. Sredstva/resursi dostupni sudovima i tužilaštvima, 2012–2023. godina	56
Prikaz 63. Grafikon usvojenih budžeta sudova i tužilaštava (u KM), 2012–2023. godina	56
Prikaz 64. Grafikon ukupnog broja sudija i tužilaca, 2012–2023. godina	57
Prikaz 65. Grafikon ukupnog broja pomoćnog osoblja u sudovima i tužilaštvima, 2012–2023. godina	57
Prikaz 66. Sredstva/resursi na raspolaganju sudovima i tužilaštvima, 2023. u odnosu na 2012. godinu	58

ZAHVALE

Istraživački tim koji je izradio Indeks efektivnosti pravosuđa u BiH za 2023. godinu (Indeks) činili su članovi tima USAID-ovog Projekta podrške monitoringu i evaluaciji II u Bosni i Hercegovini (MEASURE II) Haris Mešinović, viši analitičar (vođa tima za izradu Indeksa) i Edis Brkić, šef Projekta (član tima za izradu Indeksa). Izračun Indeksa i izradu tabela i grafikona izvršio je Centar za razvojne evaluacije i društvena istraživanja, domaća nevladina istraživačka organizacija.

Autori žele izraziti priznanje svima onima koji su za potrebe ovog izvještaja dostavili podatke potrebne za izradu Indeksa za 2023. godinu. Posebnu zahvalnost izražavamo sudijama i tužiocima koji su u februaru 2024. godine u najvećoj mjeri odgovorili na Anketu sa sudijama i tužiocima. Od neprocjenjivog značaja bila je podrška rukovodilaca i zaposlenika u Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine i njegovom Sekretarijatu koji su dostavili administrativne podatke i pružili pomoć pri provedbi ovogodišnjeg anketiranja sudija i tužilaca.

Indeks ne bi bilo moguće izraditi bez kontinuirane podrške osoblja Misije USAID-a u BiH, koje je dalo originalnu ideju i kontinuirano osigurava potrebna sredstva. Posebnu zahvalnost dugujemo gđi Elmi Bukvić Jusić, predstavnici službenika za ugovore za Projekat MEASURE II, na njenom vodstvu i dragocjenim smjernicama i komentarima.

SKRAĆENICE

AIR	American Institutes for Research
BD	Distrikt Brčko
BiH	Bosna i Hercegovina
CMS	Sistem za upravljanje predmetima (u sudovima)
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
HCOC	Korupcija visokog nivoa i organizovani kriminal (engl. „ <i>High-Profile Corruption and Organized Crime</i> “)
IMPAQ	IMPAQ International
Indeks	Indeks efektivnosti pravosuđa Bosne i Hercegovine
JACA	USAID-ov projekat Pravosuđe protiv korupcije u BiH
MEASURE-BiH	Projekat podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini
MEASURE II	Projekat podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini II
RS	Republika Srpska
TCMS	Sistem za upravljanje predmetima (u tužilaštvima)
USAID/BiH	Misija Agencije za međunarodni razvoj Sjedinjenih Država u Bosni i Hercegovini
VSTV	Visoko sudsko i tužilačko vijeće

SAŽETAK

Indeks efektivnosti pravosuđa Bosne i Hercegovine (Indeks) za 2023. godinu deveta je u nizu godišnjih aktivnosti prikupljanja podataka s ciljem praćenja stanja pravosuđa u zemlji od 2015. godine. Za potrebe Indeksa korištena su ista tri izvora podataka: (1) Anketa o percepciji građana u BiH, odnosno istraživanje percepcije javnosti; (2) Anketa sa sudijama i tužiocima u Bosni i Hercegovini; i (3) administrativni (statistički) podaci o postupanju u glavnim vrstama sudskih i tužilačkih predmeta na nivou prvostepenih i drugostepenih sudova te tužilaštava, koje dostavlja Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV) Bosne i Hercegovine.¹ Anketa o percepciji građana u BiH provedena je u periodu od decembra 2023. do kraja februara 2024. godine, dok je Anketa sa sudijama i tužiocima okončana u februaru 2024. godine. Većina indikatora koji su izvedeni iz administrativnih (statističkih) podataka VSTV-a pratila je rad sudova i tužilaštava u predmetima koji su bili u radu u periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine. Međutim, u slučaju osam indikatora² podaci se prikupljaju ručno te postaju dostupni uz jednogodišnje vremensko kašnjenje. U izvještaju o Indeksu za 2023. godinu, ovih osam indikatora oslanjalo se na podatke iz 2022. godine, budući da podaci za 2023. godinu nisu bili dostupni. Kao što je istaknuto u nekoliko ranijih Izvještaja o Indeksu, automatizacija prikupljanja podataka za ovih osam važnih indikatora učinka trebala bi biti prioritet za pravosuđe BiH.

UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA

Ukupna vrijednost Indeksa ostala je gotovo nepromijenjena, uz neznatan pad od 0,03 indeksnih poena, sa 57,27 (od maksimalnih 100 indeksnih poena) u 2022. na 57,24 u 2023. godini. Vrijednost Indeksa za 2023. godinu ukazuje na to da se pravosuđe u BiH i dalje suočava s poteškoćama kada je riječ o dostizanju nivoa efektivnosti koji je ostvaren u 2019. godini. Međutim, kao što je navedeno prošle godine, nastavljani su povoljni trendovi u procesuiranju nekih vrsta predmeta. Učinak drugostepenih sudova nastavio se poboljšavati, dok su tužilaštva treću godinu zaredom uspjela povećati broj procesuiranih predmeta korupcije. Osim toga, percepcija javnosti o postupanju pravosuđa u predmetima korupcije se poboljšana drugu godinu zaredom, iako je to poboljšanje bilo tek umjereno. Dubinska analiza podataka raščlanjenih po izvorima ukazuje na uzroke određenih značajnijih pozitivnih i negativnih promjena, koje su se u konačnici međusobno neutralizirale.

REZULTATI PO DIMENZIJAMA INDEKSA

Vrijednosti rezultata po dimenzijama koje čine Indeks za 2023. godinu bile su neujednačene i umjerene. Povećanje vrijednosti dimenzije Efikasnosti od 0,29 indeksnih poena bio je najveći doprinos poboljšanju vrijednosti Indeksa za 2023. godinu, dok su vrijednosti dimenzija Odgovornosti i Transparentnosti porasle za svega neznatnih 0,02 indeksnih poena. Međutim, pad vrijednosti

¹ Glavne vrste predmeta koje Indeks prati, kao i njihove odgovarajuće oznake za vrstu i fazu postupka (koje su navedene zagradama) iz sistema upravljanja predmetima (CMS/T-CMS), u prvostepenim sudovima su: krivični (K-K), građanski (P-P), privredni (Ps-PS), upravni (U-U), izvršenja u građanskim predmetima: P-I, izvršenja u privrednim predmetima (Ps-Ip), te izvršenja u komunalnim predmetima (I-Kom); u drugostepenim sudovima krivični (K-Kž), građanski (P-Pž), privredni (Ps-Pž) i upravni (U-Už, U-Uvp) žalbeni predmeti; a u tužilaštvima: predmeti općeg kriminala (KT, KTO, KTM, KTT, KTOV, KTKK), korupcije (KTK, KTKV), privrednog kriminala (KTPO, KTF), i ratnih zločina (KTRZ).

² Osam indikatora za koje su podaci prikupljeni ručno uz jednogodišnje vremensko kašnjenje, a koji su dio Indeksa su: neriješeni predmeti (broj neriješenih predmeta) i stopa rješavanja (stopa rješavanja je omjer riješenih i pristiglih predmeta za datu godinu, izražen u procentima) za izvršenje komunalnih predmeta, ispunjavanje kolektivnih normi za sudije i tužioce ("norma" se odnosi na broj predmeta koji sudija ili tužilac treba riješiti u toku jedne godine. Ukupni broj riješenih predmeta se na kraju godine upoređuje s brojem propisanim normom te se izračunava procenat ispunjenja norme. Prosječna vrijednost za sve sudije jednog suda (ili tužioce jednog tužilaštva) predstavlja „kolektivnu normu“ za taj sud, odnosno tužilaštvo), stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka u krivičnim, građanskim i privredni predmetima, te stope uspješnosti optužnica (broj osuđujućih presuda u odnosu na ukupan broj podignutih optužnica).

zabilježen u dimenzijama Kapaciteta i resursa, Nezavisnosti i nepristrasnosti te u dimenziji Kvaliteta (0,17, 0,09, odnosno 0,08) doveo je neto negativne promjene vrijednosti Indeksa.

REZULTATI PO IZVORIMA PODATAKA

Iako se i percepcija javnosti i percepcija sudija i tužilaca pogoršala, procesuiranje predmeta na sudovima zabilježilo je poboljšanja. Povećanje od 0,44 indeksna poena prema indikatorima izvedenim iz administrativnih podataka VSTV-a bila je najveća pozitivna promjena u Indeksu za 2023. godinu, čime je ova dimenzija Indeksa po drugi put zaredom ostvarila svoj najbolji rezultat. Nasuprot tome, percepcija javnosti i stavovi nosilaca pravosudnih funkcija zabilježili su pad za 0,08 odnosno 0,38 indeksnih poena. Negativne i pozitivne promjene u vrijednostima indikatora iz tri izvora podataka međusobno su se kompenzirale, što je dovelo do tek neznatnog pada ukupne vrijednosti Indeksa u 2023. godini.

PERCEPCIJA JAVNOSTI

Vrijednosti indikatora percepcije javnosti opale su za 0,08 indeksnih poena (ili 1,12 posto), što je bila jedna od najmanjih promjena zabilježenih u okviru Indeksa. Javnost i dalje načelno smatra da je efektivnost pravosuđa loša (7,41 indeksnih poena, odnosno 33,3 posto moguće maksimalne vrijednosti).

Indikatori percepcije javnosti s najnižim vrijednostima uglavnom su ostali isti kao i prethodne godine, a oni se odnose na vrijeme rješavanja predmeta u sudovima i tužilaštvima, smanjenje broja neriješenih predmeta u tužilaštvima i sudovima te zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova ili tužilaštava.

Međutim, indikatori percepcije javnosti pokazuju određeni napredak u pogledu korupcije, i to:

- svih osam indikatora povezanih s korupcijom zabilježili su porast vrijednosti. Ovo je druga godina zaredom da se percepcija javnosti o korupciji poboljšava;
- četiri indikatora koji se odnose na korupciju (jednakost u tretiranju građana od strane sudova, tužiocima ne uzimaju mito, sudije ne uzimaju mito i loš rad sudija se sankcioniše) bila su među najvećim godišnjim poboljšanjima;
- u 2022. godini vrijednost samo jednog indikatora korupcije bila je iznad referentnog nivoa iz 2015. godine, dok su u 2023. godini tri od osam indikatora korupcije zabilježila više vrijednosti nego 2015. godine;
- iako se percepcija javnosti o procesuiranju predmeta korupcije poboljšala, razmjere ovih promjena i dalje su umjerene, što ukazuje na to da javnost i dalje očekuje od pravosuđa da ostvari bolje rezultate u borbi protiv korupcije.

PERCEPCIJA SUDIJA I TUŽILACA

Nakon dvije godine povećanja zabilježen je pad ukupne vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca (za 0,38 indeksnih poena ili 1,38 posto). Kao i u proteklih osam godina, ukupna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima za 2023. godinu ostala je u rasponu od 25 do 28 indeksnih poena (58 do 62 posto mogućeg maksimuma), što ukazuje na postojano mišljenje nosilaca pravosudnih funkcija da su potrebna dodatna poboljšanja efektivnosti pravosuđa.

Uprkos ukupnom godišnjem padu, indikatori koji su zabilježili najveći porast su adekvatnost sudskih taksi/naknada, adekvatnost plata sudija/tužilaca, adekvatnost advokatskih i notarskih naknada, primjerenost sankcija u disciplinskim postupcima i efikasnost imenovanja sudija/tužilaca.

Vrijednosti indikatora koji su pokazali negativne promjene bile su dovoljno velike da dovedu do pada ukupnog Indeksa. Indikatori koji su zabilježili najveća godišnja smanjenja mogu se načelno podijeliti u tri grupe:

- indikatori povezani sa dimenzijom Kapaciteta i resursa (adekvatnost obuke/edukacije za sudije/tužioce na godišnjoj osnovi; adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava; adekvatnost procedura i resursa kojima raspolažu sudovi i tužilaštva za suočavanje sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilivu predmeta i adekvatnost potrebne IT opreme i podrške u sudovima/tužilaštvima);
- indikatori koji se odnose na dimenziju Nezavisnosti i nepristrasnosti (objektivnost, adekvatnost i primjenljivost u praksi uvjeta za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca te odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka); i
- indikatori kojima se prati rad tužilaštava/tužilaca (percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima i nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca).

Nakon smanjenja vrijednosti u prethodnoj godini, indikator adekvatnosti neophodne informatičke opreme zabilježio je još jedan pad u 2023. godini i dostigao najnižu vrijednost Indeksa ikada, uprkos činjenici da je cjelokupni pravosudni sistem digitalizovan i u potpunosti ovisan o IT-u. Indikator objektivnosti, adekvatnosti i primjenljivosti u praksi uvjeta za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca također je dostigao najnižu vrijednost od početka primjene Indeksa 2015. godine.

Indikatori percepcije sudija i tužilaca s najnižim vrijednostima ostali su suštinski nepromijenjeni. Ovi indikatori su objektivnost, adekvatnost i primjenljivost u praksi uvjeta za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca, efikasnost imenovanja sudija i tužilaca na nova radna mjesta te procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon.

Podskup indikatora koji se odnose na korupciju proizveo je negativnu kumulativnu promjenu. Naime, vrijednosti pet od osam indikatora koji prate korupciju zabilježile su pad, što signalizira da su nosioci pravosudnih funkcija bili skeptičniji u pogledu rješavanja pitanja vezanih za korupciju u pravosuđu nego prije godinu dana. Dodatno, nije bilo značajnih poboljšanja u vrijednostima indikatora povezanih s korupcijom za 2023. godinu u poređenju s baznim vrijednostima, odnosno vrijednosti šest od osam indikatora u ovom podskupu i dalje su bile niže nego 2015. godine.

Zabilježene su samo manje razlike u percepciji o efektivnosti pravosuđa između sudija i tužilaca te između muškaraca i žena na pravosudnim funkcijama.

POREĐENJE PERCEPCIJE JAVNOSTI I PERCEPCIJA SUDIJA I TUŽILACA

Kao i svake godine od početka primjene Indeksa, javnost je i u 2023. godini zauzela znatno kritičniji stav prema efektivnosti pravosuđa od samih sudija i tužilaca. Najveće razlike u percepcijama javnosti i sudija i tužilaca mogu se svrstati u tri šire kategorije: transparentnost i pristup pravosuđu (prisustvovanje javnim suđenjima, pristup presudama, pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice, pristup sudskim spisima i povjerenje u sudije da postupaju nepristrasno i u skladu sa zakonom), trajanje rješavanja predmeta i poboljšanje u pogledu broja neriješenih predmeta na sudovima (percepcija trajanja predmeta na sudovima i percepcija smanjenja neriješenih predmeta na sudovima), te podložnost sudija i tužilaca primanju mita (sudije ne uzimaju mito i tužioci ne uzimaju mito).

I javno mnijenje i nosioci pravosudnih funkcija imali su loše mišljenje o objektivnosti medija pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama, transparentnosti i pravičnosti karijernih i kadrovskih odluka u pravosuđu (imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih

sposobnosti/kompetentnosti i nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca), procesuiranju javnih zvaničnika koji krše zakon te o drugim profesionalnim kategorijama u pravosuđu (ocjena rada advokata, ocjena rada notara i adekvatnost advokatskih i notarskih naknada).

INDIKATORI IZ STATISTIČKIH PODATAKA VSTV-A

U 2023. godini, ukupna vrijednost indikatora u skupu administrativnih podataka VSTV-a koji su korišteni u Indeksu bila je 22,70, što je za 0,44 indeksna poena (1,96 posto) više nego u prethodnoj godini i predstavlja drugo najveće povećanje u ovoj kategoriji od početka izračunavanja Indeksa. Kumulativna vrijednost skupa indikatora iz podataka VSTV-a dosegla je novi maksimum Indeksa, kao što je to bio slučaj i u Indeksu iz 2022. godine. Povećanja vrijednosti indikatora iz ovog skupa dovela su do toga da je kumulativna vrijednost dimenzije Efikasnosti porasla više od bilo koje druge dimenzije. Zahvaljujući ovim povećanjima, negativne vrijednosti indikatora percepcije su gotovo u potpunosti neutralizovane, što je pomoglo da se ukupna vrijednost Indeksa održi na približno istom nivou kao prije godinu dana. Nastavljeni su pozitivni trendovi iz prethodne godine u pojedinim segmentima procesuiranja predmeta, posebno u slučaju drugostepenih sudova i predmeta korupcije u tužilaštvima.

PRVOSTEPENI SUDOVI

Za većinu vrsta predmeta nastavili su se pozitivni trendovi smanjenja vremena rješavanja predmeta i prosječne starosti neriješenih predmeta. U 2023. godini, prosječno trajanje rješavanja predmeta kretalo se u rasponu od 282 dana (izvršenja u privrednim predmetima) do 425 dana (upravni predmeti). Iako su ova vremena rješavanja predmeta još uvijek preduga, evidentna su postepena poboljšanja za većinu vrsta predmeta u odnosu na 2015. godinu. Međutim, sve veći priliv predmeta, u kombinaciji sa stalnim smanjivanjem broja riješenih predmeta, uzrokovao je povećanje broja neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima – jedino povećanje ukupnog broja neriješenih predmeta od 2012. godine (osim povećanja do kojih je došlo tokom pandemije COVID-19).

DRUGOSTEPENI SUDOVI

Povećanju vrijednosti indikatora iz podataka VSTV-a najviše su doprinijeli drugostepeni sudovi. Prosječno vrijeme rješavanja za različite vrste predmeta smanjeno je za 4 dana na 227 dana, dok je prosječna starost neriješenih predmeta za tri vrste predmeta (građanski, privredni i upravni žalbeni predmeti) smanjena za 54 (na 77 dana). Iako još uvijek ima prostora za poboljšanja, drugostepeni sudovi su u protekle tri godine uspjeli skratiti prosječno trajanje rješavanja predmeta za 14 do 58 posto. Krivični žalbeni predmeti ostali su mjerilo uspješnosti za cijelo pravosuđe, s prosječnim vremenom rješavanja predmeta od 83 dana.

Stope rješavanja građanskih, privrednih i upravnih žalbi na drugostepenim sudovima kretale su se u rasponu od 111 do 125 posto. Ovi rezultati su postignuti uprkos činjenici da je povećan priliv predmeta na ovom nivou pravosudnih institucija (za 7 posto, isto kao i na prvostepenim sudovima). Ipak, tempo rješavanja predmeta na drugostepenim sudovima nije bio sporiji u odnosu na uspješnu prethodnu godinu, što je rezultiralo smanjenjem broja neriješenih predmeta između 505 i 1.026 predmeta (u zavisnosti od vrste predmeta) te smanjenjem ukupnog broja neriješenih predmeta za 12,6 posto na drugostepenim sudovima u 2023. godini u odnosu na 2022. Neriješeni predmeti na drugostepenim sudovima su na najnižem nivou od početka primjene Indeksa.

TUŽILAŠTVA

U 2023. godini promjene u vrijednostima indikatora koji se odnose na tužilaštva bile su različite. Detaljna analiza ukazuje na glavne uzroke pozitivnih i negativnih kretanja u tužilaštvima te ističe problematična pitanja.

Vrijeme rješavanja i prosječna starost neriješenih predmeta u 2023. u odnosu na 2022. godinu su:

- povećani za predmete opšteg kriminala i ratnih zločina,
- smanjeni za predmete privrednog kriminala,
- smanjeni za predmete korupcije (drugu godinu zaredom).

Prosječno trajanje neriješenih predmeta korupcije smanjeno je četvrtu godinu zaredom i dostiglo novi rekordno nizak nivo za ovu vrstu predmeta od 2015. godine.

Promjene u broju neriješenih predmeta i stopama rješavanja u 2023. godini također su bile različite. Ipak, stopa rješavanja predmeta opšteg kriminala (najbrojnija vrsta predmeta u tužilaštvima) iznosila je 88 posto, što je direktno dovelo do kontinuiranog povećanja ukupnog broja neriješenih predmeta u tužilaštvima, koji je u 2023. godini premašio nivo iz 2015. godine.

Broj riješenih predmeta i prilivi u tužilaštvima ukazuju na:

- nastavak negativnog trenda u rješavanju predmeta (5 posto u 2023. godini – najveći pad broja riješenih predmeta na svim nivoima pravosudnih institucija),
- minimalno povećanje priliva (samo 0,4 posto).

Stope rješavanja predmeta, broj riješenih predmeta, priliv novih predmeta i broj neriješenih predmeta ratnih zločina i korupcije (vrste predmeta koje se prema mjernim parametrima VSTV-a smatraju sličnim po svojoj složenosti) bilježe vrlo različite vrijednosti:

- predmeti ratnih zločina: stopa rješavanja je u 2023. godini bila 242 posto (u poređenju sa 252 posto u 2022. godini), broj riješenih predmeta ratnih zločina bio je 128 (u poređenju sa 189 u 2022. godini), dok je njihov priliv bio svega 53 (u poređenju sa 75 u 2022. godini) predmeta. Na kraju 2023. godine, ukupan broj neriješenih predmeta ratnih zločina iznosio je 323 (u poređenju sa 384 u 2022. godini);
- predmeti korupcije: iako su i vrijeme rješavanja i starost neriješenih predmeta smanjeni, stopa rješavanja predmeta korupcije iznosila je samo 96 posto (nakon sličnog rezultata od 94 posto u 2022. godini). Slično tome, broj riješenih predmeta korupcije u prethodnim godinama, iako u porastu (1.053 u 2021, 1.073 u 2022. i 1.109 u 2023. godini), nije pratio porast priliva predmeta ove vrste (1.098 u 2021, 1.136 u 2021. i 1.155 u 2023. godini).

Ovi podaci ukazuju na to da bi se resursi mogli preraspodijeliti po različitim vrstama tužilačkih predmeta kako bi se postigli bolji rezultati u borbi protiv korupcije, što je sve osjetljivije pitanje za cjelokupno bh. društvo.

SVE PRAVOSUDNE INSTANCE – RESURSI I BROJ RIJEŠENIH PREDMETA

Trendovi i varijacije uočene u radu pravosudnih institucija u BiH odvijale su se u kontekstu povećanja budžeta kako za sudove, tako i za tužilaštva te povećanog broja pomoćnog osoblja u tužilaštvima (nivo drugog pravosudnog osoblja ostao je približno isti kao prethodnih godina). I dalje zabrinjava činjenica da prvostepeni sudovi i tužilaštva rješavaju sve manje predmeta, iako u svom radu raspoložu istim ili većim resursima, što je uočeno i u prethodnim godinama.

KLJUČNE PREPORUKE

- Pravosuđe BiH mora nastaviti s nastojanjima da poveća kako broj, tako i kvalitet optužnica u predmetima korupcije visokog nivoa i organizovanog kriminala (HCOC).
 - Pravosuđe BiH bi trebalo preispitati trenutnu raspodjelu resursa i pronaći načine za unapređenje procesuiranja predmeta HCOC-a.
- Prvostepeni sudovi i tužilaštva moraju povećati broj riješenih predmeta, a sve pravosudne institucijetrebaju nastaviti da smanjuju trajanje rješavanja predmeta.
- VSTV bi trebao otkloniti razloge za zabrinutost nosilaca pravosudnih funkcija u pogledu efikasnosti imenovanja, transparentnosti i pravičnosti kriterija za napredovanje u karijeri, te kompetentnosti novoimenovanih sudija i tužilaca.

UVOD

INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA U BOSNI I HERCEGOVINI

U saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem Bosne i Hercegovine (VSTV), Projekat podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini (MEASURE-BiH) Agencije SAD za međunarodni razvoj (USAID) je 2015. godine po ugovoru izradio Indeks efektivnosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini (Indeks) i započeo s njegovom primjenom. Indeks je razvijen kao namjenski alat za procjenu efektivnosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini (BiH) na godišnjem nivou. Izdanje za 2023. godinu je deveto u nizu godišnjih izvještaja o Indeksu. Svi izvještaji o Indeksu dostupni su je na internet stranicama *USAID Development Experience Clearinghouse* (dec.usaid.gov) i projekta MEASURE II (www.measurebih.com), kao i na službenoj stranici VSTV-a (www.pravosudje.ba). Nakon objavljivanja svakog izvještaja, skupovi podataka iz Indeksa, koji su vlasništvo Američke agencije za međunarodni razvoj u Bosni i Hercegovini (USAID/BiH), dostupni su na internet stranici USAID-ovog registra podataka o razvoju (data.usaid.gov) i internet stranici projekta MEASURE II.

SVRHA OVOG IZVJEŠTAJA

Indeks pruža procjenu stanja u pravosuđu BiH kroz sadržajnu analizu informacija trianguliranih iz tri nezavisna izvora s ciljem pružanja pomoći pri identificiranju i praćenju trendova u radu pravosudnih institucija u BiH te izrade preporuka za unapređenje procesa planiranja i donošenja odluka. Izvještaji i dostupni skupovi podataka pružaju kako pravosudnim organima, tako i nezavisnim istraživačima podatke i uvide koji omogućavaju detaljnije ispitivanje konkretnih tema od interesa za pravosudni sektor.

METODOLOGIJA INDEKSA

Metodologija Indeksa detaljno je objašnjena u prvom izvještaju o Indeksu efektivnosti pravosuđa BiH - Metodologija i rezultati za 2015. godinu, koji je dostupan na prethodno navedenim internet stranicama. Sažet pregled metodologije dat je u Prilogu II.

O PROJEKTU MEASURE II

USAID je u septembru 2019. godine angažovao IMPAQ International (IMPAQ) u cilju provođenja projekta MEASURE II, kao nastavka aktivnosti provedenih u okviru projekta MEASURE-BiH. U maju 2020. godine, American Institutes for Research® (AIR®), sa sjedištem u Arlingtonu, u saveznoj državi Virđžinija, je pripojio kompaniju IMPAQ. Vlada SAD je krajem 2021. godine odobrila novaciju IMPAQ-ovih saveznih ugovora sa AIR-om. U drugom tromjesečju fiskalne 2022. godine, potpisivanjem izmjena i dopuna specifičnih za projekat, AIR je zvanično postao implementacioni partner projekta MEASURE II.

Projekat MEASURE II pruža fleksibilne usluge zasnovane na potrebama Misije USAID-a u BiH i njenih implementacionih partnera s ciljem praćenja ostvarenog napretka u odnosu na ciljeve Misije, upotpunjavanja znanja te integrisanja stečenog iskustva. Ova podrška se manifestuje u različitim oblicima, uključujući aktivnosti upravljanja rezultatima, kreiranje i provođenje namjenskih istraživanja za podršku u izradi politikai strategija, uključujući procjene, evaluacije, ankete i posebne studije te primjenu USAID-ovog okvira i metodologija za saradnju, učenje i prilagođavanje (CLA) koji se koriste u radu, procesima i praksama Misije.

PRIKUPLJANJE PODATAKA ZA INDEKS ZA 2023. GODINU

Početak 2024. godine, projekat MEASURE II je prikupio podatke za najnoviji Indeks iz tri standardna izvora, i to:

1. Anкета o percepciji građana (NSCP BiH) u BiH

Reprezentativni uzorak od 3,000 bh. građana, odabranih metodom stratificiranog slučajnog uzorka stanovništva, odgovorili su na anketu koja je provedena od decembra 2023. do kraja februara 2024. godine.

2. Anкета sa sudijama i tužiocima

Anketa sa sudijama i tužiocima je provedena pod pokroviteljstvom VSTV-a u februaru 2024. godine. Kao i prethodnih godina, projekat MEASURE II je pozvao sve sudije i tužioce u BiH da učestvuju u *online* anketi, a odazvalo se njih 553. Čak i više nego prethodnih godina, obuhvaćena grupa ispitanika u velikoj je mjeri odražavala sastav ukupne populacije sudija i tužilaca. Pojednost o grupi ispitanika obuhvaćenoj Anketom sa sudijama i tužiocima navedene su poglavlju pod naslovom „Dodatni podaci o percepciji sudija i tužilaca“.

3. Administrativni (statistički) podaci Visokog sudskog i tužilačkog vijeća

VSTV je projektu MEASURE II dostavio podatke o 288.452 predmeta u radu u sudovima i tužilaštvima u 2023. godini (za period od 1. januara do 31. decembra). Ovi predmeti pripadali su istim glavnim vrstama predmeta koje je Indeks pratio u periodu od 2015. do 2023. godine.³ Definicije glavnih vrsta predmeta koje prati Indeks navedene su u poglavlju o indikatorima iz administrativnih podataka VSTV-a ovog izvještaja.

VSTV je projektu MEASURE II dostavio i ručno prikupljene podatke za devet indikatora iz Indeksa, i to: broj neriješenih komunalnih predmeta i stopa rješavanja za izvršenja u komunalnim predmetima, ispunjavanje kolektivnih normi za sudije i tužioce, stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka (za tri vrste predmeta) te uspješnost optužnica i disciplinskih postupaka. Budući da prikupljanje ovih podataka još nije automatizovano, osam od ovih devet indikatora⁴ dostupno je isključivo s jednogodišnjim vremenskim kašnjenjem. To znači da su za ovih osam indikatora bili dostupni samo podaci iz 2022. godine u vrijeme kada su prikupljeni podaci za 2023. godinu za preostalih 57⁵ indikatora.

³ Ukupan broj predmeta u prethodnim godinama je kako slijedi: 421.019 u 2015. godini, 378.392 u 2016. godini, 350.224 u 2017. godini, 327.996 u 2018. godini, 311.765 predmeta u 2019. godini, 284.335 u 2020. godini; 299.269 u 2021. godini i 286.874 u 2022. godini.

⁴ Indikator uspješnosti disciplinskih postupaka je jedini ručno prikupljeni indikator za koji su dostupni podaci za posljednju godinu.

⁵ Automatizovani sistem VSTV-a generiše podatke u stvarnom vremenu, a VSTV je u januaru 2024. godine bio u mogućnosti dostaviti podatke za 56 indikatora. VSTV je, također, blagovremeno dostavio i podatke za jedan indikator koji se prikuplja ručno, odn. za indikator koji prati stopu uspješnosti disciplinskih postupaka za 2023. godinu. Podaci za posljednju godinu za preostalih osam indikatora koji se prikupljaju ručno nisu bili dostupni u vrijeme izrade ovog izvještaja.

REZULTATI INDEKSA ZA 2023. GODINU

UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA

Vrijednost Indeksa za 2023. godinu iznosila je 57,24 indeksnih poena⁶ (0,03⁷ indeksnih poena, odnosno 0,05 posto manje od vrijednosti Indeksa za 2022. godinu). Prvobitna vrijednost Indeksa iz 2015. godine iznosila 54,41 indeksnih poena i ona se uzima kao bazna vrijednost Indeksa. Godinu dana kasnije, vrijednost Indeksa je porasla za 2,37 indeksnih poena (4,36 posto) i dosegla nivo od 56,78 indeksnih poena, što je još uvijek najveće povećanje do sada. Nakon toga, rast vrijednosti Indeksa je sve više usporavao te su njegove vrijednosti iznosile 57,09, u 2017. godini, 57,28 u 2018. godini i 57,39 indeksnih poena u 2019. godini. U 2020. godini ukupna vrijednost Indeksa pala je na 56,49 indeksnih poena. Pad u 2021. godini bio je manje izražen, do 56,10 indeksnih poena. Vrijednost Indeksa za 2022. godinu porasla je na 57,27 indeksnih poena, ali ovo poboljšanje se nije nastavilo u 2023. godini. Okvirno, vrijednost Indeksa za 2023. godinu ukazuje na to da se pravosuđe u BiH još uvijek suočava s poteškoćama u pogledu dostizanja nivoa efektivnosti koji je ostvaren u 2019. godini. Ukupne vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period od 2015. do 2023. godine predstavljene su u Prikazu I.

Prikaz I. Ukupne vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period 2015–2023. godina

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost Indeksa ⁸	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (u %)
2015.	54,41 indeksnih poena	N/A	N/A
2016.	56,78 indeksnih poena	2,37	4,36%
2017.	57,09 indeksnih poena	0,31	0,54%
2018.	57,28 indeksnih poena	0,19	0,34%
2019.	57,39 indeksnih poena	0,11	0,19%
2020.	56,49 indeksnih poena	-0,90	-1,57%
2021.	56,10 indeksnih poena	-0,38	-0,67%
2022.	57,27 indeksnih poena	1,16	2,07%
2023.	57,24 indeksnih poena	-0,03	-0,05%

VRIJEDNOSTI INDEKSA PO DIMENZIJAMA

GODIŠNJE PROMJENE PO DIMENZIJAMA

Gledano po dimenzijama, rezultati Indeksa za 2023. godinu bili su izrazito neujednačeni, umjereni i gotovo ravnomjerno izbalansirani. Povećanje od 0,29 indeksnih poena u dimenziji Efikasnosti predstavlja najveću pozitivnu promjenu u svim dimenzijama Indeksa. Vrijednost za 2023. godinu je najviša vrijednost u ovoj dimenziji od početka izrade Indeksa. Jedina dimenzija koja je, pored ove, zabilježila poboljšanje je dimenzija Odgovornosti i transparentnosti, iako za svega 0,02 indeksnih

⁶ Od maksimalnih 100 indeksnih poena.

⁷ Sve razlike u indeksnim poenima ovdje ili u ostatku izvještaja su posljedica zaokruživanja. Precizne vrijednosti date su u Prilogu I – Matrica Indeksa efektivnosti pravosuđa za 2023. godinu.

⁸ Maksimalna ukupna vrijednost Indeksa je 100 indeksnih poena.

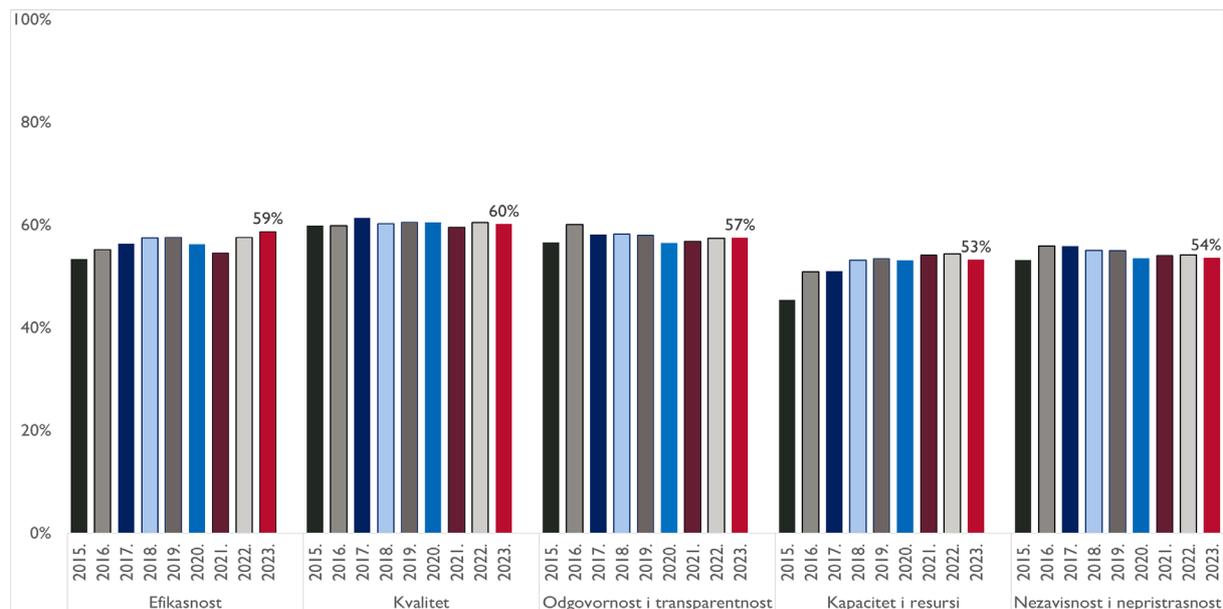
poena. Pad u dimenziji Kvaliteta bio je najmanji (0,08 indeksnih poena) a uzrokovao ga je pad zadovoljstva građana administrativnim uslugama pravosuđa. Dimenzija Nezavisnosti i nepristrasnosti zabilježila je nešto veći pad (0,09 indeksnih poena) zbog pada kumulativne vrijednosti indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima unutar ove dimenzije te se, nakon dvije godine povećanja, ponovo spustila na približno isti nivo kao 2020. godine. Dimenzija koja prati Kapacitet i resurse imala je najveći udio u padu Indeksa u 2023. godini (0,17 indeksnih poena). Unutar ove dimenzije, kumulativna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima značajno se smanjila, ponajviše zbog zabrinutosti sudija i tužilaca kad su u pitanju edukacije u pravosuđu, prikladnost objekata sudova i tužilaštava, mjere za upravljanje promjenama u prilivu predmeta i kvalitet IT podrške.⁹ U Prikazu 2 navedene su nominalne vrijednosti indeksnih poena po dimenzijama za sve godine Indeksa i godišnja promjena od 2022. do 2023. godine, dok Prikaz 3 predstavlja godišnje vrijednosti dimenzija izražene u procentima njihovih odgovarajućih maksimuma.

Prikaz 2. Vrijednosti Indeksa po dimenzijama za period 2015–2023. i godišnje promjene u 2023. u odnosu na 2022. godinu

Dimenzija	Maksimalan broj indeksnih poena	Broj indeksnih poena u 2015. godini	Broj indeksnih poena u 2016. godini	Broj indeksnih poena u 2017. godini	Broj indeksnih poena u 2018. godini	Broj indeksnih poena u 2019. godini	Broj indeksnih poena u 2020. godini	Broj indeksnih poena u 2021. godini	Broj indeksnih poena u 2022. godini	Broj indeksnih poena u 2023. godini	Godišnja promjena u indeksnim poenima
Efikasnost	25,00	13,34	13,80	14,09	14,37	14,40	14,07	13,64	14,39	14,68	0,29
Kvalitet	25,00	14,97	14,96	15,34	15,06	15,13	15,12	14,88	15,12	15,04	-0,08
Odgovornost i transparentnost	20,00	11,31	12,01	11,63	11,63	11,59	11,30	11,36	11,48	11,50	0,02
Kapacitet i resursi	15,00	6,81	7,63	7,65	7,97	8,01	7,96	8,12	8,15	7,98	-0,17
Nezavisnost i nepristrasnost	15,00	7,98	8,38	8,38	8,26	8,25	8,03	8,11	8,13	8,04	-0,09
UKUPNO	100,00	54,41	56,78	57,09	57,28	57,39	56,49	56,10	57,27	57,24	-0,03

⁹ Usljed zaokruživanja, moguće je da neke ukupne vrijednosti neće odgovarati zbiru pojedinačnih. Precizne vrijednosti date su u Prilogu I – Matrica Indeksa za 2023. godinu.

Prikaz 3. Grafikon vrijednosti Indeksa po dimenzijama izraženih u procentima njihovog odgovarajućeg maksimuma za period 2015–2023. godina

GODIŠNJE PROMJENE U DIMENZIJAMA PREMA IZVORU PODATAKA

Temeljitiše ispitivanje promjena po dimenzijama razjašnjava ključne komponente koje su oblikovale vrijednost Indeksa za 2023. godinu.

Vrijednosti indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a koji prate procesuiranje predmeta u sudovima i tužilaštvima u BiH doprinijele su svim pozitivnim promjenama (0,42 indeksnih poena) u dimenziji Efikasnosti. Nasuprot tome, percepcija javnosti i percepcija sudija i tužilaca su se pogoršali, iako tek neznatno (za 0,10 odnosno 0,03 indeksnih poena).

Pad vrijednosti u dimenziji Kvaliteta također je bio neznatan (0,08 indeksnih poena) i uglavnom ga je izazvalo pogoršanje percepcije javnosti o ovoj dimenziji (0,10 indeksnih poena). Indikatori izvedeni iz administrativnih podataka VSTV-a također su zabilježili neznatno smanjenje (0,02 indeksna poena), dok je perspektiva sudija i tužilaca bila nešto pozitivnija (0,04 indeksna poena) nego godinu dana ranije, ali je ovo samo moglo ublažiti ukupni pad vrijednosti u ovoj dimenziji.

U dimenziji Odgovornosti i transparentnosti promjene su bile vrlo male za svaki pojedini izvor podataka, a njihova ukupna vrijednost je zanemarljiva (0,02 indeksnih poena). Blagi porast vrijednosti zabilježili su i indikator percepcije javnosti i indikatori izvedeni iz administrativnih podataka (od 0,03 odnosno 0,04 indeksna poena), dok su stavovi nosilaca pravosudnih funkcija o ovoj dimenziji bili nešto nepovoljniji (-0,05 indeksnih poena) nego godinu dana ranije.

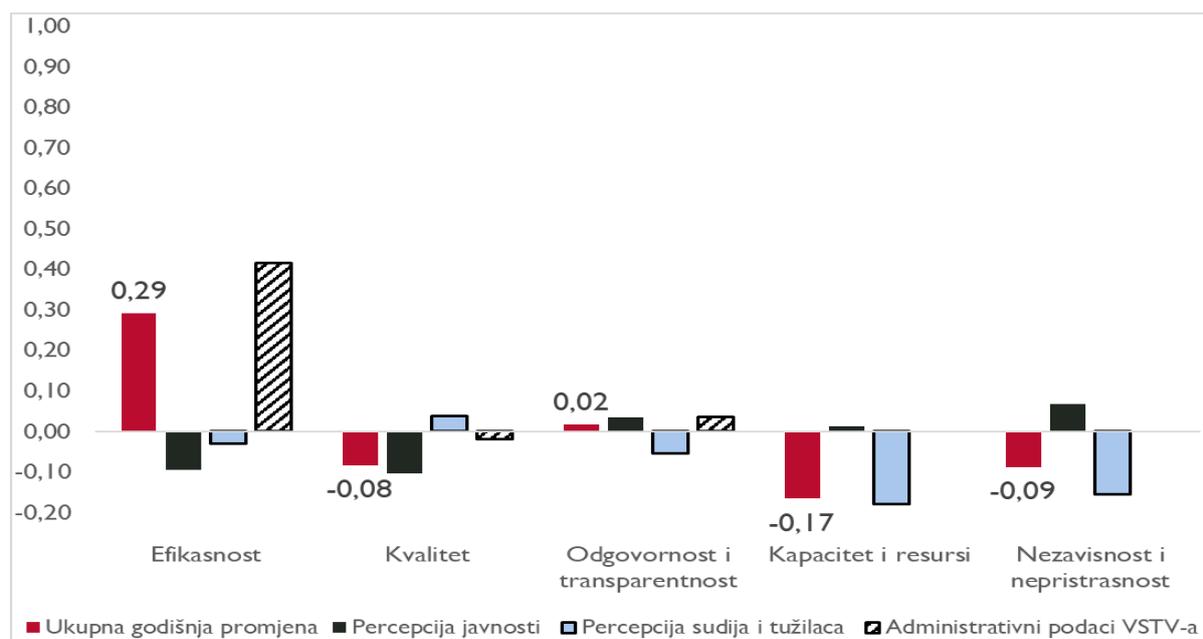
Pogoršanje mišljenja sudija i tužilaca o dimenziji Kapaciteta i resursa u pravosuđu je razlog za daleko najveći udio u padu vrijednosti ove dimenzije (0,17 indeksnih poena), pri čemu je percepcija javnosti ostala praktično nepromijenjena (povećanje od 0,01 indeksni poen). U okviru dimenzije Nezavisnosti i nepristrasnosti, stavovi sudija i tužilaca ponovo su bili u dovoljnoj mjeri negativniji nego prethodne godine (0,16 indeksnih poena) da da odrede generalni pravac ovogodišnje promjene, ali je javnost o ovoj dimenziji zauzela nešto povoljniji stav, što je uspjelo ublažiti ukupno smanjenje u ovoj

dimenziji. U Prikazima 4 i 5 navedene su godišnje promjene za svaku od dimenzija prema izvorima podataka u tabelarnom i grafičkom obliku.¹⁰

Prikaz 4. Godišnje promjene, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2023. u odnosu na 2022. godinu

Dimenzija	Ukupna godišnja promjena	Percepcija javnosti	Percepcija sudija i tužilaca	Administrativni podaci VSTV-a
Efikasnost	0,29	-0,10	-0,03	0,42
Kvalitet	-0,08	-0,10	0,04	-0,02
Odgovornost i transparentnost	0,02	0,03	-0,05	0,04
Kapacitet i resursi	-0,17	0,01	-0,18	-
Nezavisnost i nepristrasnost	-0,09	0,07	-0,16	-
UKUPNO	-0,03	-0,08	-0,38	0,44

Prikaz 5. Grafikon godišnjih promjena, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2023. u odnosu na 2022. godinu

VRIJEDNOSTI INDEKSA PO IZVORIMA PODATAKA

Raščlanjivanje podataka iz Indeksa za 2023. godinu prema izvorima podataka ukazuje na to da je ukupna vrijednost indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a doprinijela povećanju od 0,44 indeksnih poena i bila jedini izvor pozitivnih promjena u Indeksu za 2023. godinu. Nasuprot tome, percepcije sudija i tužilaca te, u manjoj mjeri, javnosti dovoljno su se pogoršale (0,38 odnosno 0,08 indeksnih poena) da dovedu do ukupne negativne promjene. Vrijednosti ukupnog Indeksa i njegovih glavnih komponenti (prema izvorima podataka) za period 2015–2023. date su u Prikazu 6.¹¹

¹⁰ Usljed zaokruživanja, moguće je da neke ukupne vrijednosti neće odgovarati zbiru pojedinačnih. Precizne vrijednosti date su u Prilogu I – Matrica Indeksa za 2023. godinu.

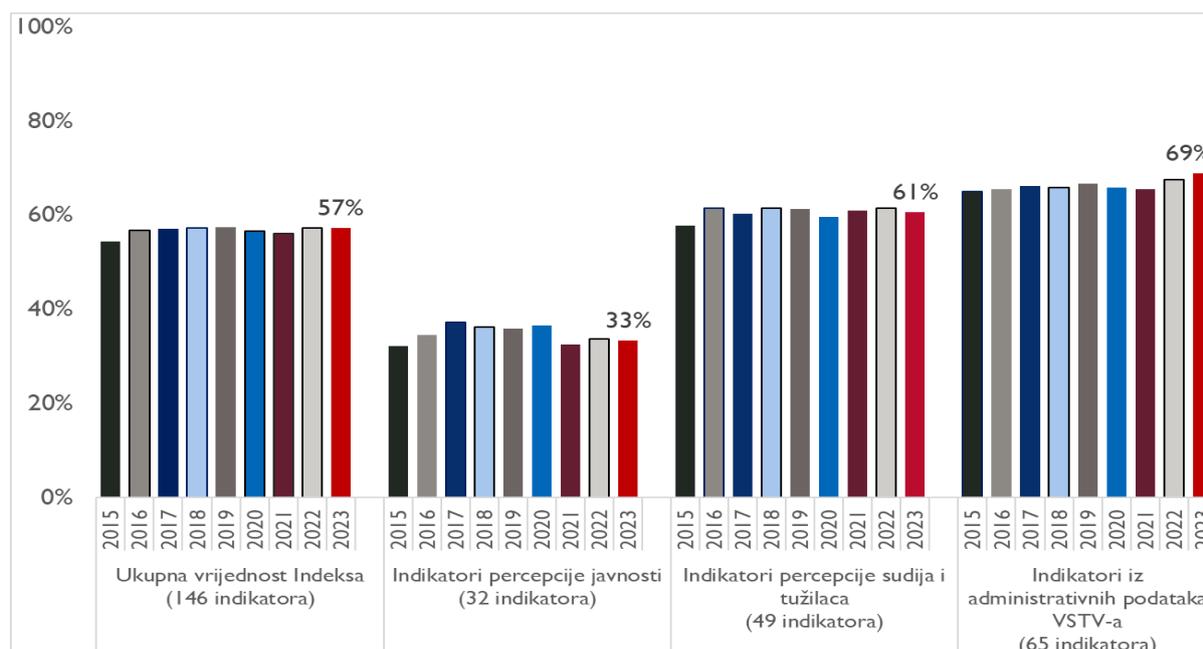
¹¹ Usljed zaokruživanja, moguće je da neke ukupne vrijednosti neće odgovarati zbiru pojedinačnih. Precizne vrijednosti date su u Prilogu I – Matrica Indeksa za 2023. godinu.

U Prikazu 7 predstavljene su ukupne vrijednosti Indeksa i vrijednosti indikatora po izvorima podataka izražene u procentima u odnosu na potencijalne maksimalne vrijednosti svake od ovih kategorija.

Prikaz 6. Ukupna vrijednost Indeksa i ukupne vrijednosti indikatora prema izvoru podataka za period 2015–2023. i godišnje promjene u 2023. u odnosu na 2022. godinu

	Indeks ukupno (146 indikatora)	Indikatori percepcije javnosti (32 indikatora)	Indikatori percepcije sudija i tužilaca (49 indikatora)	Indikatori iz administrativnih podataka VSTV-a (65 indikatora)
Maksimum indeksnih poena	100,00	22,25	44,77	32,98
Indeks za 2015. godinu	54,41	7,17	25,83	21,41
Indeks za 2016. godinu	56,78	7,67	27,51	21,60
Indeks za 2017. godinu	57,09	8,28	26,98	21,83
Indeks za 2018. godinu	57,28	8,04	27,53	21,70
Indeks za 2019. godinu	57,39	7,97	27,46	21,96
Indeks za 2020. godinu	56,49	8,11	26,69	21,68
Indeks za 2021. godinu	56,10	7,24	27,29	21,58
Indeks za 2022. godinu	57,27	7,49	27,51	22,26
Indeks za 2023. godinu	57,24	7,41	27,13	22,70
Godišnje promjene u 2023. u odnosu na 2022. godinu	-0,03	-0,08	-0,38	0,44

Prikaz 7. Grafikon vrijednosti Indeksa, ukupne vrijednosti indikatora prema izvoru podataka, izražene u procentima njihovog odgovarajućeg maksimuma za period 2015–2023. godina

U narednim poglavljima ovog izvještaja razmatraju se promjene vrijednosti po pojedinačnim indikatorima za svaki od tri izvora podataka korištenih u Indeksu. Ovi izvori podataka su:

- podaci o percepciji javnosti o efektivnosti pravosuđa izvedeni iz Ankete o percepciji građana u BiH koja je provedena od decembra 2023. do kraja februara 2024. godine;
- podaci o percepciji sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa izvedeni iz Ankete sa sudijama i tužiocima koja je provedena u februaru 2024. godine;
- administrativni (statistički) podaci VSTV-a, koji obuhvataju istorijske trendove od 2012. godine ¹² (ukoliko su dostupni).

ZAKLJUČCI: UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA, DIMENZIJE I IZVORI PODATAKA

Vrijednost Indeksa u 2023. godini iznosila je 57,24 indeksnih poena, što je za 0,03 indeksnih poena, odnosno 0,05 posto niže u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednost Indeksa za 2023. godinu ukazuje na to da se pravosuđe u BiH i dalje suočava s poteškoćama kada je riječ o dostizanju nivoa efektivnosti koji je ostvaren u 2019. godini. Međutim, određeni pozitivni trendovi uočeni prethodne godine su se nastavili, a to se posebno odnosi na poboljšanja u pogledu procesuiranja predmeta korupcije u tužilaštvima i žalbenih predmeta na drugostepenim sudovima.

Za razliku od prethodne godine, kada je svih pet dimenzija koje čine Indeks zabilježilo rast vrijednosti, povećanje od 0,29 indeksnih poena u dimenziji Efikasnosti te 0,02 poena u dimenziji Odgovornosti i transparentnosti u 2023. godini neutralizovano je ukupnim smanjenjem vrijednosti u dimenzijama Kapaciteta i resursa, Nezavisnosti i nepristrasnosti te dimenziji Kvaliteta (za 0,17, 0,09, odnosno 0,08 indeksnih poena).

Od tri izvora podataka, jedino kumulativno povećanje vrijednosti Indeksa za 2023. godinu (0,44 indeksnih poena) ostvareno je po indikatorima izvedenim iz administrativnih podataka VSTV-a. Glavni uzrok pada vrijednosti je pogoršanje percepcije nosilaca pravosudnih funkcija (0,38 indeksnih poena) uz malo pogoršanje percepcije javnosti (0,08 indeksnih poena), što je bilo dovoljno da proizvede manju negativnu ukupnu promjenu (0,03 indeksnih poena).

Ukratko, kumulativna vrijednost indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a nastavila je da se povećava te je još jednom, dostigla maksimum u odnosu na početak primjene Indeksa 2015. godine, ali je ukupno pogoršanje percepcije kako nosilaca pravosudnih funkcija, tako i javnosti u dovoljnoj mjeri pariralo ovom povećanju da ukupna ovogodišnja vrijednost Indeksa ostane gotovo nepromijenjena (uz zanemarljiv pad).

INDIKATORI PERCEPCIJE JAVNOSTI

Indeks procjenjuje stavove javnosti o efektivnosti bh. pravosuđa praćenjem 32 indikatora zasnovanih na odgovorima na pitanja iz Ankete o percepciji građana u BiH koju na godišnjoj osnovi provodi MEASURE II. Pored pravosuđa, Anketa o percepciji građana u BiH obuhvata i širok spektar društvenih pitanja u BiH, uključujući upravu, korupciju, civilno društvo i građansko učešće, socijalnu uključenost i razvoj mladih, medije i korištenje digitalnih tehnologija, međuetničke odnose i emigraciju. Istraživanje se provodi na nacionalno reprezentativnom uzorku od 3.000 bh. građana koji

¹² Indeks efektivnosti pravosuđa je uveden 2015. godine, međutim, statistički podaci VSTV-a koji su korišteni za izradu Indeksa dostupni su od 2012. godine. U cilju proširivanja osnove naše analize, u izvještaju su navedene vremenske serije od 2012. godine (gdje su dostupne).

su odabrani metodom raslojenog slučajnog uzorkovanja. Posljednji krug Ankete o percepciji građana u BiH je od decembra 2023. do kraja februara 2024. godine provela bh. agencija za istraživanje javnog mnijenja Custom Concept koristeći upitnik za Anketu o percepciji građana u BiH koji je razvio projekat MEASURE II.

UKUPNE VRIJEDNOSTI ZA INDIKATORE PERCEPCIJE JAVNOSTI

Maksimalna ukupna vrijednost skupa indikatora percepcije javnosti za Indeks iznosi 22,25 indeksnih poena (ova idealna maksimalna vrijednost bi se postigla kada bi svi ispitanici dali najpovoljniji odgovor na svako pitanje). U 2023. godini, kumulativna vrijednost indikatora percepcije javnosti iznosila je samo 7,41 indeksni poen, odnosno 33,30 posto od maksimuma, što predstavlja pad od 0,08 indeksnih poena (ili 1,12 posto) u odnosu na 2022. godinu. Ukupne vrijednosti indikatora percepcije javnosti i odgovarajuće godišnje promjene za period 2015–2023. predstavljene su u Prilogu 8.

Prikaz 8. Ukupne vrijednosti indikatora percepcije javnosti i godišnje promjene u periodu 2015–2023. godina

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, percepcija javnosti (maksimalna vrijednost = 22,25 poena)	Ukupna vrijednost, percepcija javnosti (% udio u maksimalnoj vrijednosti)	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (u %)
2015.	7,17	32,21%	N/A	N/A
2016.	7,67	34,48%	0,50	7,04%
2017.	8,28	37,19%	0,60	7,85%
2018.	8,04	36,15%	-0,23	-2,78%
2019.	7,97	35,82%	-0,07	-0,92%
2020.	8,11	36,46%	0,14	1,80%
2021.	7,24	32,52%	-0,88	-10,81%
2022.	7,49	33,67%	0,25	3,52%
2023.	7,41	33,30%	-0,08	-1,12%

POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA PERCEPCIJE JAVNOSTI

GODIŠNJE PROMJENE U 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

U 2023. godini, vrijednosti 22 od 32 indikatora percepcije javnosti su porasle, dok su vrijednosti preostalih 10 indikatora opale. Međutim, razlike u ponderisanju indikatora proizvele su vrlo ograničen pad ukupne vrijednosti indikatora percepcije javnosti u odnosu na prethodnu godinu. Sveukupno gledano, javnost i dalje smatra da je efektivnost pravosuđa u BiH loša, što je slučaj od početka primjene Indeksa 2015. godine. U poglavljima koja slijede istaknuti su pojedinačni indikatori i podskupovi indikatora u kojima su promjene bile najuočljivije ili su zabilježene najniže vrijednosti. U Prikazima 9 do 14 je za svako anketno pitanje navedena kratka oznaka i opis indikatora, vrijednost indikatora (na skali od 1–100) te promjena vrijednosti u 2023. u odnosu na 2022. godinu za svaki od tih indikatora. Potpuna formulacija pitanja i ponuđenih odgovora navedeni su u Prilogu VIII pod naslovom „Upitnik za Anketu o percepciji građana u BiH za 2023. godinu“. U Prilogu III navedeni su

potpuni podaci o istorijskim vrijednostima za sva 32 indikatora izvedena iz Ankete o percepciji građana u BiH.

NAJVEĆA GODIŠNJA POBOLJŠANJA U 2023. U ODNOSU 2022. GODINU

Četiri od pet indikatora koji su zabilježili najveći porast vrijednosti u 2023. godini prate različite aspekte nezavisnosti i nepristrasnosti u pravosuđu; vrijednost indikatora koji prati jednakost u postupanju sudova prema građanima zabilježila je najveći porast i dostigla najviši nivo od početka primjene Indeksa 2015. godine, čime je značajno nadoknađen prošlogodišnji pad na najnižu zabilježenu vrijednost. Percepcija javnosti se također poboljšala u pogledu nepodložnosti nosilaca pravosudnih funkcija primanju mita, vjerovatnoće da će sudije koje ne ostvaruju rezultate biti pozvane na odgovornost, kao i adekvatnosti advokatskih i notarskih naknada. U Prikazu 10 dati su indikatori percepcije javnosti koji pokazuju najveća godišnja povećanja u 2023. u odnosu na 2022. godinu.

Prikaz 9. Najveći porast vrijednosti indikatora percepcije javnosti na godišnjem nivou, 2023. u odnosu na 2022. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
JE16	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	36,44	40,44	4,00
COR20D	Tužioci ne uzimaju mito	27,75	30,21	2,45
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	17,93	20,36	2,43
COR20C	Sudije ne uzimaju mito	27,69	29,95	2,26
COR20G	Loš rad sudija se sankcioniše	28,54	30,44	1,90

NAJVEĆE GODIŠNJE NEGATIVNE PROMJENE U 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

Za razliku od godinu dana ranije, kada su indikatori percepcije javnosti bilježili pad vrijednosti u pogledu nepristrasnosti, nezavisnosti i kompetentnosti u pravosuđu, u 2023. godini najnegativnije promjene u indikatorima percepcije javnosti odnosile su se na svakodnevni rad pravosuđa na procesuiranju predmeta. Najveće negativne godišnje promjene zabilježene su u broju neriješenih predmeta u tužilaštvima i rezultatima sudova u pogledu smanjenja broja njihovih neriješenih predmeta. Stajalište javnosti o dužini vremena koje je sudovima i tužilaštvima bilo potrebno za procesuiranje predmeta također se pogoršalo. Zadovoljstvo javnosti sudovima i administrativnim uslugama tužilaštava bio je još jedan indikator čija vrijednost je opala u 2023. godini. Indikatori percepcije javnosti koji su zabilježili najveće negativne promjene predstavljeni su u Prikazu 10.

Prikaz 10. Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2023. u odnosu na 2022. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	25,39	20,26	-5,13

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
GOV11	Zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova ili tužilaštava	47,60	43,29	-4,31
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	31,28	28,08	-3,20
JE8	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	11,92	9,38	-2,54
JE9	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	12,31	9,93	-2,37

INDIKATORI S NAJLOŠIJIM REZULTATIMA: NAJNIŽE VRIJEDNOSTI INDIKATORA PERCEPCIJE JAVNOSTI ZA 2023. GODINU

Indikatori percepcije javnosti koji su u 2023. godini zabilježili najniže vrijednosti ponovo naglašavaju teme koje javnost doživljava kao nesavladive probleme. Naime, sedam od deset ovogodišnjih indikatora s najnižim vrijednostima nalazilo se u ovom skupu i prethodne godine, dok su tri s najlošijim rezultatima ostala nepromijenjena od 2015. godine.

Dugotrajnost rješavanja predmeta u sudovima i tužilaštvima ponovo je bila tema o kojoj je javnost imala najnegativniji stav, a odmah iza nje slijedi nezadovoljstvo odsustvom napretka na smanjenju broja neriješenih predmeta u pravosudnim institucijama. Vrijednosti sva četiri ova indikatora dodatno su opale u 2023. godini (kako je prikazano gore). Percepcija javnosti o nivoima naknada i troškova u pravosudnom sistemu (sudske takse i naknade, advokatske/notarske naknade i plate sudija/tužilaca) neznatno se poboljšala, ali je to bilo nedovoljno da ih izdvoji iz podskupa 10 indikatora s najlošijim rezultatima. Uprkos uporedivom povećanju vrijednosti, indikator opšteg dojma javnosti o korupciji u pravosudnom sistemu također je ostao jedan od 10 indikatora s najnižim vrijednostima. Preostala tri indikatora koja su bila među 10 s najnižim vrijednostima u 2023. godini bila su mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije, efektivnost pravosuđa u borbi protiv korupcije te vjerovatnoća da će javni zvaničnici koji krše zakon biti procesuirani. Lista indikatora s najnižim vrijednostima u 2023. godini data je u Prikazu 11.

Prikaz 11. Najniže vrijednosti indikatora percepcije javnosti u 2023. godini

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.
JE8	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	9,38
JE9	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	9,93
JE7	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	18,70
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	20,26
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	20,36
JE11	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	22,38
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	28,08

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	28,81
COR20E	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	28,88
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	29,33

PROMJENE U VRIJEDNOSTIMA INDIKATORA POVEZANIH SA KORUPCIJOM U 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

U 2023. godini, mišljenje javnosti u vezi s korupcijom je po drugi put zabilježilo poboljšanje, pri čemu je svih osam indikatora koji se odnose na korupciju pokazalo skromno povećanje vrijednosti. Najveća poboljšanja zabilježena su u pogledu indikatora koji se tiču uvjerenja da nosioci pravosudnih funkcija nisu podložni primanju mita, dok je porast povjerenja u to da sudije i tužioci obavljaju svoju dužnost nepristrasno i u skladu sa zakonom bio veoma mali. Detaljan pregled indikatora percepcije javnosti o korupciji, njihovih vrijednosti i godišnjih promjena u 2023. u odnosu na 2022. godinu dat je u Prikazu 12.

Prikaz 12. Vrijednosti indikatora percepcije javnosti o pitanjima povezanim s korupcijom, 2023. u odnosu na 2022. godinu i godišnje promjene

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
COR20B	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	34,63	34,67	0,04
COR20A	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	34,44	34,67	0,23
COR20E	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	28,61	28,88	0,27
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	27,95	29,33	1,38
JEI7	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	39,15	40,66	1,51
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	27,05	28,81	1,75
COR20C	Sudije ne uzimaju mito	27,69	29,95	2,26
COR20D	Tužioci ne uzimaju mito	27,75	30,21	2,45

VRIJEDNOSTI INDIKATORA PERCEPCIJE JAVNOSTI ZA 2023. GODINU U ODNOSU NA BAZNU 2015. GODINU

Najveća poboljšanja u stavovima javnog mnijenja u 2023. godini u odnosu na baznu vrijednost Indeksa iz 2015. godine jasno se svrstavaju u dvije potkategorije, i to: smanjenje broja neriješenih predmeta i primjerenost plata, troškova i naknada u pravosudnom sistemu. Međutim, treba napomenuti da su vrijednosti svih pet indikatora u ovom skupu ostale prilično niske, te da svi pripadaju skupu od 10 indikatora s najnižim vrijednostima (gore prikazanih). Vrijednosti ovih indikatora navedene su u Prikazu 13.

Prikaz 13. Najveća povećanja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2023. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2015.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Promjena u vrijednosti indikatora (2023. u odnosu na 2015.)
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	10,71	28,08	17,37
JE11	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	10,81	22,38	11,57
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	10,60	20,26	9,66
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	11,16	20,36	9,20
JE7	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	10,17	18,70	8,53

Najveća pogoršanja u stavovima javnosti u 2023. godini u odnosu na baznu vrijednost Indeksa iz 2015. godine ukazuju na to da je javnost lošije ocijenila rad sudija/sudova kao i tužilaca/tužilaštava u 2023. nego u 2015. godini. Druga dva indikatora percepcije javnosti koja su zabilježila najveća smanjenja vrijednosti u 2023. u odnosu na 2015. godinu odnosila se na stav da se tužioci nagrađuju za ostvarivanje dobrih radnih učinaka te na integritet imenovanja u pravosuđu. Pojediniosti o ovom podskupu indikatora dati su u Prikazu 14.

Prikaz 14. Najveća smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2023. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2015.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Promjena u vrijednosti indikatora (2023. u odnosu na 2015.)
COR20H	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	47,24	40,30	-6,94
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	35,93	29,79	-6,14
JE1A	Ocjena rada sudija/sudova	35,46	29,57	-5,89
JE5	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih sposobnosti/kompetentnosti	47,35	42,18	-5,17

DODATNI PODACI O PERCEPCIJI JAVNOSTI

Pored podataka koji se koriste za izračunavanje Indeksa, Anketa o percepciji građana u BiH daje dodatne informacije o interakciji građana sa pravosudnim sistemom, o pristupu informacijama o pravosuđu, te o načinu na koji javnost percipira medijsko izvještavanje o sudskim i tužilačkim predmetima i istragama. Iako ovi indikatori nemaju direktan uticaj na rezultate Indeksa, oni pomažu da se razumije način na koji se formira percepcija javnosti o pravosuđu.

LIČNO UČEŠĆE U SUDSKIM POSTUPCIMA

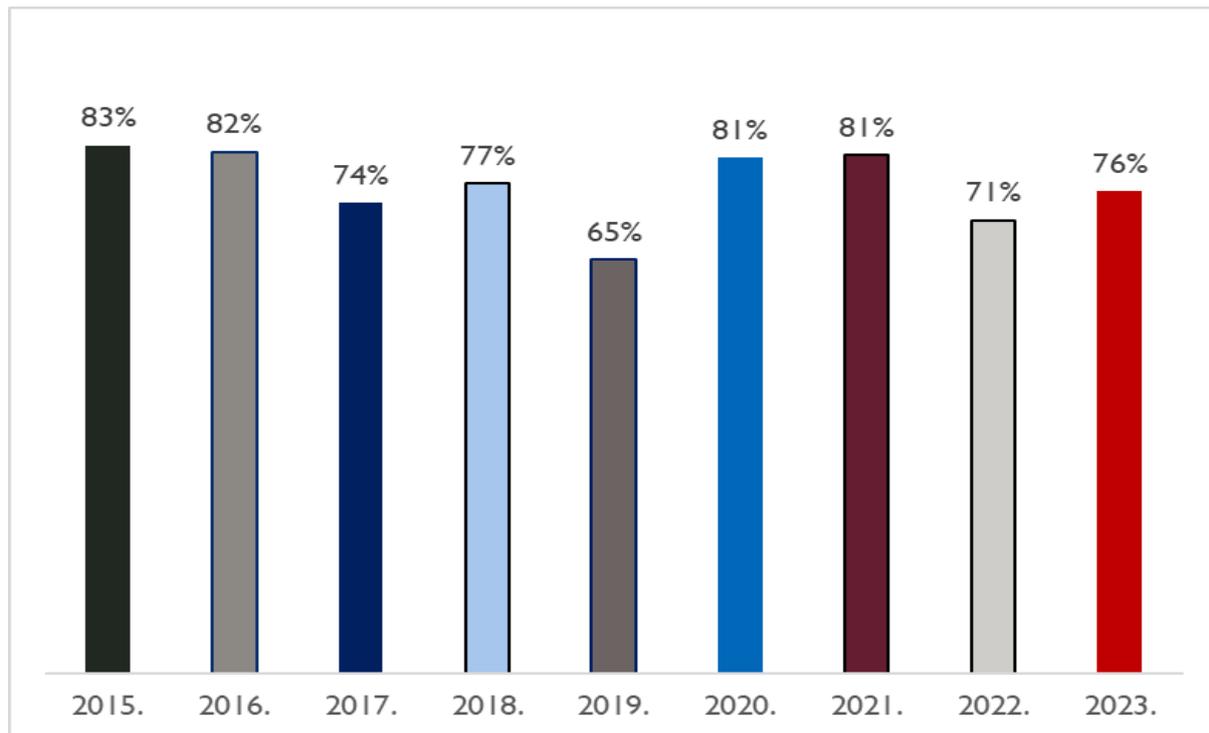
Od kada je Indeks uspostavljen, udio ispitanika koji su imali neposredno iskustvo s pravosudnim sistemom u posljednje tri godine ostao je mali (manje od 10 posto uzorka). U 2023. godini, ispitanici koji su imali direktno iskustvo sa sudovima činili su 7 posto uzorka. (Prikaz 15)

Prikaz 15. Udio ispitanika uključenih u sudske predmete (osim komunalnih predmeta), 2015–2023. godina

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
9%	6%	7%	7%	8%	6%	7%	6%	7%

U okviru ovog uskog podskupa ispitanika koji su imali lično iskustvo sa sudovima, čak 76 posto¹³ njih bilo je uključeno u samo jedan sudski spor (udio ove većine se od 2015. godine kretao između 65 i 83 posto, kako je predstavljeno u Prikazu 16). U 2023. godini, kao i svake godine od kada je Indeks uspostavljen, tek vrlo mali segment ispitanika je bio stranka u više sudskih postupaka ili na više sudova (1,6 posto u 2023.).

Prikaz 16. Grafikon udjela ispitanika koji su učestvovali u samo jednom sudskom predmetu u ukupnom broju ispitanika koji imaju direktno iskustvo sa pravosudnim sistemom, 2015–2023. godina

U 2023. godini, stavovi ispitanika koji su u posljednje tri godine imali neposredno iskustvo s pravosuđem bili su neznatno pozitivniji – za 0,18 indeksnih poena, odnosno 2,39 posto – od ispitanika koji nisu imali iskustva sa sudovima. Razlika između ova dva podskupa ispitanika bila je najveća za četiri indikatora u dimenziji Odgovornosti i transparentnosti (pristup sudskim predmetima, prisustvovanje javnim suđenjima, pristup presudama i pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice) te za jedan indikator u dimenziji Nezavisnosti i nepristrasnosti (odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije), koje su

¹³ Radi boljeg uvida u omjere, od 3.000 anketiranih građana, samo 196 ispitanika imalo je iskustva sa sudovima, od kojih je 148 imalo je iskustvo sa samo jednim sudskim predmetom, a samo njih 48 je bilo uključeno u više predmeta na više od jednog suda.

ispitanici sa iskustvom na sudovima ocijenili pozitivnije. Građani bez takvog iskustva ocijenili su pozitivnije jedan indikator u dimenziji Kvaliteta (ocjena rada tužilaca/tužilaštava), jedan indikator u dimenziji Kapaciteta i resursa (adekvatnost naknada advokata i notara) i tri indikatora u dimenziji Nezavisnosti i nepristrasnosti (mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije, procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon i povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom) od druge grupe. Indikatori za koje su se stavovi ispitanika sa direktnim iskustvom u pravosuđu razlikovali od stavova onih bez takvog iskustva predstavljeni su u Prikazu 17. Pozitivne vrijednosti indikatora ukazuju na to da je percepcija ispitanika koji su imali direktno iskustvo u pravosuđu bila povoljnija.

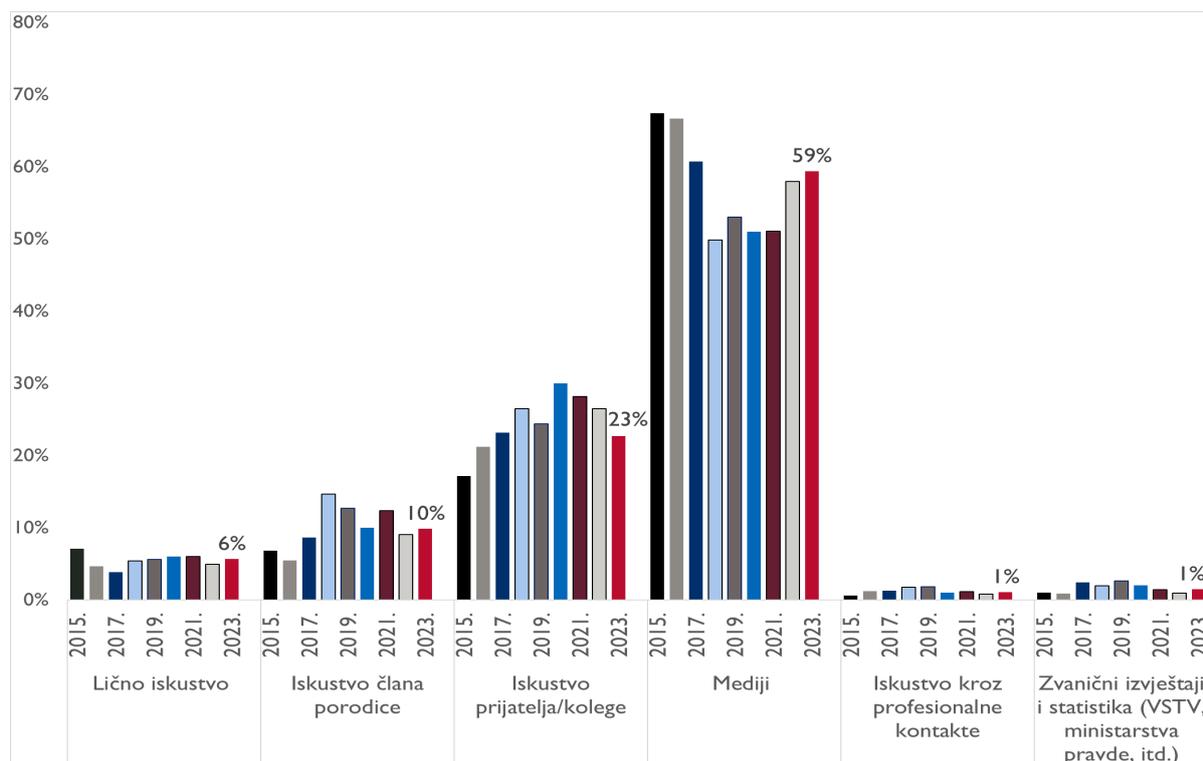
Prikaz 17. Najveće razlike u odgovorima ispitanika koji su bili i onih koji nisu bili uključeni u sudske predmete u posljednje tri godine, 2023. godina

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Razlika u vrijednostima indikatora između ispitanika koji su učestvovali u sudskim predmetima i onih koji nisu
JE2A	Pristup sudskim predmetima	6,12
JE2B	Prisustvovanje javnim suđenjima	5,44
JE2C	Pristup presudama	5,27
JE17	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	5,24
JE2E	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	4,65
...
COR20B	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	-2,19
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	-2,42
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	-3,11
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	-3,20
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	-6,75

GLAVNI IZVOR INFORMACIJA O PRAVOSUĐU

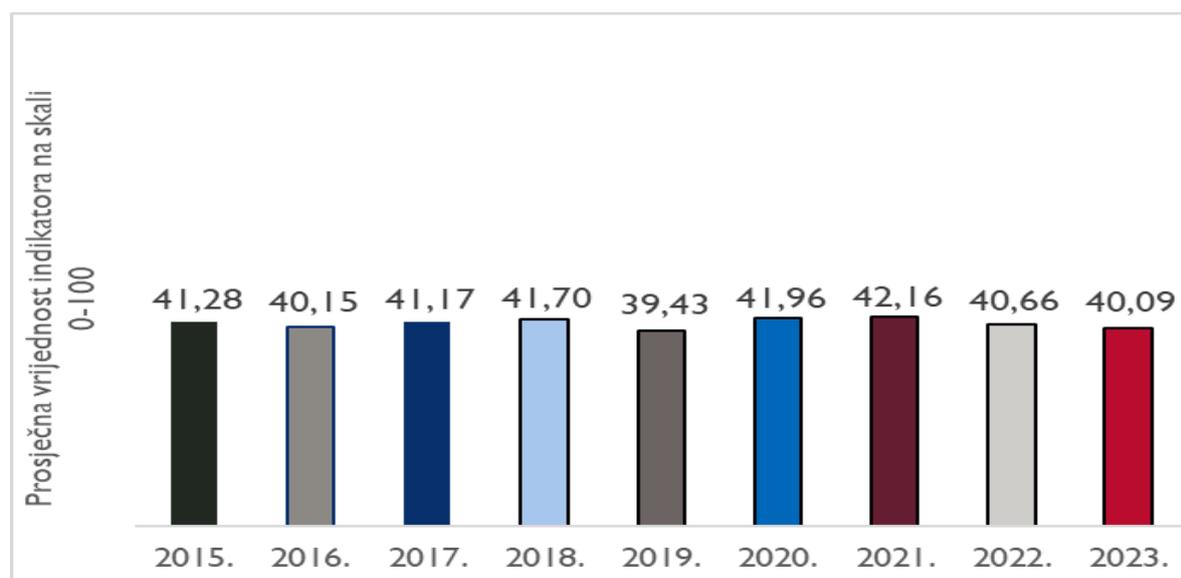
Javnost je svoje stavove o pravosuđu u 2023. godini formirala na temelju istih izvora kao i prethodnih godina kada se radio Indeks. Mediji su bili glavni izvor za 59 posto ispitanika, dok se njih oko 33 posto oslanjalo na iskustva iz druge ruke (porodica i prijatelji/kolege zajedno). Samo 1 posto ispitanika navelo je zvanične izvještaje i statističke podatke kao izvore informisanja o radu pravosudnog sistema. Glavni izvori informacija o pravosuđu predstavljeni su u Prikazu 18.

Prikaz 18. Grafikon glavnih izvora javnih informacija o bh. pravosuđu, predmetima i akterima, 2015-2023. godina

Povjerenje javnosti u objektivnost medija pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama je u 2023. godini ponovno opalo, mada neznatno, na 40,09 indeksnih poena. Uprkos ovom manjem padu, vrijednost ovog indikatora ostala je unutar istog niskog i uskog raspona vrijednosti indikatora od 39 do 43, kao i prethodnih osam godina, što ukazuje na konstantno nizak nivo povjerenja u objektivnost medija pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama. Prikaz 19 ilustruje godišnje varijacije u vrijednostima ovog indikatora od početka računanja Indeksa.

Prikaz 19. Grafikon nivoa povjerenja u objektivnost medija prilikom odabira i predstavljanja sudskih predmeta i istraga, 2015–2023. godina

ZAKLJUČCI: PERCEPCIJA JAVNOSTI

Godišnje promjene u 2023. godini:

Ukupna vrijednost indikatora percepcije javnosti je od 2015. godine ostala konstantno niska, uvijek u rasponu od 7,2 do 8,3 indeksnih poena (odnosno u rasponu od 32 do 37 posto mogućeg maksimuma). U 2023. godini, kumulativna vrijednost indikatora percepcije javnosti iznosila je 7,41 indeksnih poena (od 22,25 maksimalno mogućeg rezultata), odnosno 33,30 posto maksimuma, što predstavlja pad od 0,08 indeksnih poena (1,12 posto) u odnosu na 2022. godinu.

Četiri od pet indikatora koji su zabilježili najveći porast u 2023. godini prate različite aspekte nezavisnosti i nepristrasnosti u pravosuđu (jednakost u tretiranju građana od strane sudova, nepodložnost nosilaca pravosudnih funkcija primanju mita, vjerovatnoća da će sudije koje ne ostvaruju rezultate biti pozvane na odgovornost). Najveće negativne promjene odnosile su se na svakodnevni rad pravosuđa, i to na broj neriješenih predmeta u tužilaštvima, vrijeme potrebno kako sudovima, tako i tužilaštvima da procesuiraju predmete te zadovoljstvo javnosti administrativnim uslugama sudova i tužilaštava.

Mišljenje javnosti o korupciji se u 2023. godini poboljšalo drugu godinu zaredom, pri čemu su porasle vrijednosti svih osam indikatora koji se odnose na korupciju. Najveći porast vrijednosti zabilježili su indikatori koji se odnose na stav da ni sudije ni tužioci nisu podložni primanju mita te su, zajedno sa percepcijom o razmjerama korupcije u pravosuđu, premašili vrijednosti zabilježene 2015. godine. Iako se percepcija o procesuiranju predmeta povezanih s korupcijom poboljšala, razmjere ovih promjena i dalje su ograničene, što znači da javnost i dalje očekuje da pravosuđe ostvari bolje rezultate u borbi protiv korupcije.

Sedam od deset indikatora s najnižim vrijednostima u 2023. godini ostalo je isto kao i prethodne godine, dok su se tri s najlošijim rezultatima zadržala na niskom nivou od 2015. godine, što ukazuje na najizazovnije probleme iz perspektive građana: vrijeme rješavanja predmeta i broj neriješenih predmeta kako u sudovima tako i u tužilaštvima. Bez obzira na poboljšanje percepcije javnosti o suočavanju pravosuđa s korupcijom u prethodne dvije godine, među indikatorima s najlošijim rezultatima i dalje su oni koji se odnose na korupciju (mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije, sposobnost pravosuđa da se bori protiv korupcije i vjerovatnoća da će javni zvaničnici koji krše zakon biti procesuirani).

Vrijednosti Indeksa za 2023. u odnosu na 2015. godinu:

Najveća poboljšanja u pogledu javnog mnijenja u 2023. godini u odnosu na baznu vrijednost Indeksa iz 2015. godine jasno se svrstavaju u dvije potkategorije, i to: smanjenje broja neriješenih predmeta i primjerenost plata, troškova i naknada u pravosudnom sistemu. Indikatori koji su u 2023. godini zabilježili najveća pogoršanja u odnosu na 2015. godinu odnosili su se na opšte viđenje rada kako sudija/sudova, tako i tužilaca/tužilaštava, stav javnosti da se tužioci nagrađuju za ostvarivanje dobrih radnih učinaka te zabrinutost javnosti za integritet postupaka imenovanja u pravosuđu.

Dodatni podaci:

U 2023. godini, neposredno iskustvo sa sudovima imalo je 7 posto ispitanika. Udio ispitanika koji su bili u neposrednoj interakciji sa pravosudnim sistemom u posljednje tri godine ostao je mali (manje od 10 posto uzorka) od početka primjene Indeksa. Unutar male grupe ispitanika koji su imali iskustva iz prve ruke sa pravosuđem ili sudovima, njih 76 posto bilo je uključeno u samo jedan sudski postupak. U 2023. godini, kao i svake godine od kada je Indeks uspostavljen, samo je

mali segment ispitanika bio uključen u više od jednog sudskog postupka ili na više sudova. U 2023. godini, ispitanici koji su u posljednje tri godine bili lično uključeni u pravosuđe imali su neznatno pozitivnije stavove o tome – za 0,18 indeksnih poena, odnosno 2,39 posto – od ispitanika koji nisu imali iskustva sa sudovima.

Mediji su glavni izvor informacija o sudovima za 59 posto ispitanika, nakon čega slijedi iskustvo iz druge ruke (porodica i prijatelji/kolege zajedno) za njih oko 33 posto. Povjerenje javnosti u objektivnost medija pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama ponovo je opalo, mada neznatno, na 40,09 indeksnih poena te se zadržalo unutar istog niskog i relativno uskog raspona vrijednosti indikatora od 39 do 43 poena kao i prethodnih osam godina.

INDIKATORI PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA

Anketa sa sudijama i tužiocima je anonimna anketa putem interneta koju je projekat MEASURE II razvio da bi stekao neposredni uvid u stavove sudija i tužilaca koji trenutno obavljaju te dužnosti o stanju u pravosuđu, a posebno o njegovoj efektivnosti. Ova Anketa je u 2023. godini provedena deveti put i na nju je, na poziv VSTV-a BiH, odgovorilo 553 od ukupno 1.413 aktivnih sudija i tužilaca. Sastav grupe ispitanika gotovo u potpunosti odražava omjer broja sudija i tužilaca, kao i raspodjelu ovih dviju grupa prema spolu i mjesnoj nadležnosti. Većina anketnih pitanja odnosila se na teme iz nadležnosti pravosuđa (VSTV-a/sudova/tužilaštava), s tim da neke od obrađenih tema spadaju u nadležnost drugih izvršnih ili zakonodavnih tijela.

UKUPNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA

Indikatori izvedeni iz Ankete sa sudijama i tužiocima, njih 49, doprinose ukupnoj vrijednosti Indeksa sa maksimalno 44,77 indeksnih poena (ova idealna maksimalna vrijednost bi se postigla kada bi svi ispitanici dali najpovoljniji odgovor na svako pitanje). Ukupna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima je u 2023. godini zabilježila pad na 27,13 indeksnih poena (60,61 posto maksimuma), što predstavlja smanjenje od 0,38 indeksnih poena (1,38 posto) u odnosu na 2022. godinu. Međutim, kao i u proteklih osam godina, ukupna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima za 2023. godinu bila je unutar granica raspona od 25 do 28 indeksnih poena (58 do 62 posto mogućeg maksimuma), što ukazuje na postojanost stava nosilaca pravosudnih funkcija da su potrebna dodatna poboljšanja efektivnosti pravosuđa (Prikaz 20).

Prikaz 20. Ukupne vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca i godišnje promjene za period 2015–2023. godina

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, percepcija sudija i tužilaca (Maksimalna vrijednost = 44,77 indeksnih poena)	Ukupna vrijednost, percepcija sudija i tužilaca (u % maksimalne vrijednosti)	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (u %)
2015.	25,83	57,69%	N/A	N/A
2016.	27,51	61,45%	1,68	6,51%
2017.	26,98	60,28%	-0,53	-1,91%
2018.	27,53	61,51%	0,55	2,04%
2019.	27,46	61,33%	-0,08	-0,28%
2020.	26,69	59,62%	-0,76	-2,78%

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, percepcija sudija i tužilaca (Maksimalna vrijednost = 44,77 indeksnih poena)	Ukupna vrijednost, percepcija sudija i tužilaca (u % maksimalne vrijednosti)	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (u %)
2021.	27,29	60,96%	0,60	2,24%
2022.	27,51	61,46%	0,22	0,81%
2023.	27,13	60,61%	-0,38	-1,38%

POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA

GODIŠNJE PROMJENE U 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

U ovom poglavlju izvještaja istaknute su najizraženije pozitivne ili negativne promjene u vrijednostima pojedinačnih indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima u 2023. u odnosu na 2022. godinu. U Prikazima 21 do 26 naveden je redoslijed pitanja, opis indikatora, vrijednost odgovarajućeg indikatora (na skali od 1 do 100) te promjena vrijednosti indikatora u 2023. u odnosu na 2022. godinu. Potpuna formulacija pitanja i ponuđenih odgovora data je u Prilogu IX.

NAJVEĆA GODIŠNJA POBOLJŠANJA U 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

U 2023. godini, 19 od 49 indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima zabilježilo je porast vrijednosti. Percepcija nosilaca pravosudnih funkcija najviše se poboljšala u pogledu adekvatnosti sudskih taksi i naknada, a gotovo jednako pozitivno su gledali na vlastite plate i advokatske/notarske naknade, zbog čega su vrijednosti indikatora iz ovog podskupa drugu godinu zaredom zabilježile porast i dostigle svoje istorijske maksimume. I sudije i tužiocima su bili pozitivniji kad je bila u pitanju primjerenost sankcija u disciplinskim postupcima u pravosuđu i efikasnost imenovanja sudija. Vrijednosti za 2023. godinu i godišnje promjene po indikatorima s najboljim rezultatima predstavljene su u Prikazu 21.

Prikaz 21. Najveća godišnja povećanja vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca za 2023. u odnosu na 2022. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	58,06	62,07	4,00
9	Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su odgovarajuće	58,74	61,98	3,24
22	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	48,92	52,02	3,10
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	39,96	43,05	3,09
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	36,50	39,02	2,52

NAJVEĆE GODIŠNJE NEGATIVNE PROMJENE U 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

Vrijednosti 30 od 49 indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima su u 2023. godini bile u padu. Indikator čija je vrijednost najviše opala prati smanjenje broja neriješenih predmeta u tužilaštvima, a ova vrijednost dostigla je najniži nivo ikada zabilježen u Indeksu. Sudije i tužiocima su sa svoje strane bili pesimističniji u pogledu pravičnosti u procesu napredovanja u karijeri, adekvatnog prepoznavanja rezultata rada tužilaca i slobode sudija da donose odluke bez nepropisnog uticaja. Preostala četiri

indikatora koja su pokazala primjetno smanjenje vrijednosti odnosila su se na funkcionisanje pravosudnog sistema, odnosno na obuku/edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija, adekvatnost zgrada i radnih prostorija u pravosuđu, sposobnost sistema da se nosi s iznenadnim promjenama u prilivu predmeta i adekvatnost IT sistema i usluga podrške. Ovaj posljednji indikator zabilježio je pogoršanje drugu godinu zaredom te dosegao novi najniži nivo u okviru Indeksa. Indikatori koji su zabilježili najveće smanjenje navedeni su u Prikazu 22.

Prikaz 22. Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca u 2023. u odnosu na 2022. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	60,80	51,83	-8,96
21	Adekvatnost obuke/edukacije za sudije/tužioce na godišnjoj osnovi	71,08	66,85	-4,23
31	Objektivnost, adekvatnost i primjenljivost u praksi uvjeta za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca	41,49	37,45	-4,04
28	Adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava	55,10	51,07	-4,03
30	Adekvatnost procedura i resursa kojima raspolažu sudovi i tužilaštva za suočavanje sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilivu predmeta	53,36	49,76	-3,60
7B	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	47,77	44,46	-3,31
35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	78,17	75,16	-3,01
29	Adekvatnost potrebne IT opreme i podrške u sudovima/tužilaštvima	63,25	60,50	-2,75

INDIKATORI S NAJLOŠIJIM REZULTATIMA: NAJNIŽE VRIJEDNOSTI INDIKATORA PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA ZA 2023. GODINU

Pet od šest indikatora s najnižim vrijednostima koji prate stavovonosilaca pravosudnih funkcija ostalo je isto kao i prethodnih godina. Indikator njihovog zadovoljstva medijskom objektivnošću pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama ponovo je zabilježio najnižu vrijednost. Druga dva indikatora s najnižim vrijednostima odražavala su nezadovoljstvo sudija i tužilaca kadrovskim pitanjima u pravosuđu, odnosno objektivnošću, adekvatnošću i praktičnom primjenjivošću kriterija napredovanja u pravosuđu i efikasnošću imenovanja u pravosuđu. U ovoj grupi indikatora, kao i prethodnih godina, nalazi se indikator uspješnosti sistema u procesuiranju javnih zvaničnika koji krše zakon. Preostala dva indikatora odnose se na visinu advokatskih i notarskih naknada i adekvatnost budžeta njihovih institucija. Indikatori s najnižim vrijednostima za 2023. godinu dati su u Prikazu 23.

Prikaz 23. Najniže vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca za 2023. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.
12	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	33,58
31	Objektivnost, adekvatnost i primjenljivost u praksi uvjeta za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca	37,45

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	39,02
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	39,65
27	Adekvatnost budžeta obezbijeđenih sudovima/tužilaštvima	42,95
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	43,05

PROMJENE U INDIKATORIMA KOJI SE ODOSE NA KORUPCIJU, 2023. U ODNOSU NA 2022. GODINU

Generalni stavovi sudija i tužilaca o pitanjima korupcije pogoršali su se u 2023. godini, pri čemu je pet od osam indikatora koji se odnose na korupciju zabilježilo niže vrijednosti nego 2022. godine. Njihova zabrinutost bila je najizraženija u pogledu nezavisnosti sudija pri donošenju sudskih odluka i dosadašnjih rezultata pravosuđa u procesuiranju javnih zvaničnika koji krše zakon, dok su vrijednosti indikatora koji prate percepciju o učinkovitosti borbe protiv korupcije i povjerenje u nepristrasnost sudija i tužilaca također opale. S druge strane, nosioci pravosudnih funkcija ipak su imali nešto pozitivniji stav o tome da njihove kolege ne uzimaju mito i o ukupnom uticaju korupcije na pravosuđe u BiH, ali ova povoljnija mišljenja nisu mogla nadoknaditi pad vrijednosti ostalih indikatora u ovoj potkategoriji. Indikatori koji se odnose na korupciju navedeni su u Prikazu 24.

Prikaz 24. Vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o pitanjima koja se odnose na korupciju za period 2022–2023. godina i godišnje promjene

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2022.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	78,17	75,16	-3,01
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	40,95	39,65	-1,30
35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	48,98	47,96	-1,02
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	75,34	74,56	-0,78
35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	68,62	68,43	-0,19
35G	Tužioci ne uzimaju mito	75,52	75,85	0,33
34	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	62,77	63,46	0,69
35F	Sudije ne uzimaju mito	76,98	78,43	1,45

PROMJENE U 2023. U ODNOSU NA BAZNU 2015. GODINU

Najveća poboljšanja u mišljenjima sudija i tužilaca u 2023. godini u odnosu na bazne vrijednosti iz Indeksa za 2015. godinu odnosila su se na (a) naknade nosiocima pravosudnih funkcija (pravovremenost isplaćivanja naknada braniocima po službenoj dužnosti i plata sudijama/tužiocima, te adekvatnost advokatskih i notarskih naknada) ili (b) aspekte raspodjele sredstava (budžeti i objekti

sudova/tužilaštava). Indikatori iz Ankete sa sudijama i tužiocima čije su vrijednosti najviše porasle u periodu od 2015. do 2023. godine navedeni su u Prikazu 25.

Prikaz 25. Najveća godišnja povećanja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2023. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2015.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Promjena u vrijednosti indikatora (2023. u odnosu na 2015.)
25	Pravovremeno isplaćivanje naknada/troškova branilaca po službenoj dužnosti	38,00	66,55	28,55
24	Pravovremeno isplaćivanje plata sudijama/tužiocima	59,93	88,18	28,24
27	Adekvatnost budžeta obezbijeđenih sudovima/tužilaštvima	25,34	42,95	17,61
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	25,66	39,02	13,36
28	Adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava	37,94	51,07	13,14
I	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	61,16	73,82	12,65

Najveći pad vrijednosti indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima u 2023. godini u odnosu na bazne vrijednosti Indeksa iz 2015. godine odnosio se na IT resurse i podršku sudovima/tužilaštvima. Efekti korupcije na pravosuđe i povjerenje u nepristrasnost sudija i tužilaca također su bili među indikatorima s najvećim padom vrijednosti u 2023. u odnosu na 2015. godinu. Ostali indikatori s najvećim padom vrijednosti u odnosu na 2015. godinu odnose se na različita pitanja, od odsustvovanja sudija i tužilaca s radnog mjesta, pristupa pravosudnim izvještajima i statistici, procesa popunjavanja upražnjenih radnih mjesta u pravosuđu, do broja neriješenih predmeta u tužilaštvima. Osim toga, u šest od osam indikatora povezanih s korupcijom 2023. godini imalo je niže vrijednosti nego bazne 2015. godine. Konkretni indikatori su navedeni u Prikazu 26.

Prikaz 26. Najveća smanjenja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2023. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2015.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Promjena u vrijednosti indikatora (2023. u odnosu na 2015.)
29	Adekvatnost potrebne IT opreme i podrške u sudovima/tužilaštvima	68,98	60,50	-8,48
34	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	70,24	63,46	-6,78
17	Zloupotreba prava na odsustvovanje sa radnog mjesta od strane sudija/tužilaca	79,03	72,38	-6,65
11E	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	72,46	68,60	-3,86
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	46,60	43,05	-3,54

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0–100) 2015.	Vrijednost indikatora (0–100) 2023.	Promjena u vrijednost indikatora (2023. u odnosu na 2015.)
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	55,11	51,83	-3,28
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	77,65	74,56	-3,09
35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	71,48	68,43	-3,06

DODATNI PODACI O PERCEPCIJI SUDIJA I TUŽILACA

Ukupno 553 sudije i tužioce dalo je odgovore na upitnik iz Ankete sa sudijama i tužiocima za 2023. godinu. Anketa sa sudijama i tužiocima je po četvrti put obuhvatila tri demografska pitanja, što je omogućilo detaljniju analizu uzorka (iako mali broj ispitanika nije odgovorio na sva tri pitanja). Ispitanici koji su odgovorili na pitanje o pravosudnoj funkciji koju obavljaju uključivali su 405 sudija (75 posto) i 135 tužilaca (25 posto), dok se 13 ispitanika nije izjasnilo po ovom pitanju. Na pitanje o mjesnoj nadležnosti odgovorilo je ukupno 543 ispitanika, i to: 7 ispitanika (1 posto) radilo je u Sudu BiH i Tužilaštvu BiH, 177 (33 posto) obavljalo je dužnosti u Republici Srpskoj (RS), 340 (63 posto) u Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), te 19 (4 posto) u Brčko Distriktu (BD), a 10 učesnika ankete nije odgovorilo na ovo pitanje. Od 540 ispitanika koji su odgovorili na pitanje o spolu, 289 (54 posto) su bile žene, a 251 (46 posto) muškarci.

Sastav grupe ispitanika tek je neznatno odstupao od sastava ukupne populacije sudija i tužilaca za sve tri karakteristike. S obzirom na to da je u bh. pravosuđu bilo 1.052 sudija i 361 tužilac (74, odnosno 26 posto nosilaca ovih pravosudnih funkcija), stopa učešća je tek nešto veća za sudije (75 posto uzorka) nego za tužioce, koji su činili 25 posto uzorka. U poređenju sa omjerom muškaraca i žena na pravosudnim funkcijama u BiH 2023. godine, koji je bio 531 naprama 844 (39, odnosno 61 posto),¹⁴ stopa od 46 posto odgovora muškaraca znači da su muškarci pokazali veće interesovanje da odgovore na anketna pitanja od svojih kolegica, koje su činile 54 posto ispitanika. Upoređujući ukupan broj sudija i tužilaca po mjesnoj nadležnosti (103 (7 posto) na nivou BiH, 424 u RS (31 posto), 815 (59 posto) u FBiH i 33 u BD (2 posto)) sa odgovarajućim segmentima uzorka, udio nosilaca pravosudnih funkcija sa nivoa BiH koji su učestvovali u anketi je znatno niži (1 posto), dok je zastupljenost nosilaca pravosudnih funkcija iz FBiH, RS i BD nešto veća (ove kategorije su činile 63, 33, odnosno 4 posto uzorka) od njihovog udjela u ukupnoj populaciji sudija i tužilaca. Uprkos svemu ovome, uzorak i dalje generalno odgovara ukupnoj populaciji. Potpuna analiza strukture uzorka i populacije nosilaca pravosudnih funkcija u BiH predstavljena je u Prikazu 27.

¹⁴ Godišnji izvještaj VSTV-a za 2023. godinu, str. 23. Podaci razvrstani po spolu za 38 dodatnih sudija nisu bili dostupni projektu MEASURE II u vrijeme pisanja ovog izvještaja.

Prikaz 27. Struktura grupe ispitanika i populacija sudija i tužilaca u BiH, raščlanjeno po funkciji, spolu i nadležnosti, 2023. godina

Funkcija	Grupa ispitanika ¹⁵	Nosioci pravosudnih funkcija u BiH ukupno ¹⁶ (2023)	Udio kategorije u ukupnoj grupi ispitanika (u %)	Udio kategorije u ukupnom broju nosilaca pravosudnih funkcija u BiH (u %)
Sudije	405	1.052 ¹⁷	75%	74%
Tužioc	135	361	25%	26%
Ukupno	540	1.413	100%	100%

Spol	Grupa ispitanika	Nosioci pravosudnih funkcija u BiH ukupno ¹⁸ (2023)	Udio kategorije u ukupnoj grupi ispitanika (u %)	Udio kategorije u ukupnom broju nosilaca pravosudnih funkcija u BiH (u %)
Muški	251	531	46%	39%
Ženski	289	844	54%	61%
Ukupno	540	1.375	100%	100%

Nadležnost	Grupa ispitanika	Nosioci pravosudnih funkcija u BiH ukupno ¹⁹ (2023)	Udio kategorije u ukupnoj grupi ispitanika (u %)	Udio kategorije u ukupnom broju nosilaca pravosudnih funkcija u BiH (u %)
BiH	7	103	1%	7%
RS	177	424	33%	31%
FBiH	340	815	63%	59%
BD	19	33	4%	2%
Ukupno	543	1.375	100%	100%

Vrlo male razlike u percepciji efektivnosti pravosuđa između sudija i tužilaca uočene prethodnih godina još su se neznatno smanjile u 2023. godini, pri čemu su sudije ponovo bile nešto pozitivnije od tužilaca kad je u pitanju efektivnost pravosuđa – za 0,44 indeksna poena, odnosno 1,65 posto (da su samo sudije ocjenjivale efektivnost pravosuđa rezultat bi bio 27,15 indeksnih poena, dok bi ocjena tužilaca iznosila 26,71 indeksnih poena). Ipak, za neke indikatore ove razlike su bile izraženije. Sudije su povoljnije ocjenjivale vrijeme trajanja predmeta i smanjenje broja neriješenih predmeta u sudovima, svoju nepristrasnost u tretmanu građana u sudovima, kao i adekvatnost advokatskih i notarskih naknada. Sudije su, također, bile uvjerenije u vlastitu nezavisnost i objektivnost. Sa svoje

¹⁵ Ukupni brojevi u ovoj koloni obuhvataju samo ispitanike koji su dali odgovor na dato demografsko pitanje.

¹⁶ Godišnji izvještaj VSTV-a za 2023. godinu, str. 23. Ukupan broj sudija uključuje 38 dodatnih sudija, ali podaci razvrstani po spolu i geografskom području za grupu dodatnih sudija nisu bili dostupni projektu MEASURE II u vrijeme pisanja ovog izvještaja.

¹⁷ Ova brojka uključuje 1.014 redovnih sudija i 38 dodatnih sudija. Ovi podaci su dobijeni od VSTV-a u februaru 2024. godine.

¹⁸ Godišnji izvještaj VSTV-a za 2023. godinu, str. 23. Podaci razvrstani po spolu za 38 dodatnih sudija nisu bili dostupni projektu MEASURE II u vrijeme pisanja ovog izvještaja, usljed čega je prisutna razlika u ukupnim vrijednostima između ove tabele i tabele koja prikazuje podjelu pravosudnih službenika po njihovim funkcijama.

¹⁹ Godišnji izvještaj VSTV-a za 2023. godinu, str. 23. Podaci razvrstani po geografskom području za 38 dodatnih sudija nisu bili dostupni projektu MEASURE II u vrijeme pisanja ovog izvještaja, usljed čega je prisutna razlika u ukupnim vrijednostima između ove tabele i tabele koja prikazuje podjelu pravosudnih službenika po njihovim funkcijama.

strane, tužioci su pozitivnije ocjenjivali trajanje predmeta i smanjenje broja neriješenih predmeta u tužilaštvima nego sudije i bili su zadovoljniji ukupnom ocjenom vlastitog rada i disciplinskim mjerama koje se poduzimaju unutar pravosuđa. U prikazu 28 date su vrijednosti indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima za 2023. godinu koji su pokazali najveće razlike u perspektivi između sudija i tužilaca. Vrijednosti s pozitivnim predznakom ukazuju da su sudije određenu temu ocijenile povoljnije od tužilaca.

Prikaz 28. Najveće razlike u vrijednostima indikatora, sudije naspram tužilaca, 2023. godina

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Razlika u vrijednostima indikatora kada ih ocjenjuju sudije i tužioci odvojeno
3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	33,60
1	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	27,75
36	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	16,90
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	16,70
35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	15,34
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	14,53
...
11D	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	-4,84
9	Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su odgovarajuće	-6,84
5B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	-16,10
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	-25,55
4	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	-38,15

U 2023. godini, razlike u gledištima između muškaraca i žena na pravosudnim funkcijama su se neznatno povećale u odnosu na 2022. godinu, ali su ostale vrlo male. Ukupna percepcija sutkinja i tužiteljica o efektivnosti pravosuđa bila je za 0,37 indeksnih poena (1,38 posto) povoljnija od percepcije njihovih muških kolega. Kao i 2022. godine, sutkinje i tužiteljice ocijenile su disciplinske mjere povoljnije od svojih muških kolega, a njihov stav bio je pozitivniji i u pogledu adekvatnosti sudskih taksi/naknada, dužine trajanja predmeta na sudovima, pravičnosti sudskog postupanja prema građanima i efikasnosti novih imenovanja u pravosuđu. Radi poređenja, muškarci na pravosudnim funkcijama imali su pozitivnije stavove o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima, primjerenosti pravila o imunitetu i mandatu u pravosuđu, pravovremenosti isplata braniocima po službenoj dužnosti, slobode prisustvovanja sudskim postupcima, te o mehanizmima koje pravosudni sistem koristi za rješavanje iznenadnih promjena u prilivu predmeta. U Prikazu 29 rezimirane su najveće razlike po spolu utvrđene na temelju Ankete sa sudijama i tužiocima za 2023. godinu. Pozitivna vrijednost indikatora znači da je percepcija sudija i tužilaca o datom pitanju bila nepovoljnija nego što je to bio slučaj sa njihovim kolegicama.

Prikaz 29. Najveće razlike u vrijednostima indikatora po spolu, sudije/sutkinje naspram tužilaca/tužiteljica, 2023. godina

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Razlika u vrijednostima indikatora kada ih ocjenjuju žene i muškarci odvojeno
9	Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su odgovarajuće	10,77
14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	5,66
3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	5,39
36	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	5,33
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	4,68
...
30	Adekvatnost procedura i resursa kojima raspolažu sudovi i tužilaštva za suočavanje sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilivu predmeta	-3,02
11B	Prisustvovanje javnim suđenjima	-3,46
25	Pravovremeno isplaćivanje naknada/troškova branilaca po službenoj dužnosti	-4,12
32	Adekvatnost i primjenljivost u praksi profesionalnog imuniteta i doživotnosti imenovanja sudija i tužilaca	-4,23
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	-11,55

ZAKLJUČCI: PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA

Godišnje promjene u 2023. godini:

U 2023. godini ukupna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima je opala na 27,13 indeksnih poena (60,61 posto od maksimuma), što predstavlja pad od 0,38 indeksnih poena (1,38 posto) u odnosu na 2022. godinu. Međutim, od 2015. godine vrijednost izvedena iz Ankete sa sudijama i tužiocima samo se neznatno promijenila i dalje se nalazi unutar raspona od 25 do 28 indeksnih poena (58 do 62 posto mogućeg maksimuma), što je znak postojanog stava sudija i tužilaca da su potrebna dodatna poboljšanja.

U 2023. godini, poboljšala se percepcija nosilaca pravosudnih funkcija o adekvatnosti sudskih taksi i naknada, vlastitih plata i advokatskih/notarskih naknada, kao i o primjerenosti disciplinskih sankcija i efikasnosti imenovanja u pravosuđu. U isto vrijeme, vrijednost indikatora percepcije sudija i tužilaca značajno je opala kada je riječ o broju neriješenih predmeta u tužilaštvima te je ova vrijednost dostigla najniži nivo ikada zabilježen u Indeksu. Pravičnost u procesu napredovanja u karijeri, adekvatno prepoznavanje rezultata rada tužilaca i sloboda sudija da donose odluke bez neprimjerenog uticaja također su indikatori koji su zabilježili najveća godišnja smanjenja vrijednosti.

Pet od šest indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima s najnižim vrijednostima, što ukazuje na najslabije tačke u efektivnosti pravosuđa, ostali su isti kao i prošle godine. Među ovim indikatorima, najveću zabrinutost izazivaju kriteriji za napredovanje u karijeri u pravosuđu,

efikasnost imenovanja u pravosuđu, uspješnost sistema u procesuiranju javnih zvaničnika koji krše zakon te objektivnost medija u prikazivanju sudskih predmeta i istraga.

Generalni stavovi sudija i tužilaca o pitanjima korupcije su se u 2023. godini pogoršali, podstaknuti pogoršanjem njihovog stava o nezavisnosti sudija u donošenju sudskih odluka, uz manji pad vrijednosti indikatora koji se odnose na uspješnost pravosuđa u procesuiranju javnih službenika koji krše zakon, borbu protiv korupcije i povjerenje u nepristrasnost kako sudija, tako i tužilaca.

Vrijednosti Indeksa za 2023. u odnosu na 2015. godinu:

U poređenju sa baznim vrijednostima Indeksa iz 2015. godine, najveća povećanja u 2023. godini odnosila su se na naknade nosiocima pravosudnih funkcija (pravovremenost isplate naknada braniocima i plata sudijama/tužiocima, te adekvatnost advokatskih i notarskih naknada) i na aspekte raspodjele resursa (budžeti i objekti sudova/tužilaštava). S druge strane, mišljenje nosilaca pravosudnih funkcija najviše se pogoršalo u pogledu IT resursa koji im stoje na raspolaganju te je ovaj indikator desegao svoj novi najniži nivo u okviru Indeksa. Efekti korupcije na pravosuđe i povjerenje u nepristrasnost sudija i tužilaca također spadaju u indikatore čija je vrijednost u 2023. godini najviše opala u odnosu na 2015. godinu.

Dodatni podaci:

Razlike u percepciji između sudija i tužilaca ostale su veoma male, pri čemu su sudije zadržale nešto pozitivnije stavove od tužilaca. Razlike između sudija i tužilaca bile su najveće u slučajevima kada su sudije povoljnije ocjenjivale vrijeme trajanja predmeta i smanjenje broja neriješenih predmeta na sudovima, kao i kada su bile su optimističnije u pogledu vlastite nepristrasnosti u tretmanu građana na sudovima, te u pogledu primjerenosti advokatskih i notarskih naknada i vlastite nezavisnosti i nepristrasnosti.

Tužioci su pozitivnije ocijenili trajanje predmeta i smanjenje broja neriješenih predmeta u tužilaštvima nego sudije te su bili zadovoljniji ukupnom ocjenom vlastitog rada i disciplinarnim mjerama poduzetim u pravosuđu. Razlike između muškaraca i žena na pravosudnim funkcijama također su ostale veoma male.

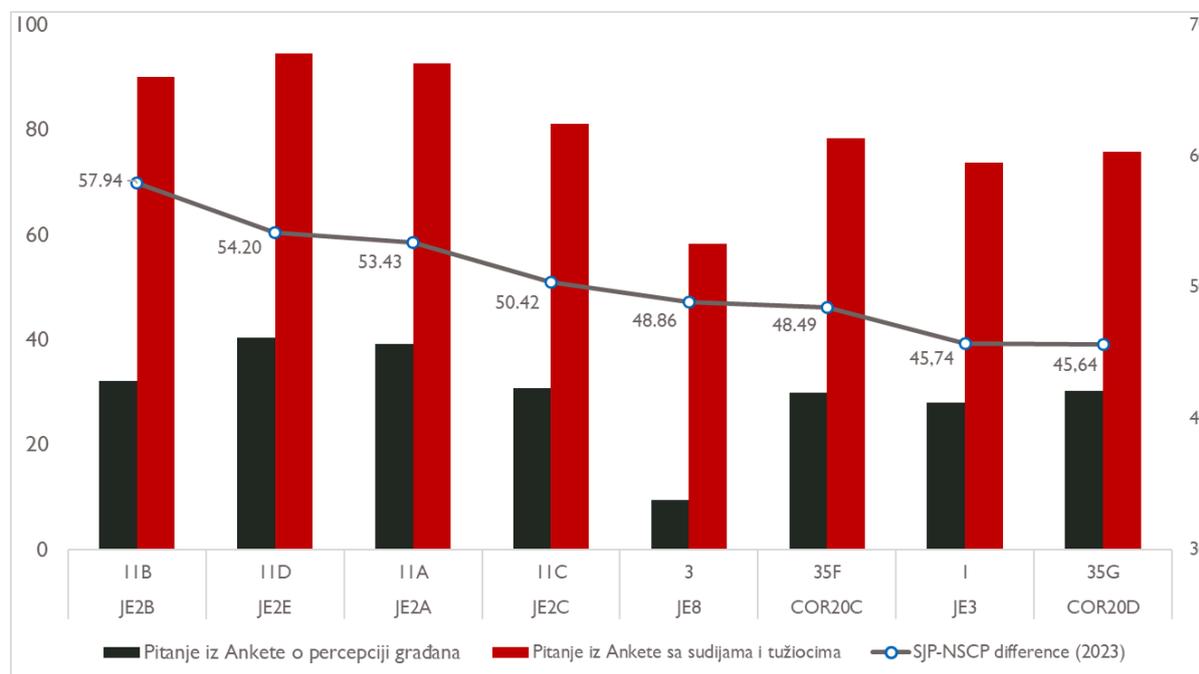
UPOREDNI REZULTATI PERCEPCIJE JAVNOSTI I PERCEPCIJA SUDIJA I TUŽILACA

Poređenje stavova javnosti o efektivnosti pravosuđa sa stavovima sudija i tužilaca omogućava 30 indikatora koji su isti u Anketi o percepciji javnosti i u Anketi sa sudijama i tužiocima. U 2023. godini, kao i svake godine od početka računanja Indeksa, javnost je na efektivnost pravosuđa gledala znatno negativnije od samih sudija i tužilaca. Najveća razilaženja u stavovima neznatno su se proširila. Najveće razlike zabilježene su u pogledu transparentnosti i pristupa pravdi (sloboda prisustvovanja sudskim ročištima i pristup dokazima, vlastitim spisima predmeta i presudama), a zatim su slijedila mišljenja o podložnosti sudija i tužilaca primanju mita, te o trajanju rješavanja predmeta i broju neriješenih predmeta na sudovima. U Prikazima 30 i 31 data je lista indikatora i grafikon najvećih razlika. Pozitivne vrijednosti upućuju na to da su stavovi sudija i tužilaca bili povoljniji od stavova javnosti.

Prikaz 30. Najveće razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina

Broj pitanja iz Ankete o percepciji javnosti u BiH	Broj pitanja iz Ankete sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzije	Razlika između Ankete sa sudijama i tužiocima i Ankete o percepciji javnosti u BiH (2023)
JE2B	I1B	Prisustvovanje javnim suđenjima	57,94
JE2E	I1D	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	54,20
JE2A	I1A	Pristup sudskim predmetima	53,43
JE2C	I1C	Pristup presudama	50,42
JE8	3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	48,86
COR20C	35F	Sudije ne uzimaju mito	48,49
JE3	I	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	45,74
COR20D	35G	Tužiocima ne uzimaju mito	45,64

Prikaz 31. Grafikon najvećih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina

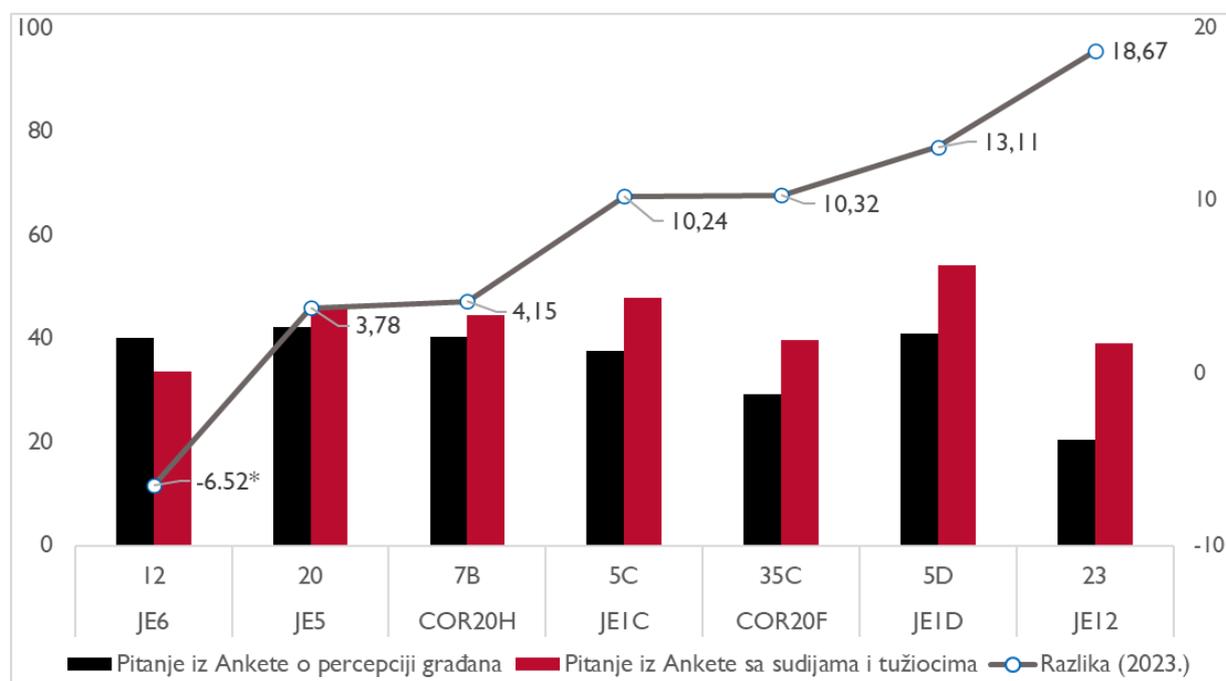
U slučajevima kada su stavovi javnosti i perspektiva nosilaca pravosudnih funkcija bili slični, obje grupe su, načelno, ove indikatore ocjenjivale negativno. Objektivnost medija pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama ponovo je u 2023. godini bilo jedino pitanje koje su sudije i tužiocima doživljavali negativnije od javnosti. Druge teme o kojima mišljenja javnosti i sudija i tužilaca bila slična, odnosile su se na objektivnost imenovanja u pravosuđu, prepoznavanje rezultata rada tužilaca, rezultate pravosuđa u procesuiranju zvaničnika koji krše zakon, ukupnu ocjenu rada

notara i advokata, te primjerenost advokatskih i notarskih naknada. Potpuni skup ovih indikatora sa oznakama iz Ankete o percepciji javnosti i Ankete sa sudijama i tužiocima, skraćenim nazivima i vrijednostima dat je u Prikazima 32 i 33. Pozitivne vrijednosti označavaju da su percepcije sudija/tužilaca bile povoljnije od percepcije javnosti.

Prikaz 32. Najmanje razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina

Broj pitanja iz Ankete o percepciji javnosti u BiH	Broj pitanja iz Ankete sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzije	Razlika između Ankete sa sudijama i tužiocima i Ankete o percepciji javnosti u BiH (2023)
JE6	12	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	-6,52
JE5	20	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih sposobnosti/kompetentnosti	3,78
COR20H	7B	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	4,15
JE1C	5C	Ocjena rada advokata	10,24
COR20F	35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	10,32
JE1D	5D	Ocjena rada notara	13,11
JE12	23	Adekvatnost naknada advokata i notara	18,67

Prikaz 33. Grafikon najmanjih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2023. godina

Iako se ukupna vrijednost indikatora percepcije javnosti koji se odnose na korupciju poboljšala treću godinu zaredom, pri čemu su svi indikatori zabilježili porast, stavovi sudija i tužilaca su u 2023. godini bili manje ujednačeni nego 2022. godine. Potpuna lista indikatora povezanih s korupcijom sa pripadajućim oznakama iz Ankete o percepciji građana, odnosno Ankete sa sudijama i tužiocima,

skraćenim formulacijama i odgovarajućim godišnjim promjenama vrijednosti indikatora data je u Prikazu 34.

Prikaz 34. Usporedni prikaz godišnjih promjena vrijednosti indikatora percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca koji se odnose na pitanja korupcije, 2023. u poređenju sa 2022. godinom

Broj pitanja iz Ankete o percepciji javnosti u BiH	Broj pitanja iz Ankete sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzije	Godišnja promjena vrijednosti indikatora – Anketa o percepciji javnosti u BiH	Godišnja promjena vrijednosti indikatora – Anketa sa sudijama i tužiocima
COR20B	35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	0,04	-0,19
COR20A	35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	0,23	-0,78
COR20E	35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	0,27	-1,02
COR20F	35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	1,38	-1,3
JE17	35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	1,51	-3,01
COR19	34	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	1,75	0,69
COR20C	35F	Sudije ne uzimaju mito	2,26	1,45
COR20D	35G	Tužiocima ne uzimaju mito	2,45	0,33

ZAKLJUČCI: UPOREDNI PODACI, JAVNOST NASUPROT SUDIJAMA I TUŽIOCIMA

Kao i svake godine od početka primjene Indeksa, i u 2023. godini percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa je bila znatno negativnija od stajališta samih sudija i tužilaca.

Najizražajnije razlike su se odnosile na indikatore slobode prisustvovanja sudskim ročištima i pristupa dokazima, vlastitim spisima predmeta i presudama, podložnosti sudija i tužilaca primanju mita, o trajanju rješavanja predmeta i broju neriješenih predmeta na sudovima. Razlike su bile manje kod generalno lošeg stava i javnosti i sudija i tužilaca o objektivnosti imenovanja u pravosuđu, prepoznavanju dobrih rezultata rada tužilaca, rezultatima pravosuđa u procesuiranju zvaničnika koji krše zakon, ocjeni rada notara i advokata te objektivnosti medija pri odabiru i izvještavanju o sudskim predmetima i istragama.

Dok je percepcija javnosti o pitanjima vezanim za korupciju ostala znatno negativnija nego kod nosilaca pravosudnih funkcija, javnost je u 2023. godini bila nešto pozitivnija po svih osam indikatora korupcije, dok su sudije i tužiocima bili kritičniji prema učinku svojih institucija u borbi protiv korupcije nego godinu ranije.

INDIKATORI IZ ADMINISTRATIVNIH PODATAKA VSTV-A

Izveštaji o Indeksu svake godine sadrže i pregled administrativnih podataka VSTV-a. Ovi podaci su u 2023. godini obuhvatili 288,452 predmeta koje su obradili sudovi i tužilaštva u BiH, što predstavlja povećanje od 0,6 posto u odnosu na prethodnu godinu i pad od 31 posto u odnosu na broj predmeta obrađen u početnoj godini Indeksa.²⁰

Ukupan broj indikatora u Indeksu koji se dobijaju iz administrativnih podataka VSTV-a je 65. Pedeset šest indikatora u ovom skupu podataka prati glavne vrste predmeta koji su u 2023. godini bili u radu u sudovima/tužilaštvima, pri čemu se podaci izvode iz baza Sistema za upravljanje predmetima u sudovima/tužilaštvima (CMS/TCMS) VSTV-a. Za preostalih devet indikatora koriste se podaci iz neautomatizovanih izvora. Samo jedan od ovih indikatora (stopa uspješnosti disciplinskih postupaka) prati podatke iz 2023. godine i prikazuje se bez vremenskog kašnjenja. Podaci za preostalih osam indikatora (koji se odnose na kolektivne norme [dva indikatora], stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka [tri indikatora], uspješnost optužnica, broj neriješenih predmeta i stopu rješavanja komunalnih predmeta) prikupljaju se s jednogodišnjim vremenskim kašnjenjem, što znači da su u Indeksu za 2023. godinu za ove indikatore korišteni podaci iz 2022. godine. U proteklih nekoliko godina, Indeks je savjetovao da se prikupljanje podataka za ovih osam važnih indikatora učinka automatizuje, a ta preporuka ostaje i u Indeksu za 2023. godinu.

DEFINICIJE PREDMETA PO VRSTI

Definicije naziva predmeta korištenih u Indeksu, njihovih pripadajućih oznaka u Upisniku (odnosno, vrsta i faza u skladu sa Pravilnicima o sistemu za upravljanje predmetima u sudovima i tužilaštvima [CMS, odnosno TCMS]) te datuma računanja početka i završetka obrade predmeta navedeni su u Prikazu 35. Ove definicije preuzete su direktno iz softvera poslovne inteligencije, odnosno upita na CMS i TCMS baze podataka VSTV-a koje su nepromijenjene od 2015. godine.^{21,22}

Prikaz 35. Definicije naziva predmeta korištenih u Indeksu, odgovarajući Upisnik (vrste, faze), te datumima početka i završetka predmeta koji su korišteni za izračunavanje vrijednosti indikatora^{23,24}

Stepen pravosudne institucije	Vrsta predmeta u Indeksu	Oznaka vrste/faze u Upisniku	Datum početka	Datum završetka
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	K-K	Datum pokretanja predmeta bez obzira na godinu u kojoj je iniciran (samo predmeti koji su sa 1. januarom 2023. godine imali	Ako je predmet u 2023. godini promijenio status u „zatvoren“, datum završetka je datum kada je proglašen „zatvorenim“.
	Građanski predmeti	P-P		
	Privredni predmeti	Ps-Ps		
	Upravni predmeti	U-U		

²⁰ Ukupan broj predmeta u ranijim godinama iznosio je 421.019 u 2015. godini, 378.392 u 2016. godini, 350.224 u 2017. godini, 327.996 u 2018. godini, 311.765 predmeta u 2019. godini; 284.335 u 2020. godini; 299.269 u 2021. godini i 286.874 u 2022. godini.

²¹ VSTV je 2021. godine uveo nove oznake za specifične vrste tužilačkih predmeta: KTKK (kompjuterski kriminal) te uz pomoć USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije (JACA), KTOV (organizirani kriminal na visokom nivou). Bez obzira na to, održan je kontinuitet predmeta općeg kriminala koje Indeks prati od početka svoje primjene.

²² VSTV je, uz pomoć projekta JACA, 2021. godine uveo nove oznake za specifične vrste tužilačkih predmeta: KTKV (krivična djela korupcije na visokom nivou). Bez obzira na to, održan je kontinuitet predmeta korupcije koje Indeks prati od početka svoje primjene.

²³ “Vrijeme rješavanja” je prosječno trajanje predmeta riješenih od 1. januara do 31. decembra 2023. godine u odnosu na datum prvobitnog podnošenja.

²⁴ “Starost neriješenih predmeta” je starost neriješenih predmeta na dan 31. decembra 2023. godine u odnosu na datum prvobitnog podnošenja.

Stepen pravosudne institucije	Vrsta predmeta u Indeksu	Oznaka vrste/faze u Upisniku	Datum početka	Datum završetka
	Izvršenje u građanskim predmetima	P-I	status „otvoren“ i novootvoreni predmeti u 2023. godini)	Ako je predmet ostao u statusu „otvoren“ sa npr. 31. decembrom 2023. godine, računa se kao neriješen predmet sa 31. decembrom 2023. godine.
	Izvršenje u privrednim predmetima	Ps-Ip		
	Izvršenje u komunalnim predmetima	I-Kom		
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	K-Kž		
	Građanski žalbeni predmeti	P-Gž (Parnično odjeljenje)		
	Privredni žalbeni predmeti	Ps-Pž (Privredno odjeljenje)		
	Upravni žalbeni predmeti	U-Už, U-Uvp		
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	KT, KTO, KTM, KTT, KTOV, KTKK		
	Predmeti korupcije	KTK, KTKV		
	Predmeti privrednog kriminala (ostali)	KTPO, KTF		
	Predmeti ratnih zločina	KTRZ		

UKUPNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA IZ ADMINISTRATIVNIH PODATAKA VSTV-A

Maksimalna ukupna vrijednost skupa od 65 indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a za Indeks iznosi 32,98 indeksnih poena. Ukupna vrijednost indikatora u ovom skupu iznosila je 22,70 (68,86 posto maksimalne vrijednosti za ovaj skup podataka) u 2023. godini, što je za 0,44 indeksna poena (1,96 posto) više nego godinu dana ranije. Ova vrijednost je jedina od tri izvora podataka Indeksa zabilježila povećanje u 2023. godini i predstavlja novi maksimum u kategoriji indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a. Istorijski podaci navedeni su u Prikazu 36.

Prikaz 36. Ukupne vrijednosti Indeksa za skup indikatora iz administrativnih podataka VSTV-a i godišnje promjene, 2015–2023. godina

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, administrativni podaci VSTV-a (maksimalna vrijednost = 32,98 poena)	Ukupna vrijednost, administrativni podaci VSTV-a (% udio u maksimalnoj vrijednosti)	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (u %)
2015.	21,41	64,93%	N/A	N/A
2016.	21,60	65,48%	0,18	0,85%
2017.	21,83	66,18%	0,23	1,07%
2018.	21,70	65,80%	-0,13	-0,58%
2019.	21,96	66,59%	0,26	1,20%
2020.	21,68	65,74%	-0,28	-1,28%

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, administrativni podaci VSTV-a (maksimalna vrijednost = 32,98 poena)	Ukupna vrijednost, administrativni podaci VSTV-a (% udio u maksimalnoj vrijednosti)	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (u %)
2021.	21,58	65,42%	-0,10	-0,46%
2022.	22,26	67,50%	0,68	3,17%
2023.	22,70	68,82%	0,44	1,96%

U ovom poglavlju data je analiza indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a, s fokusom na radu sudova i tužilaštava te identifikaciji ključnih promjena i trendova na različitim nivoima pravosudnih institucija i za različite vrste predmeta.

POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA

U dijelu koji slijedi razmatraju se vrijednosti pojedinačnih indikatora i njihove glavne pozitivne ili negativne promjene na godišnjem nivou, kao i njihov odnos prema trendovima koje je moguće uočiti u vremenskim serijama VSTV-a u periodu od 2012–2023. godine.²⁵ Stvarne vrijednosti izražene u danima ili u broju predmeta, prikazane su za svaki pojedinačni indikator radi lakšeg razumijevanja. korišteni pri izračunavanju Indeksa, prikazani su u njihovim nominalnim vrijednostima i u indeksnim poenima u Matrici Indeksa efektivnosti pravosuđa za 2023. godinu, koja se nalazi u Prilogu I, sadrži i nominalne vrijednosti indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a i njihove vrijednosti u indeksnim poenima.

TRAJANJE RIJEŠENIH PREDMETA I STAROST NERIJEŠENIH PREDMETA U SUDOVIMA

U ovom dijelu fokus je na indikatorima iz dimenzije Efikasnosti, konkretno na onima koji mjere prosječno vrijeme rješavanja predmeta²⁶ i prosječnu starost neriješenih predmeta²⁷ za svaku od glavnih vrsta predmeta koje prati VSTV.

Prvostepeni sudovi

Godišnje promjene u 2023. godini:

U 2023. godini prosječno trajanje rješavanja predmeta na prvostepenim sudovima ponovo je bilo kraće za pet od šest glavnih vrsta predmeta. Trajanje privrednih predmeta smanjeno je za 43 dana, dok su izvršenja u građanskim predmetima trajala 41 dan kraće. Trajanje građanskih predmeta izvršenja u privrednim predmetima te trajanje krivičnih predmeta bilo je kraće za 31, 25, odnosno 20 dana. Samo je rješavanje upravnih predmeta trajalo 33 dana duže. Sveukupno gledano, prosječno vrijeme rješavanja predmeta na prvostepenim sudovima kretalo se u rasponu od 282 dana (izvršenja u privrednim predmetima) do 425 dana (upravni predmeti). Prosječno trajanje izvršenja u privrednim predmetima bilo je najkraće u ovom podskupu drugu godinu zaredom, dok su upravni predmeti u

²⁵ Indeks efektivnosti pravosuđa je uveden 2015. godine, međutim, administrativni (statistički) podaci VSTV-a koji su korišteni za izradu Indeksa dostupni su od početka 2012. godine. U cilju proširivanja osnove ove analize, u izvještaju su navedene vremenske serije od 2012. godine (gdje su dostupne), iako podaci iz perioda 2012-2014. ne utiču na vrijednosti Indeksa.

²⁶ Prosječno vrijeme za rješavanje predmeta je zbir trajanja (u danima) svih riješenih predmeta u 2023. godini, podijeljen sa brojem takvih predmeta.

²⁷ Prosječna starost neriješenih predmeta je zbir trajanja (u danima) svih neriješenih predmeta (onih sa statusom „otvoreno“, pogledati Prikaz 35) na kraju 2023. godine, podijeljen sa brojem takvih predmeta.

prosjeku trajali najduže od 2017. godine. Trajanje rješavanja predmeta na prvostepenim sudovima je i dalje dugotrajno, ali se trajanje rješavanje predmeta uopšte postepeno smanjuje.

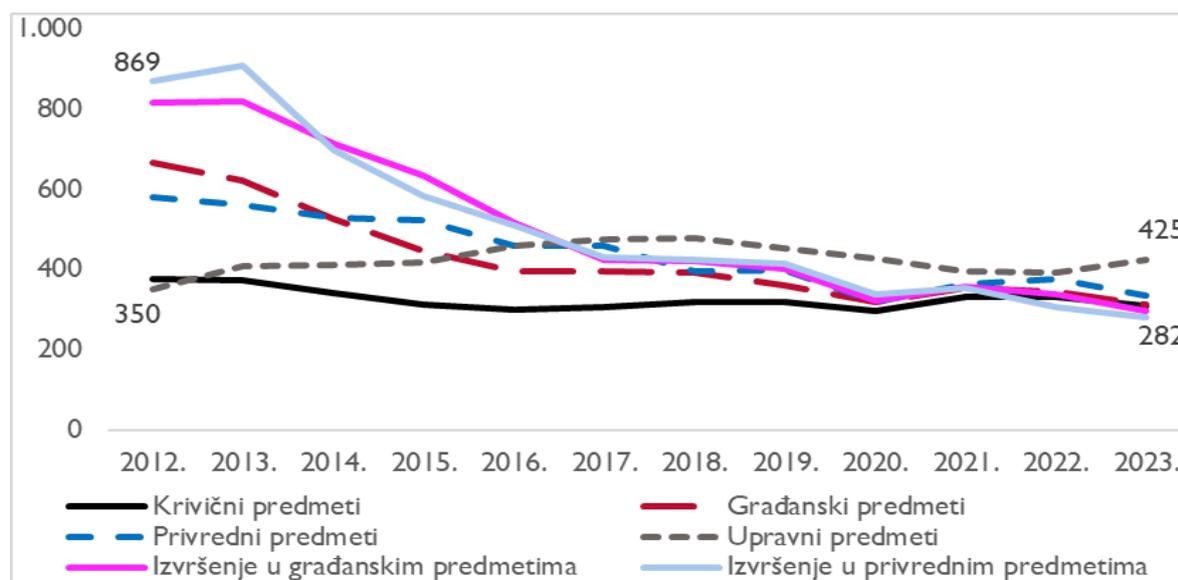
Sveukupno gledano, prosječna starost neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima smanjena je u četiri kategorije predmeta, i to u građanskim predmetima, koji su trajali 69 dana kraće, privrednim predmetima i izvršenjima u privrednim predmetima koji su trajali po 28 dana kraće te upravnim predmetima čija dužina trajanja je bila kraća za 7 dana. Međutim, vrijednost ovog indikatora porasla je za krivične i građanske predmete (za 24, odnosno 5 dana). Prosječno trajanje neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima kretalo se između 275 dana (privredni predmeti) i 592 dana (krivični predmeti).

Vrijednosti za 2023. u odnosu na 2012. godinu:

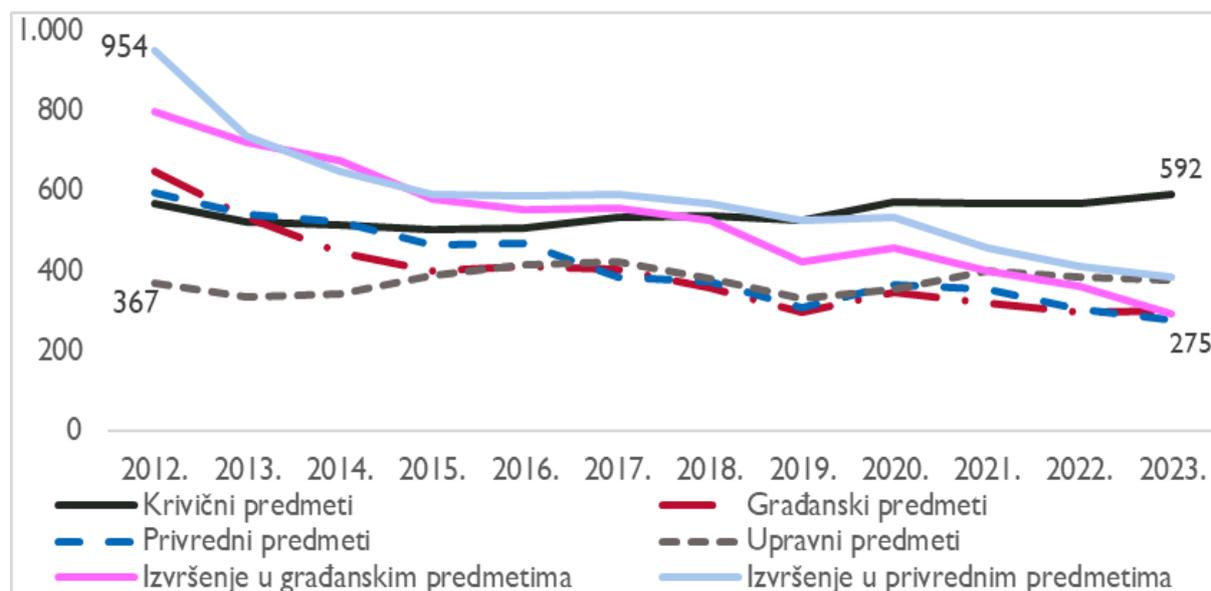
U odnosu na 2012. godinu, prosječno trajanje riješenih predmeta na prvostepenim sudovima značajno je smanjeno za sve vrste predmeta osim za upravne predmete. Trajanje rješavanja predmeta najočitiije je smanjeno za izvršenja u privrednim i građanskim predmetima (sa 869, odnosno 818 dana prije jedanaest godina na 282, odnosno 297 dana u 2023. godini), dok je prosječno trajanje građanskih i privrednih predmeta bilo kraće za 351, odnosno 248 dana. Krivični predmeti su u ovom periodu u prosjeku bili kraći za 67 dana, dok su samo upravni predmeti trajali 75 dana duže.

Za prosječnu starost neriješenih predmeta, rezultati su bili gotovo isti. Izvršenja u privrednim i građanskim predmetima zabilježila su najveća smanjenja (sa 954, odnosno 798 dana na 384, odnosno 293 dana), dok su građanski i privredni predmeti u prosjeku trajali manje za 347, odnosno 319 dana. Prosječna starost neriješenih predmeta bila je veća samo u slučaju upravnih i krivičnih predmeta (sa 367, odnosno 569 dana na 377, odnosno 592 dana). Trendovi prosječnog vremena rješavanja predmeta i starosti neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima u periodu 2012–2023. predstavljeni su u Prikazima 37 i 38.

Prikaz 37. Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta (u danima) na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Prikaz 38. Grafikon prosječne starosti neriješenih predmeta (u danima) na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Drugostepeni sudovi

Godišnje promjene u 2023. godini:

Drugostepeni sudovi su, u 2023. godini, dodatno smanjili prosječno vrijeme rješavanja predmeta, posebno za upravne, privredne i upravne žalbene predmete (za 227, 147, odnosno 109 dana). S druge strane, prosječno trajanje krivičnih žalbenih predmeta smanjeno je za 4 dana, iako je prosječno vrijeme rješavanja ove vrste predmeta i dalje najkraće u cijelom bh. pravosuđu (u prosjeku 83 dana). Prosječno trajanje ostalih kategorija predmeta na drugostepenim sudovima kretalo se u rasponu od 327 (privredni žalbeni predmeti) do 445 dana (građanski žalbeni predmeti).

Osim u krivičnim žalbenim predmetima, prosječna starost neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima ponovo je smanjena, pa je tako starost građanskih žalbenih predmeta bila za 77 dana manja nego prethodne godine, dok je starost privrednih žalbenih predmeta smanjena za 63, a upravnih žalbenih predmeta za 54 dana. Drugu godinu zaredom prosječno trajanje neriješenih krivičnih žalbenih predmeta poraslo je za 25 dana, na 167 dana. Prosječna starost neriješenih predmeta za ostale kategorije žalbenih predmeta kretala se u rasponu od 245 do 480 dana.

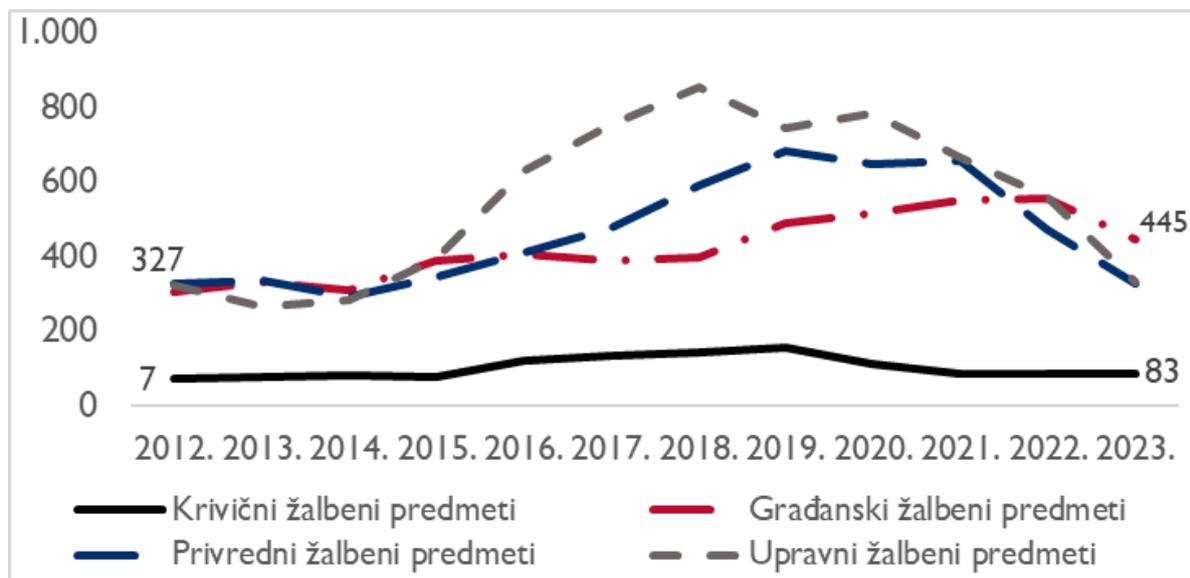
Sve vrijednosti indikatora trajanja za sve vrste predmeta koji se prate za drugostepene sudove (ponovo sa izuzetkom krivičnih žalbenih predmeta) su i dalje veoma visoke, ali stalna poboljšanja zabilježena od 2020. godine zaslužuju priznanje.

Vrijednosti za 2023. u odnosu na 2012. godinu:

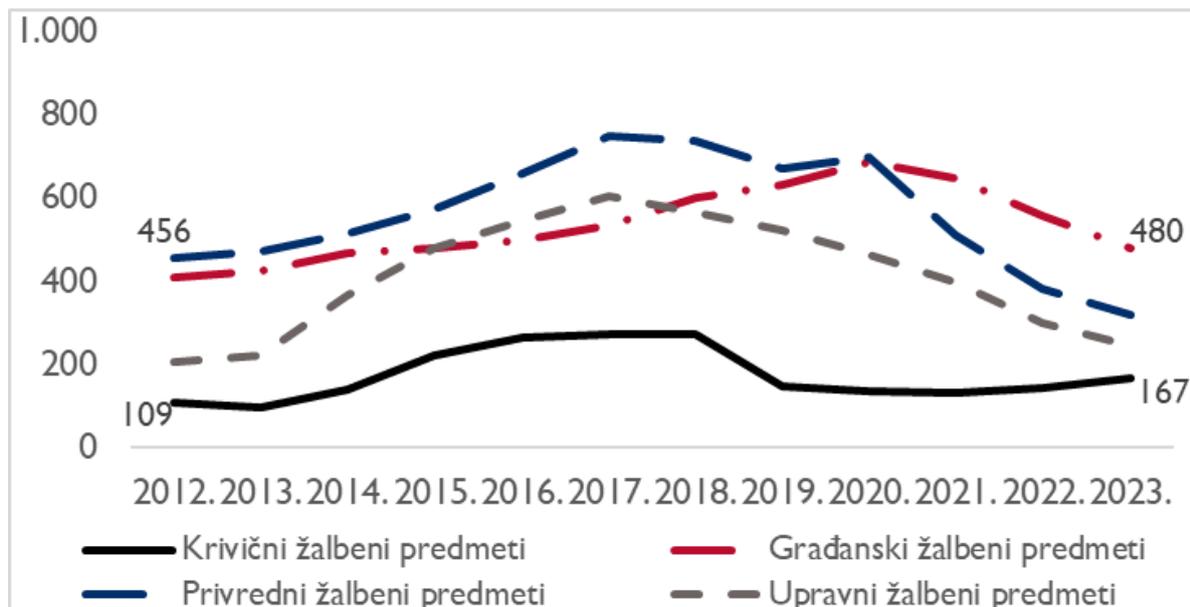
Prosječno vrijeme rješavanja građanskih žalbenih predmeta u 2023. godini bilo je i dalje duže nego u 2012. godini. Za krivične, privredne i upravne žalbene predmete, prosječno vrijeme rješavanja bilo je neznatno duže u odnosu na vrijednosti iz baze 2012. godine.

Prosječna starost neriješenih predmeta u krivičnim, građanskim i upravnim žalbama se u 2023. godini povećala u poređenju sa odgovarajućim vrijednostima iz 2012. godine. Smanjila se jedino prosječna starost neriješenih privrednih žalbenih predmeta (456 dana u 2012. godini; 319 dana u 2023. godini). Trendovi prosječnog trajanja rješavanja predmeta i starosti neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima predstavljeni su na Prikazima 39 i 40.

Prikaz 39. Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta (u danima) na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Prikaz 40. Grafikon prosječne starosti neriješenih predmeta (u danima) na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina

STOPE RJEŠAVANJA PREDMETA I BROJ NERIJEŠENIH PREDMETA U SUDOVIMA

Indeks prati broj neriješenih predmeta i stope rješavanja za glavne vrste predmeta kao indikatore učinka. Godišnje stope rješavanja predmeta računaju se tako što se broj riješenih predmeta podijeli sa brojem novoprimljenih predmeta u datoj godini. Kada je stopa rješavanja predmeta veća od 100 posto, broj neriješenih predmeta u pravosudnim institucijama u BiH se smanjuje.

Prvostepeni sudovi

Godišnje promjene u 2023. godini:

U prvostepenim sudovima, stope rješavanja upravnih i privrednih predmeta te izvršenja u privrednim predmetima i krivičnih predmeta bile su 114, 106, 106, odnosno 101 posto. Stopa rješavanja

građanskih predmeta iznosila je gotovo tačno 100 posto, dok su izvršenja u građanskim predmetima dostigla svega 90 posto.

Kombinacija povećanog priliva i sporijeg rješavanja građanskih izvršnih predmeta rezultirala je velikim povećanjem zaostataka za ovu vrstu predmeta i 6-postotnim povećanjem ukupnog broja neriješenih predmeta u prvostepenim sudovima. Ipak, broj neriješenih predmeta za četiri preostale vrste predmeta u prvostepenim sudovima (upravni, privredni izvršni, privredni i krivični predmeti) umjereno je smanjen.

Vrijednosti za 2023. u odnosu na 2012. godinu:

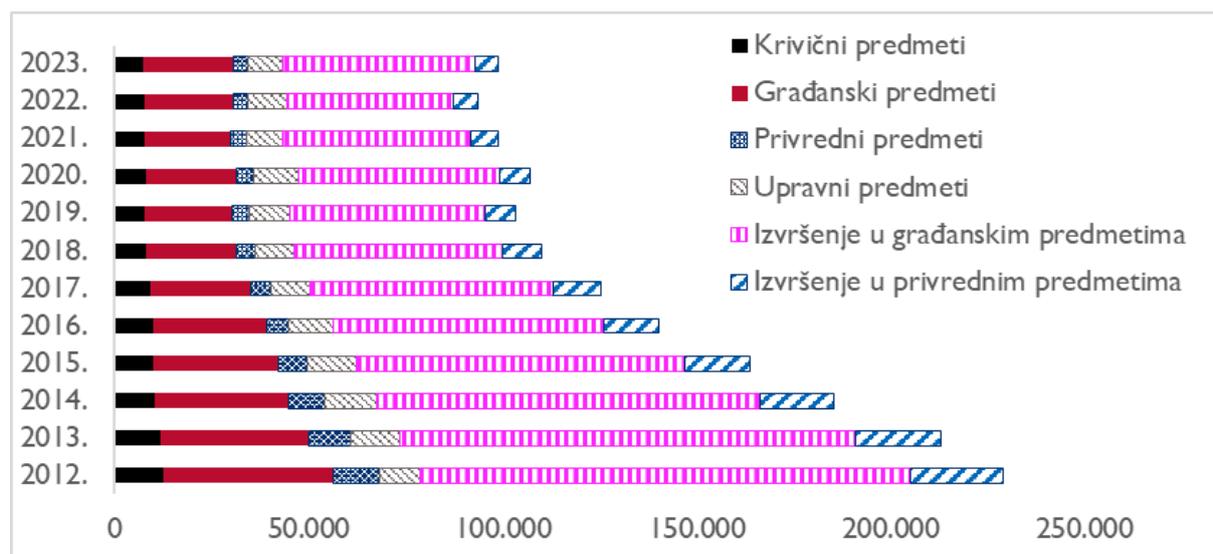
U odnosu na 2012. godinu, broj neriješenih predmeta za sve vrste predmeta na prvostepenim sudovima u 2023. godini bio je znatno manji, sa smanjenjima koja su se kretala od 1.483 predmeta (14 posto) u kategoriji upravnih predmeta do 76.629 predmeta (61 posto) u kategoriji građanskih izvršnih predmeta. U prikazu 41 rezimirane su stope rješavanja, a Prikaz 42 predstavlja ilustraciju obima zaostataka u prvostepenim sudovima od 2012. godine.

Prikaz 41. Stope rješavanja predmeta (u %) na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Vrsta predmeta	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Krivični predmeti	118%	105%	110%	104%	100%	107%	108%	106%	98%	104%	100%	101%
Građanski predmeti	123%	118%	113%	106%	110%	112%	112%	103%	97%	104%	97%	100%
Privredni predmeti	118%	112%	125%	130%	127%	108%	112%	107%	94%	111%	110%	106%
Upravni predmeti	98%	83%	91%	108%	116%	117%	98%	94%	94%	122%	92%	114%
Izvršenje u građanskim predmetima	103%	113%	131%	121%	122%	112%	116%	106%	97%	105%	111%	90%
Izvršenje u privrednim predmetima	106%	114%	119%	119%	121%	117%	118%	123%	103%	108%	109%	106%
Izvršenje u predmetima male vrijednosti	79%	88%	97%	100%	99%	138%	69%	116%	113%	110%	156%	/

Napomena: zeleni krug označava da je stopa rješavanja za datu vrstu predmeta iznad 100 posto, što je željeni rezultat. Crveni krug označava da je stopa rješavanja za datu vrstu predmeta ispod 100 posto, što ukazuje na smanjenu efikasnost.

Prikaz 42. Grafikon broja neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Drugostepeni sudovi

Godišnje promjene u 2023. godini:

Stope rješavanja upravnih, privrednih i građanskih žalbenih predmeta u drugostepenim sudovima ostale su visoke i iznosile su 125, 123, odnosno 111 posto, pri čemu su samo krivični žalbeni predmeti imali neznatno lošiji rezultati od 96 posto.

U drugostepenim sudovima, ukupan broj neriješenih predmeta u 2023. godini se smanjio šestu godinu zaredom i još jedanput pao na najniži nivo ikada zabilježen u Indeksu. Najveće brojčano smanjenje ponovo su zabilježili građanski žalbeni predmeti – 1.026 predmeta (12 posto). Broj neriješenih upravnih i privrednih žalbenih predmeta također se smanjio za 505, odnosno 590 predmeta (37, odnosno 34 posto). Zaostatak se povećao samo u kategoriji žalbenih predmeta privrednog kriminala, i to za 240 predmeta, odnosno 18 posto.

Vrijednosti za 2023. u odnosu na 2012. godinu:

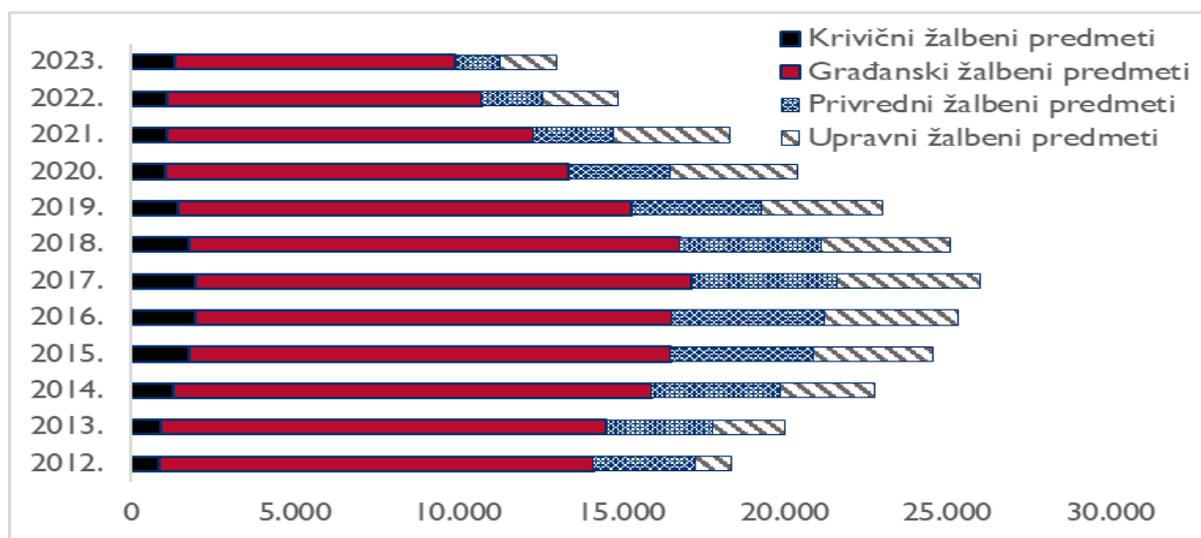
U odnosu na vrijednosti iz 2012. godine, ukupan broj neriješenih slučajeva zabilježio je pad od 29 posto, što je posljedica značajnog smanjenja broja građanskih žalbenih (brojčano najveća kategorija) – 4.682, odnosno privrednih žalbenih predmeta – 1.757 predmeta (35, odnosno 56 posto). Istorijske vrijednosti stopa rješavanja predmeta u drugostepenim sudovima date su u Prikazu 43, a Prikaz 44 ilustruje promjene obima zaostataka od 2012. godine.

Prikaz 43. Stope rješavanja predmeta (u %) na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Vrsta predmeta	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Krivični žalbeni predmeti	98%	99%	92%	91%	96%	100%	104%	106%	109%	99%	100%	96%
Građanski žalbeni predmeti	91%	97%	93%	99%	100%	96%	101%	111%	119%	111%	118%	111%
Privredni žalbeni predmeti	98%	97%	81%	86%	91%	107%	105%	113%	145%	127%	126%	123%
Upravni žalbeni predmeti	114%	53%	66%	63%	75%	84%	123%	111%	92%	115%	162%	125%

Napomena: zeleni krug označava da je stopa rješavanja za datu vrstu predmeta iznad 100 posto, što je željeni rezultat. Crveni krug označava da je stopa rješavanja za datu vrstu predmeta ispod 100 posto, što ukazuje na smanjenu efikasnost.

Prikaz 44. Grafikon broja neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina

TRAJANJE RIJEŠENIH PREDMETA, STAROST NERIJEŠENIH PREDMETA, STOPE RJEŠAVANJA I BROJ NERIJEŠENIH PREDMETA U TUŽILAŠTVIMA

Indikatori prosječnog vremena trajanja riješenih predmeta, prosječne starosti neriješenih predmeta (starosti zaostataka), broja neriješenih predmeta (zaostataka) i stope rješavanja predmeta (omjera riješenih i novoprimljenih predmeta u kalendarskoj godini) se, u okviru Indeksa, prate i za tužilaštva. U 2023. godini, pozitivne i negativne promjene prema indikatorima koji prate četiri glavne vrste predmeta u tužilaštvima bile su neujednačene.

Vrijeme rješavanja predmeta ratnih zločina u prosjeku je poraslo u odnosu na prethodnu godinu. Vrijeme rješavanja predmeta ratnih zločina povećalo se za čak 482 dana (25 posto), dok su predmeti opšteg kriminala trajali 12 dana (5 posto) duže. Vrijeme rješavanja predmeta korupcije smanjeno je drugu godinu zaredom, za 19 dana (5 posto). Za predmete privrednog kriminala prosječno vrijeme rješavanja je, također, bilo kraće, i to za 54 dana (11 posto).

Prosječna starost neriješenih predmeta ratnih zločina u tužilaštvima je u 2023. godini povećala se za 207 dana (6 posto), a predmeta opšteg kriminala za 2 dana (ili 1 posto). S druge strane, prosječno trajanje neriješenih predmeta korupcije²⁸ bilo je 48 dana (10 posto) kraće, što je nova najniža vrijednost za ovu kategoriju predmeta, te 18 dana (3 posto) za ostale predmete privrednog kriminala.

U tužilaštvima, broj neriješenih predmeta značajno se povećao, uglavnom usljed povećanja broja predmeta opšteg kriminala (porast za 2.197 predmeta ili 16 posto) i uz određeni doprinos predmeta korupcije (porast za 55 predmeta ili 6 posto). U predmetima privrednog kriminala vrijednost indikatora smanjena je za 3 (0,2 posto), a u predmetima ratnih zločina za 61 predmet (ili 16 posto).

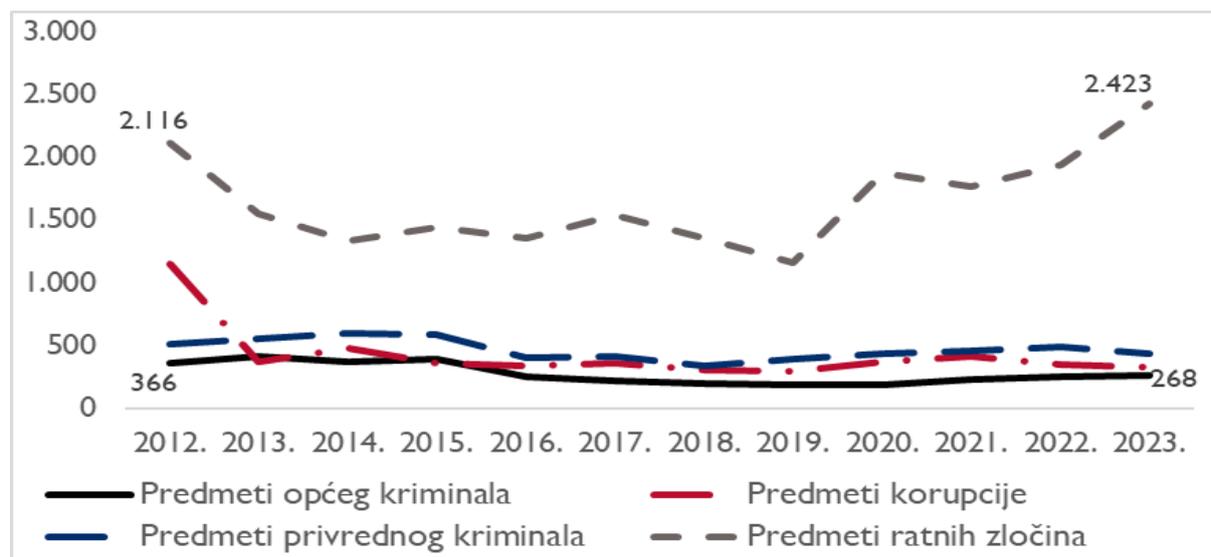
Stopa rješavanja za kategoriju opšteg kriminala iznosila je 88 posto; za predmete korupcije 96 posto; za privredni kriminal 101 posto; a bila je vrlo visoka (242 posto) za predmete ratnih zločina. Velike varijacije u stopama rješavanja tužilačkih predmeta ukazuju na važnost analize priliva i riješenih predmeta u 2023. godini. Potpuna istorijska analiza ovih varijabli predstavljena je u poglavlju pod naslovom „Dodatni podaci“, dok se nalazi koji su dati u nastavku odnose na period 2022–2023.

²⁸ Projekat JACA pružio je pomoć VSTV-u pri uvođenju nove vrste predmeta za grupu predmeta korupcije na visokom nivou i organiziranog kriminala (HCOC) u 2021. godini.

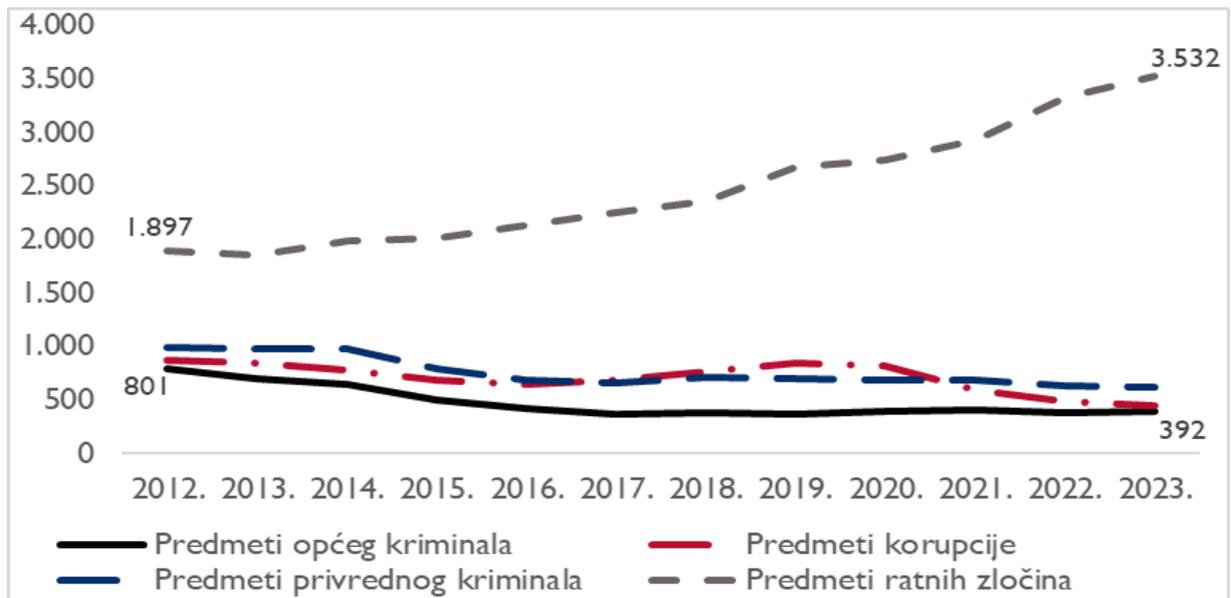
U 2023. godini, prilivi u tužilaštvima su ostali na približno istom nivou (povećanje od 92 predmeta ili manje od 0,5 posto) u odnosu na 2022. godinu. Rješavanje predmeta je u 2023. godini bilo sporije za 985 predmeta (5 posto, što je najveći pad stope rješavanja predmeta na svim nivoima pravosudnih institucija) u odnosu na 2022. godinu, a broj neriješenih predmeta je porastao za 2.188 predmeta (13 posto). Promjene u broju neriješenih predmeta i stopama rješavanja u tužilaštvima predstavljene su u Prikazima 45 do 48.

Podaci o prilivu predmeta, rješavanju predmeta i stopama rješavanja predmeta korupcije i ratnih zločina (kojima su prema parametrima VSTV-a za mjerenje rezultata dodijeljeni slični nivoi složenosti) bilježe neujednačene promjene. Iako su u 2023. godini i prilivi i broj riješenih predmeta korupcije porasli (za 19 i 36 predmeta ili za 2, odnosno 3 posto), stopa rješavanja iznosila je 96 posto, dok je zaostatak u ovoj kategoriji porastao četvrtu godinu zaredom (za 55 predmeta ili 6 posto). Za predmete ratnih zločina, stopa rješavanja u 2023. godini iznosila je 242 posto, pri čemu je priliv novih predmeta ratnih zločina iznosio 53 predmeta (što je 29 posto manje nego 2022. godine), dok je broj riješenih predmeta ratnih zločina zabilježio pad na 128 (što je 32 posto manje nego 2022. godine). Ukupan broj neriješenih predmeta ratnih zločina u 2023. godini iznosio je 323 predmeta.

Prikaz 45. Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta (u danima) u tužilaštvima, 2012–2023. godina

Prikaz 46. Grafikon prosječne starosti neriješenih predmeta (u danima) u tužilaštvima, 2012–2023. godina

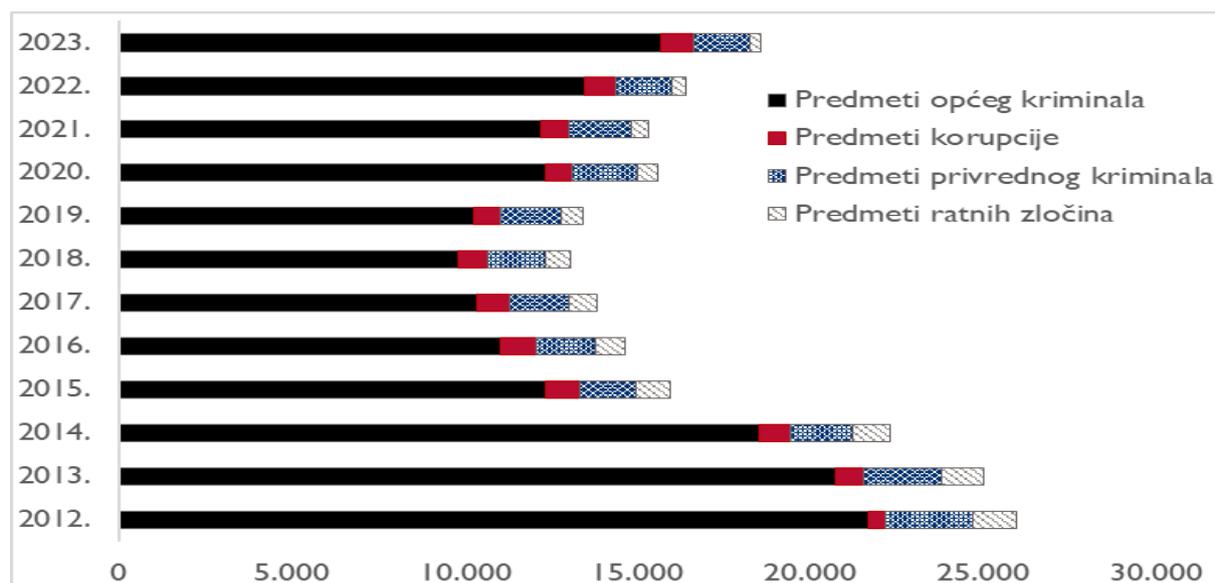
Prikaz 47. Stope rješavanja predmeta (u %) u tužilaštvima, 2012–2023. godina

Vrsta predmeta	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Predmeti općeg kriminala	103%	104%	109%	127%	105%	103%	103%	97%	89%	100%	93%	88%
Predmeti korupcije			83%	91%	96%	111%	110%	110%	101%	96%	94%	96%
Predmeti privrednog kriminala	80%	112%	128%	114%	96%	100%	105%	98%	98%	105%	109%	101%
Predmeti ratnih zločina	75%	116%	154%	126%	153%	139%	135%	161%	143%	175%	252%	242%

Napomena 1: zeleni krug označava da je stopa rješavanja za datu vrstu predmeta iznad 100 posto, što je željeni rezultat. Crveni krug označava da je stopa rješavanja za datu vrstu predmeta ispod 100 posto, što ukazuje na smanjenu efikasnost.

Napomena 2: Zbog promjena u definicijama predmeta korupcijskog kriminala koje je izvršio VSTV u 2014. i 2015. godini te kasnijeg neusklađivanja podataka s novim definicijama u CMS-u, odnosno TCMS-u, podaci o stopi rješavanja predmeta korupcije u periodu 2012-2013. nisu bili dostupni.

Prikaz 48. Grafikon prosječnog broja neriješenih predmeta u tužilaštvima, 2012–2023. godina

DODATNI NALAZI

VSTV manuelno prikuplja podatke za sljedeće indikatore sa zakašnjenjem od godinu dana: kolektivne/orijentacione norme sudija i tužilaca te broj i stopu rješavanja predmeta naplate komunalnih računa male vrijednosti (dimenzija Efikasnosti), stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka u krivičnim, građanskim i privrednim predmetima i uspješnost optužnica (dimenzija Kvaliteta), te uspješnost disciplinskih postupaka (dimenzija Odgovornosti i transparentnosti). Kao rezultat, izdanje Indeksa za 2023. godine obuhvatilo je relevantne informacije za ove indikatore samo za 2022. godinu, sa izuzetkom indikatora stope uspješnosti disciplinskog postupka, za koji su dostupni podaci iz 2023. godine.

Kolektivne norme²⁹ za sudije i tužioce su iznosile 113, odnosno 126 posto u 2022. godini. Za prvostepene sudske odluke u krivičnim, građanskim i privrednim predmetima, stope potvrđivanja su, u 2022. godini, bile 85 posto, 88 posto, odnosno 91 posto, dok je stopa uspješnosti optužnica bila 95 posto. Stopa uspješnosti disciplinskih postupaka, jedinog ručno prikupljenog indikatora u ovom podskupu za koji se koriste podaci iz 2023. godine, bila je 85 posto. Stvarne i indeksne vrijednosti ovih indikatora, kao i svih ostalih indikatora iz administrativnih podataka VSTV-a date su u Prilogu VI.

DODATNI ADMINISTRATIVNI PODACI VSTV-A

Osim podataka korištenih za izračunavanje indikatora Indeksa, administrativni podaci VSTV-a pružaju dodatne informacije koje omogućavaju triangulaciju nalaza o stanju pravosuđa u BiH. U poglavljima koja slijede razmatraju se podaci o prilivu novih predmeta, broju riješenih predmeta i resursima u pravosuđu (budžetima sudova i tužilaštava te broju sudija, tužilaca i pomoćnog osoblja).

²⁹ U procjeni svoje produktivnosti u smislu broja riješenih predmeta, bh. pravosuđe se uglavnom oslanja na metriku „kolektivne/orijentacione norme“ (općepoznate kao „norma“). Norma se odnosi na broj predmeta za koje se očekuje da će sudija ili tužilac riješiti u jednoj godini. Ukupan broj riješenih predmeta na kraju godine upoređuje se sa brojem propisanim normom, te se izračunava procenat ispunjenja zadane norme. Prosječna vrijednost za sve sudije u jednom sudu (ili tužioce u jednom tužilaštvu) predstavlja „kolektivnu normu“ za taj sud (ili tužilaštvo). Prosječna vrijednost za sve sudove ili sve tužilaštva predstavlja procenat kolektivne norme koja je ispunjena za sve sudove, odnosno sva tužilaštva. VSTV prikuplja podatke o normama sa jednogodišnjim vremenskim odmakom.

Izvor: Indeks za 2018. godinu, str. 46, dostupno na

<https://www.measurebih.com/uimages/201820JEI20BiH20Report20ENG20with20matrix.pdf>

PRILIVI PREDMETA U PERIODU 2012–2023. GODINE

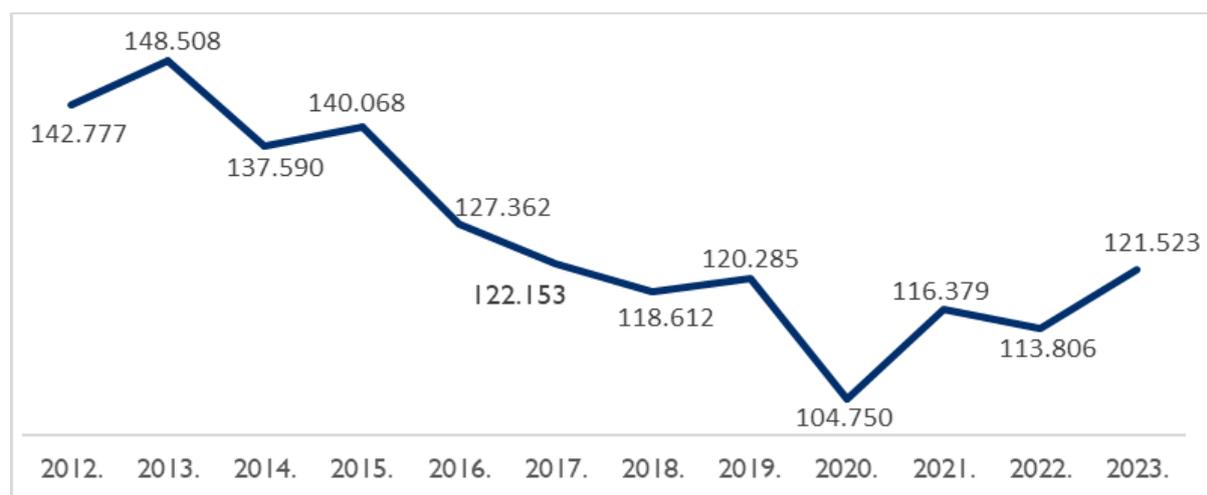
U 2023. godini, prilivi u prvostepene sudove porasli su za 7 posto (sa 113.806 u 2022. na 121.523 u 2023. godini), najvećim dijelom usljed 16-postotnog povećanja u građanskim izvršnim predmetima, potkategoriji koja čini više od polovine svih predmeta na prvostepenim sudovima. Porastao je i broj građanskih predmeta (za 3 posto), dok je broj novih krivičnih, privrednih, privrednih izvršnih i upravnih predmeta u prvostepenim sudovima smanjen (za 0,4, 4, 6 odnosno 14 posto).

Ukupni priliv u prvostepenim sudovima bio je 15 posto manji u odnosu na podatke iz najranije dostupne godine (2012.). Istorijski trendovi priliva predmeta u prvostepene sudove od 2012. godine dati su u Prikazu 49 i ilustrovani na grafikonu u Prikazu 50.

Prikaz 49. Promjene u nivou priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2023. u odnosu na 2022. i 2012. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Priliv u 2012. godini	Priliv u 2022. godini	Priliv u 2023. godini	Promjena u nivou priliva u 2023. u odnosu na 2012. (u %)	Promjena u nivou priliva u 2023. u odnosu na 2022. (u %)
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	14.853	8.612	8.578	-42%	-0,4%
	Građanski predmeti	32.441	25.371	26.246	-19%	3%
	Privredni predmeti	9.016	4.294	4.104	-54%	-4%
	Upravni predmeti	10.118	9.785	8.410	-17%	-14%
	Izvršenje u građanskim predmetima	62.382	56.595	65.623	5%	16%
	Izvršenje u privrednim predmetima	13.967	9.149	8.562	-39%	-6%
	UKUPNO	142.777	113.806	121.523	-15%	7%

Prikaz 50. Grafikon ukupnog priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina

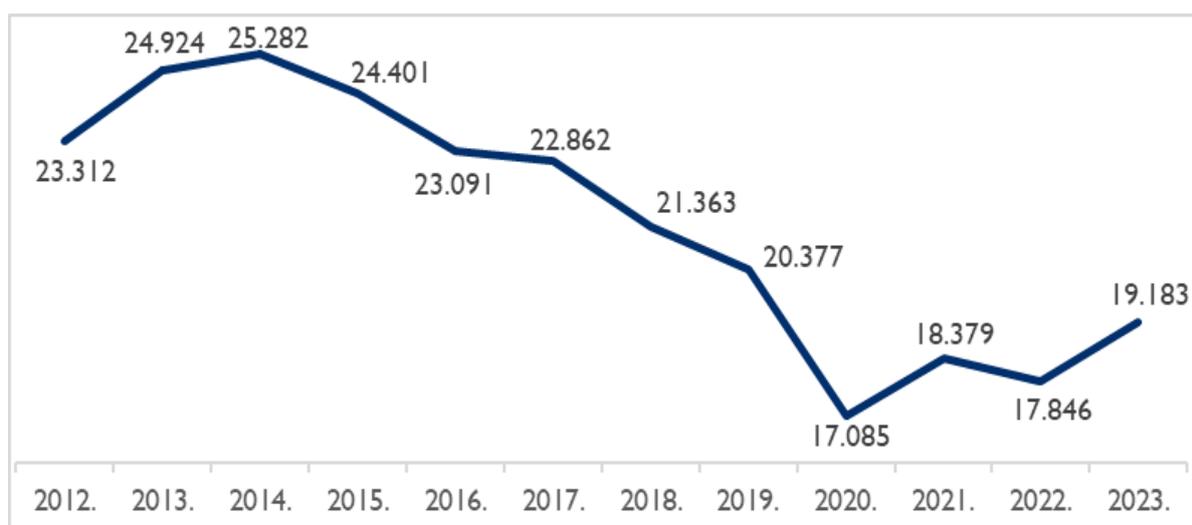
Prilivi u drugostepene sudove u 2023. godini su porasli za 7 posto, uz određene varijacije među pojedinim vrstama predmeta. Broj novih upravnih žalbenih predmeta porastao je za 20 posto, dok se broj privrednih žalbenih predmeta tek neznatno smanjio (za 1 posto). Sa stopom od 7 posto u obje potkategorije, broj pristiglih krivičnih i građanskih žalbenih predmeta gotovo je u potpunosti odražavao ukupnu promjenu za drugostepene sudove.

Ukupni priliv u drugostepenim sudovima u 2023. godini manji je za 18 posto u odnosu na 2012. godinu. U prikazima 51 i 52 dat je pregled istorijskih trendova priliva predmeta u drugostepenim sudovima od 2012. godine.

Prikaz 51. Promjene u nivou priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2023. u odnosu na 2012. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Priliv u 2012. godini	Priliv u 2022. godini	Priliv u 2023. godini	Promjena u nivou priliva u 2023. u odnosu na 2012. (u %)	Promjena u nivou priliva u 2023. u odnosu na 2022. (u %)
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	4.492	4.865	5.218	16%	7%
	Građanski žalbeni predmeti	14.065	8.757	9.384	-33%	7%
	Privredni žalbeni predmeti	3.333	2.242	2.211	-34%	-1%
	Upravni žalbeni predmeti	1.422	1.982	2.370	67%	20%
	UKUPNO	23.312	17.846	19.183	-18%	7%

Prikaz 52. Grafikon ukupnog priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Priliv tužilačkih predmeta porastao je za manje od pola procenta u 2023. godini, isključivo zahvaljujući povećanju od 0,7 posto broja novih predmeta opšteg kriminala (kategorija koja čini 87 posto svih predmeta u tužilaštvima). Broj novih predmeta korupcije ponovo je porastao, sa 1.136 u 2022. godini na 1.155 (za 2 posto), dok je broj novih predmeta privrednog kriminala zabilježio pad za isti procenat. Priliv novih predmeta ratnih zločina opao je četvrtu godinu zaredom, za 29 posto, ali ova vrsta predmeta čini samo 0,2 posto svih novih predmeta u tužilaštvima.

U odnosu na 2012. godinu, ukupni priliv u tužilaštva u 2022. godini smanjen je za 18 posto. Prikazi 53 i 54 ilustruju trendove priliva predmeta u tužilaštva od 2012/2015. i 2022. godine.³⁰

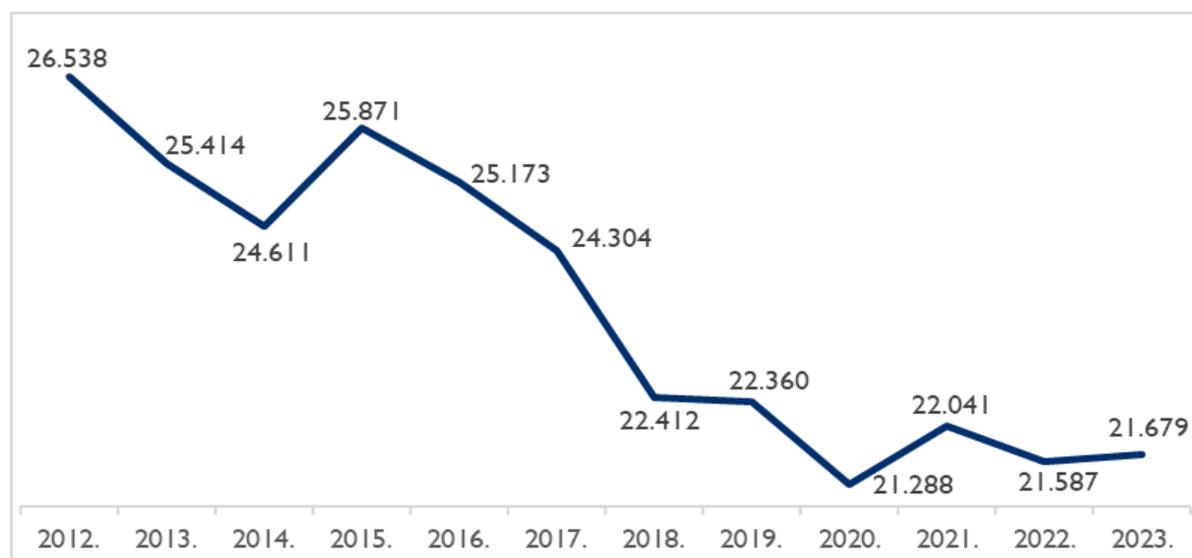
³⁰ Zbog promjena u definicijama predmeta korupcijskog kriminala koje je izvršio VSTV u 2014. i 2015. godini te kasnijeg neusklađivanja podataka s novim definicijama u CMS-u, odnosno TCMS-u, poređenje priliva predmeta korupcije i privrednog kriminala za 2023. i 2012. godinu nije pouzdano te se stoga analiza priliva predmeta u tužilaštva temelji na pouzdanim podacima koji su bili dostupni od 2015. godine nadalje.

Prikaz 53. Promjene u nivou priliva u tužilaštvima, 2023. u odnosu na 2012. (2015) i 2022. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Priliv				Promjena u nivou priliva (u %), 2023 u odnosu na		
		2012.	2015.	2022.	2023.	2012.	2015.	2022.
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	25,975	N/A	18,839	18,969	-27%	N/A	1%
	Predmeti korupcije*	N/A	1,138	1,136	1,155	N/A	1%	2%
	Ostali predmeti privrednog kriminala*	N/A	1,704	1,537	1,502	N/A	-12%	-2%
	Predmeti ratnih zločina	563	N/A	75	53	-91%	N/A	-29%
	UKUPNO	26,538	N/A	21,587	21,679	-18%	-7%	0,4%

* Zbog promjena u definicijama predmeta korupcijskog kriminala i ostalih predmeta privrednog kriminala koje je VSTV izvršio u 2014. i 2015. godini te kasnijeg neusklađivanja podataka sa novim definicijama u CMS-u, odnosno TCMS-u, podaci o prilivu za ove dvije kategorije predmeta nisu dostupne za period 2012-2013.

Prikaz 54. Grafikon promjena u ukupnom prilivu predmeta u tužilaštvima, 2012–2023. godina

RJEŠAVANJE PREDMETA U PERIODU OD 2012. DO 2023. GODINE

U 2023. godini, učinak pravosuđa u BiH (tj. svih sudova i tužilaštava) u rješavanju sudskih predmeta ponovno je zabilježio blagi pad (za 2 posto) u odnosu na 2022. godinu. Broj riješenih predmeta na prvostepenim sudovima bio je manji za 2 posto.³¹ Stopa rješavanja predmeta u tužilaštvima opala je za 5 posto, a i drugostepeni sudovi su riješili gotovo 1 posto manje predmeta. U odnosu na rezultate iz 2012. godine, ukupan broj riješenih predmeta u 2023. godini smanjen je za 24 posto.

U 2023. godini, izvršenja u privrednim predmetima i privredni predmeti na prvostepenim sudovima zabilježili su najveći godišnji pad od 9, odnosno 8 posto, ali je pad broja građanskih izvršnih predmeta od 6 posto bio ključan za nivo ukupnog smanjenja, budući da ova potkategorija čini gotovo 51 posto svih predmeta na prvostepenim sudovima koje Indeks prati. Ukupni pad je djelimično ublažen povećanjem broja riješenih upravnih, građanskih i krivičnih predmeta (za 7, 6, odnosno 2 posto).

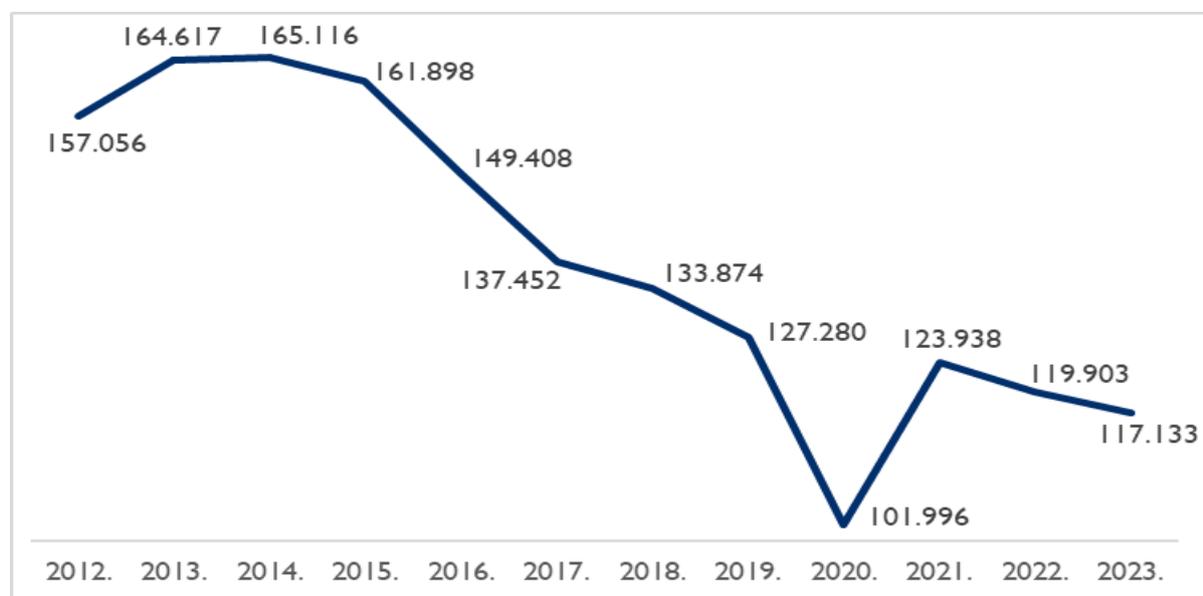
³¹ Broj riješenih predmeta na prvostepenim sudovima činio je 74 posto svih riješenih predmeta u 2022. godini te je u najvećoj mjeri oblikovao ukupni rezultat.

U 2023. godini prvostepeni sudovi su riješili 25 posto manje predmeta nego 2012. godine. Pregled trendova rješavanja predmeta na prvostepenim sudovima od 2012. godine dat je u Prikazu 55 i ilustrovan na grafikonu u Prikazu 56.

Prikaz 55. Promjene u broju riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2022. u odnosu na 2013. i 2021. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Riješeni predmeti u 2012. godini	Riješeni predmeti u 2022. godini	Riješeni predmeti u 2023. godini	Promjena u broju riješenih predmeta, 2023. u odnosu na 2012. (u %)	Promjena u broju riješenih predmeta, 2023. u odnosu na 2022. (u %)
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	17.507	8.570	8.703	-50%	2%
	Građanski predmeti	40.052	24.687	26.119	-35%	6%
	Privredni predmeti	10.624	4.739	4.356	-59%	-8%
	Upravni predmeti	9.904	9.002	9.602	-3%	7%
	Izvršenje u građanskim predmetima	64.195	62.967	59.320	-8%	-6%
	Izvršenje u privrednim predmetima	14.774	9.938	9.033	-39%	-9%
	UKUPNO	157.056	119.903	117.133	-25%	-2%

Prikaz 56. Grafikon broja riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2023. godina

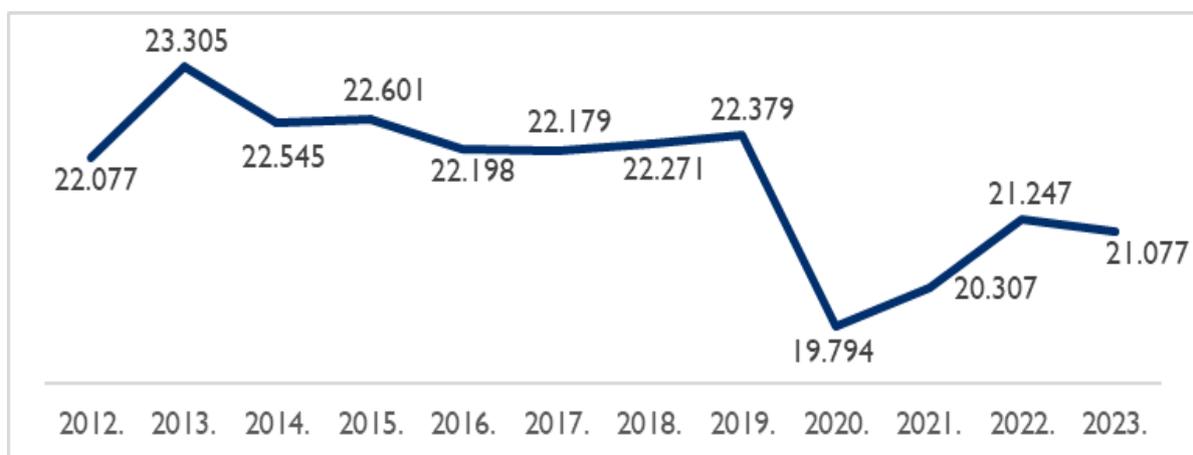
Nakon dvije godine umjerenog rasta, u 2023. godini, tempo rješavanja predmeta na drugostepenim sudovima neznatno je oslabio. Rezultati u rješavanju predmeta bili su neujednačeni po vrstama predmeta, uz blagi porast broja riješenih građanskih i krivičnih žalbenih predmeta od 1, odnosno 3 posto, koji je, pak, bio nedovoljan da nadoknadi pad broja riješenih upravnih žalbenih predmeta od 8 posto te pad broja privrednih žalbenih predmeta od 4 posto.

U 2023. godini, drugostepeni sudovi riješili su 5 posto manje predmeta nego 2012. godine. Podaci o broju riješenih predmeta dati su u Prikazu 57 i Prikazu 58.

Prikaz 57. Promjene u broju riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2023. u odnosu na 2012. i 2022. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Riješeni predmeti u 2012. godini	Riješeni predmeti u 2022. godini	Riješeni predmeti u 2023. godini	Promjena u broju riješenih predmeta, 2023. u odnosu na 2012. (u %)	Promjena u broju riješenih predmeta, 2023. u odnosu na 2022. (u %)
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	4.417	4.866	4.989	13%	3%
	Građanski žalbeni predmeti	12.768	10.353	10.420	-18%	1%
	Privredni žalbeni predmeti	3.274	2.824	2.714	-17%	-4%
	Upravni žalbeni predmeti	1.618	3.204	2.954	83%	-8%
	UKUPNO	22.077	21.247	21.077	-5%	-1%

Prikaz 58. Grafikon broja riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2023. godina

Broj riješenih predmeta u tužilaštvima je 2023. godine zabilježio pad u odnosu na godinu ranije (za 5 posto). Ovaj pad u ukupnom broju riješenih tužilačkih predmeta ponovo je bio uzrokovan smanjenjem broja riješenih predmeta opšteg kriminala³² za 5 posto, s tim da je i broj predmeta ratnih zločina opao za 32 posto,³³ dok je broj riješenih tužilačkih predmeta u drugoj potkategoriji privrednog kriminala opao za 10 posto. Važno je istaći da su predmeti korupcije bili jedina vrsta predmeta u čijem rješavanju je zabilježeno poboljšanje, sa 1.073 u 2022. na 1.109 u 2023. godini (3 posto). Štaviše, ovim poboljšanjem nastavljen je trogodišnji niz.

Ukupan broj predmeta koje su tužilaštva riješila u 2023. godini smanjen je za 39 posto u odnosu na podatke za ovu kategoriju za baznu 2015. godinu, koja je bila prva uporediva godina.³⁴ Istorijski podaci

³² Predmeti općeg kriminala činili su 86 posto svih predmeta u tužilaštvima 2023. godine.

³³ Predmeti ratnih zločina činili su manje od 1 posto svih predmeta u tužilaštvima 2023. godine.

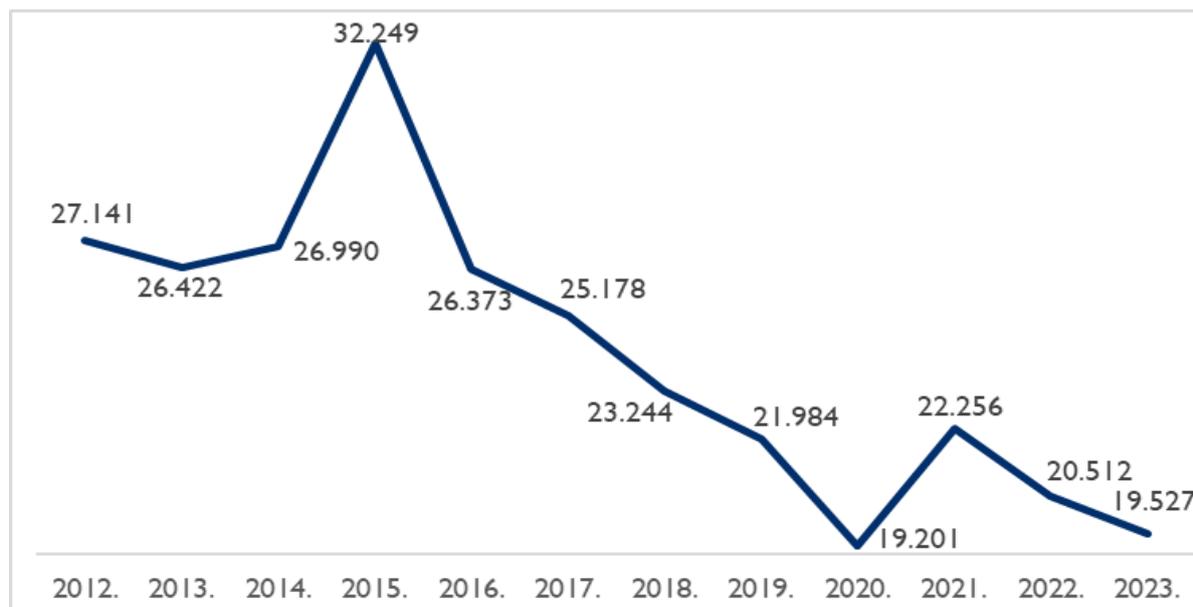
³⁴ Zbog promjena u definicijama predmeta korupcijskog kriminala koje je izvršio VSTV u 2014. i 2015. godini te kasnijeg neusklađivanja podataka s novim definicijama u CMS-u, odnosno TCMS-u, poređenje priliva predmeta korupcije i

o rješavanju tužilačkih predmeta detaljno su predstavljani u Prikazu 59 i ilustrovani na grafikonu u Prikazu 60.

Prikaz 59. Promjene u broju riješenih predmeta u tužilaštvima, 2023. u odnosu na 2012. (2015) i 2022. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Riješeni predmeti				Promjena u broju riješenih predmeta (u %), 2023. u odnosu na:		
		2012.	2015.	2022.	2023.	2012.	2015.	2022.
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	26.717	28.906	17.571	16.771	-37%	-42%	-5%
	Predmeti korupcije	N/A	1.040	1.073	1.109	N/A	7%	3%
	Ostali predmeti privrednog kriminala	N/A	1.940	1.679	1.519	N/A	-22%	-10%
	Predmeti ratnih zločina	424	363	189	128	-70%	-65%	-32%
UKUPNO		27.141	32.249	20.512	19.527	N/A	-39%	-5%

Prikaz 60. Grafikon broja riješenih predmeta u tužilaštvima, 2012–2023. godina

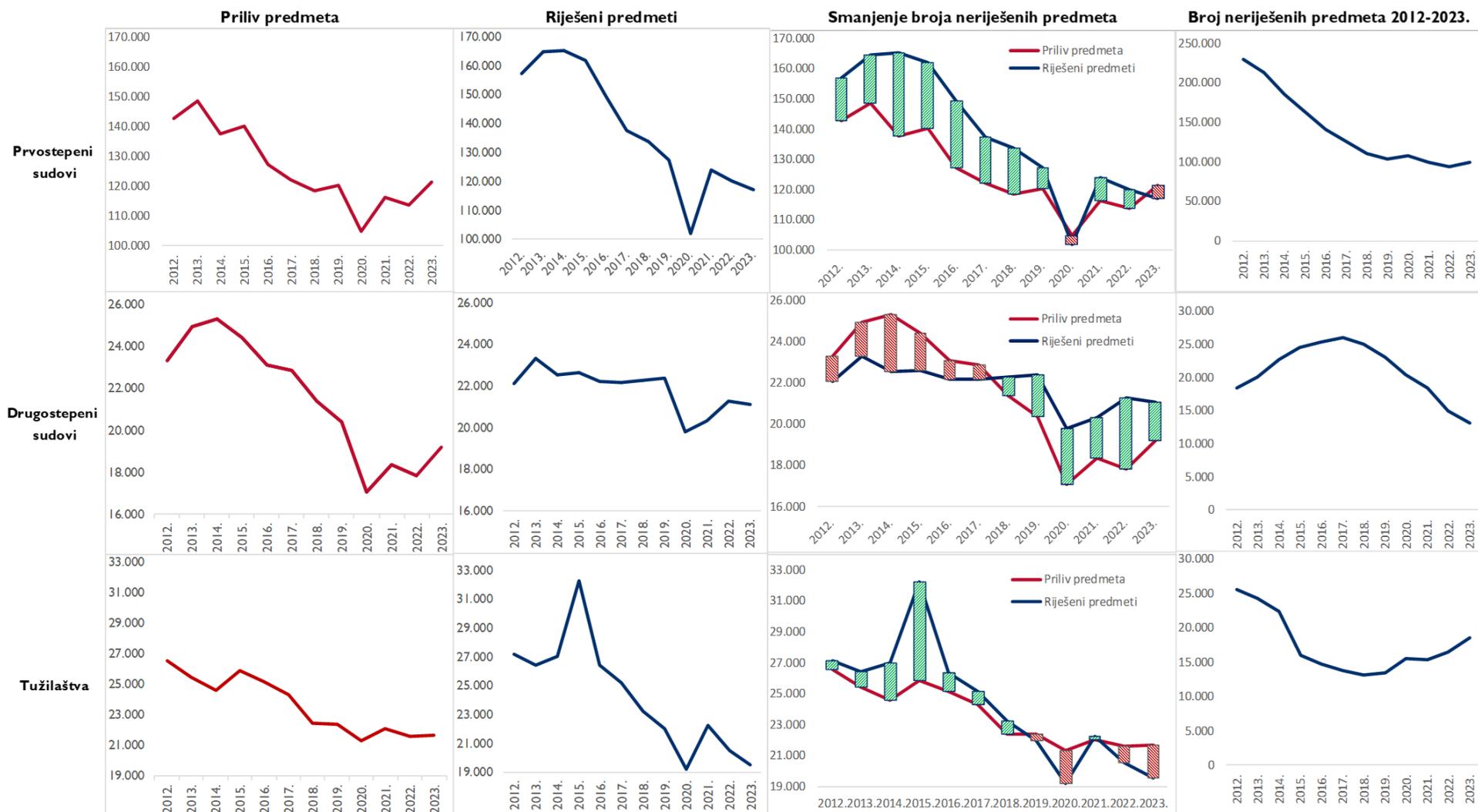
TRENDOVI PRILIVA, RIJEŠENIH I NERIJEŠENIH PREDMETA U PERIODU 2012–2023. GODINA

Ukupan broj neriješenih predmeta u pravosuđu BiH porastao je za 4 posto u 2023. godini u odnosu na 2022. Zaostatak u prvostepenim sudovima, koji je predstavljao više od 75 posto svih neriješenih predmeta, porastao je za 6 posto. Drugostepeni sudovi su smanjili broj neriješenih predmeta za 13 posto, ali se zaostatak u tužilaštvima povećao za isti procenat. U Prikazu 61 objedinjeni su trendovi priliva, broj riješenih predmeta te obim neriješenih predmeta za prvostepene i drugostepene sudove i tužilaštva.

privrednog kriminala za 2022. i 2012. godinu nije pouzdano te se stoga analiza priliva predmeta u tužilaštva temelji na pouzdanim podacima koji su bili dostupni od 2015. godine nadalje.

Prikaz 61. Grafikon trendova priliva, riješenih i neriješenih predmeta u sudovima i tužilaštvima, 2012–2023. godina

Napomena: u prvom redu predstavljeni su podaci za prvostepene sudove, u drugom za drugostepene sudove, a u trećem za tužilaštva

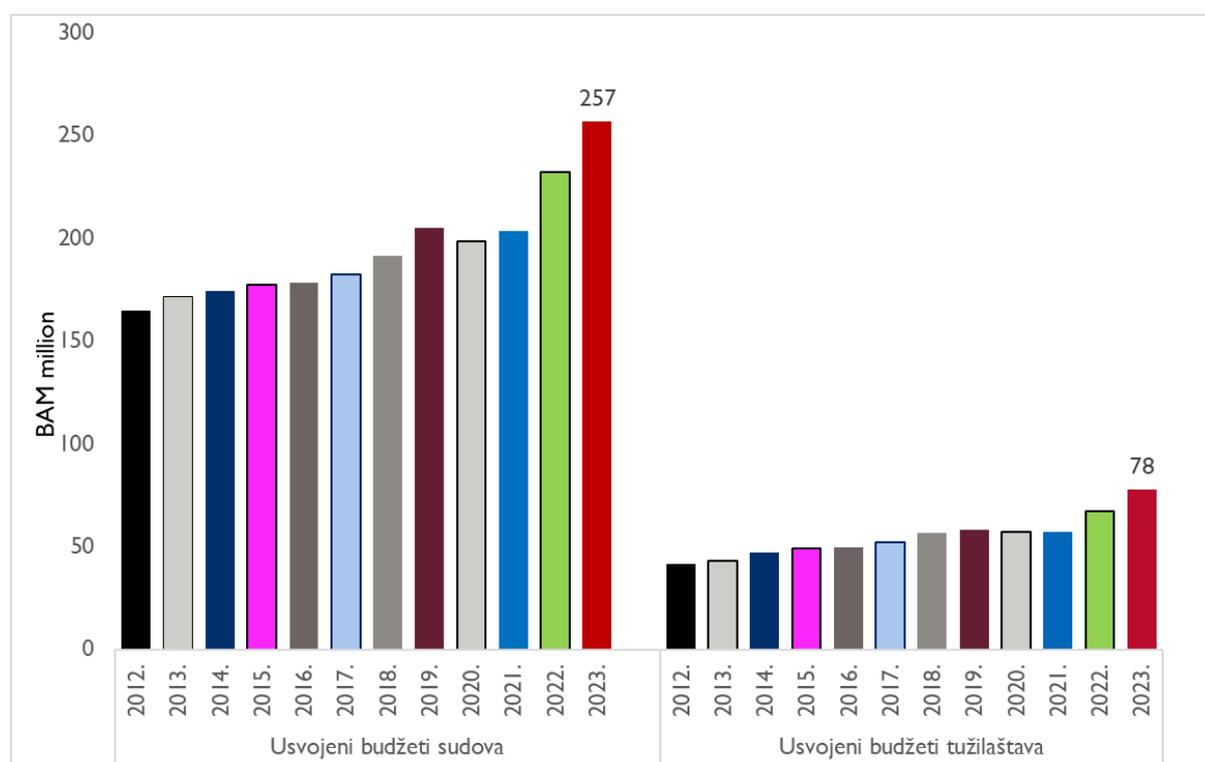
DODATNI PODACI O RESURSIMA U PERIODU OD 2012. DO 2023. GODINE

U ovom dijelu izvještaja o Indeksu razmatraju se podaci o budžetu i osoblju koje je, također, dostavio VSTV. U 2023. godini, budžeti sudova i tužilaštava ponovo su povećani u gotovo istom obimu kao i prethodne godine, odnosno za 11 i 16 posto, čime je nastavljen opšti trend rasta od 2012. godine. Broj nosilaca pravosudnih funkcija i broj pomoćnog sudskog osoblja ostali su praktično nepromijenjeni. Samo je broj pomoćnog osoblja u tužilaštvima povećan za 3 posto. Istorijski podaci o resursima sudova i tužilaštava navedeni su u Prikazu 62 i grafički predstavljeni u Prikazima 63 do 66.

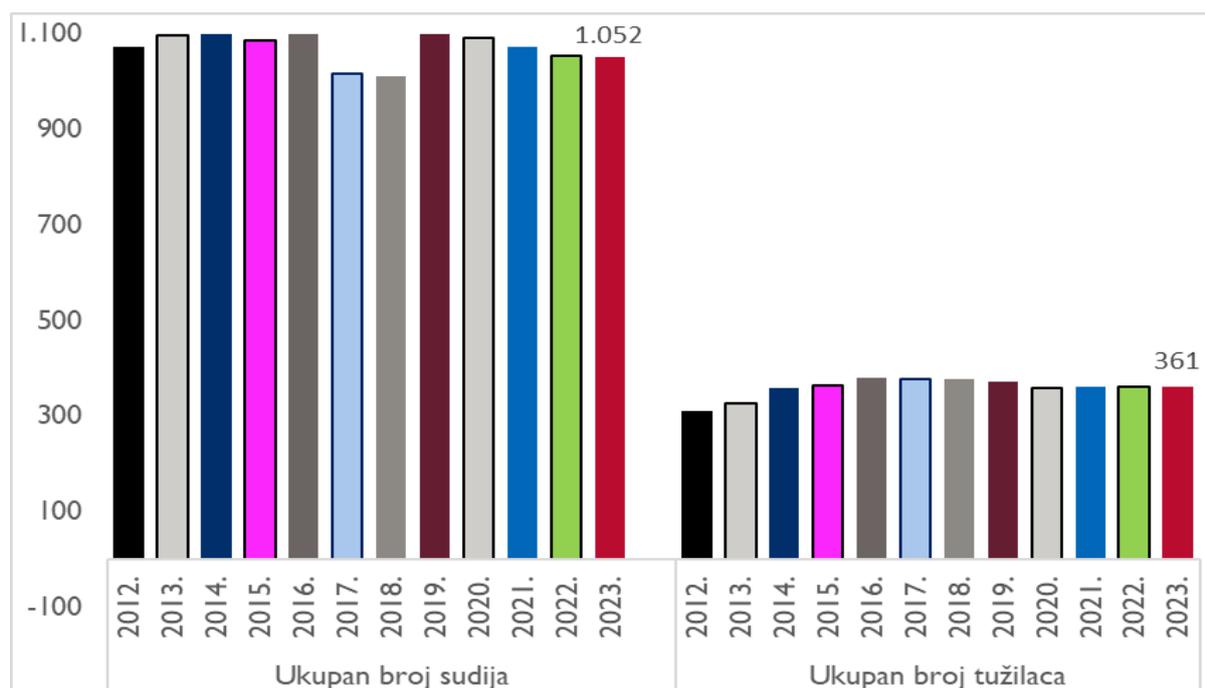
Prikaz 62. Sredstva/resursi dostupni sudovima i tužilaštvima, 2012–2023. godina

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Budžeti sudova (u milionima KM)	165	172	174	177	178	182	191	205	199	203	232	257
Budžeti tužilaštava (u milionima KM)	42	43	47	49	50	52	57	58	57	60	67	78
Ukupan broj sudija	1.073	1.098	1.102	1.088	1.108	1.017	1.013	1.100	1.093	1.073	1.055	1.052
Ukupan broj tužilaca	310	328	360	365	380	377	377	372	358	361	361	361
Broj pomoćnog osoblja u sudovima	3.098	3.239	3.352	3.420	3.253	3.474	3.316	3.535	3.377	3.401	3.449	3.449
Broj pomoćnog osoblja u tužilaštvima	665	687	668	744	803	700	752	821	810	830	836	860

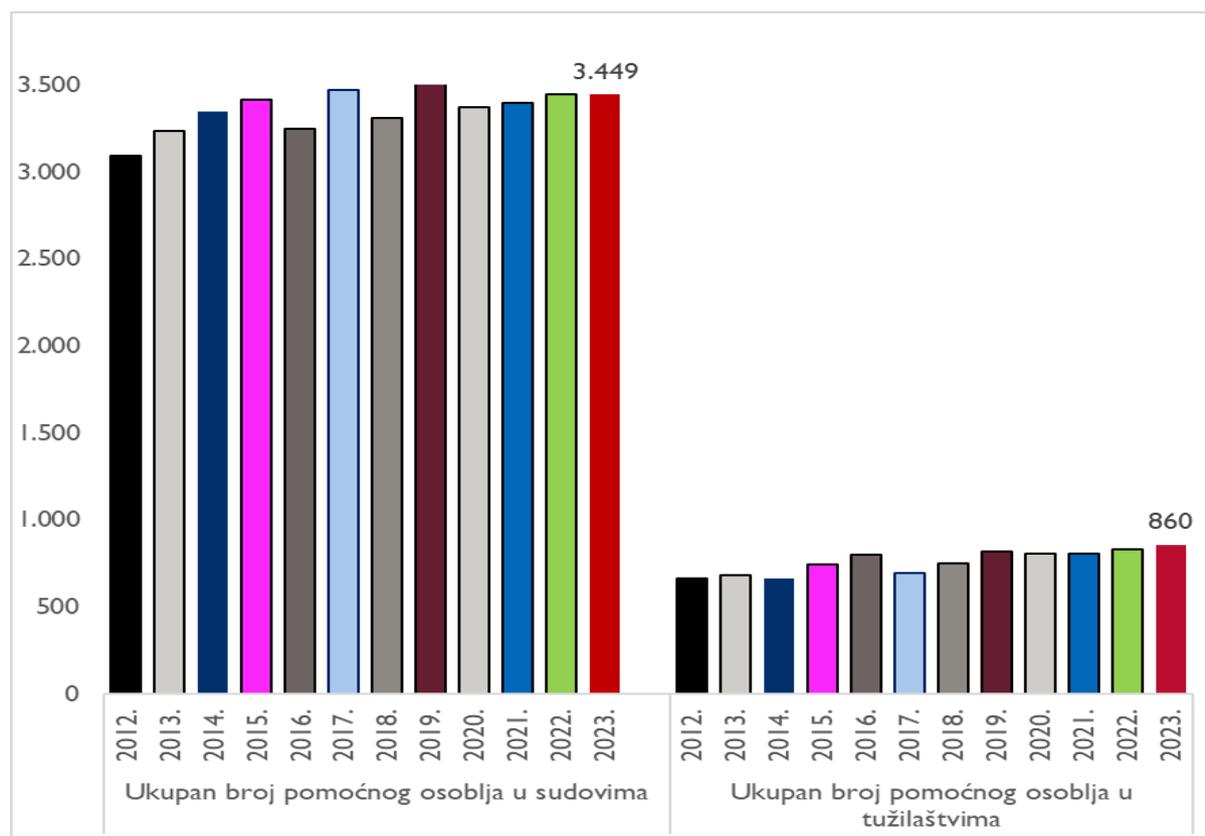
Prikaz 63. Grafikon usvojenih budžeta sudova i tužilaštava (u KM), 2012–2023. godina

Prikaz 64. Grafikon ukupnog broja sudija i tužilaca, 2012–2023. godina

Prikaz 65. Grafikon ukupnog broja pomoćnog osoblja u sudovima i tužilaštvima, 2012–2023. godina

Pravosudne institucije su generalno imale znatno više resursa u 2023. u odnosu na 2012. godinu. Budžeti sudova bili su veći za 56 posto, a tužilaštava za čak 87 posto. Broj tužilaca se povećao za 16 posto, a broj pomoćnog osoblja u sudovima i tužilaštvima za 11, odnosno 29 posto. Samo se broj

sudija smanjio (za 2 posto). Pregled nivoa budžeta i resursa u periodu između 2012. i 2023. godine predstavljen je u Prikazu 66.

Sve promjene u pravosudnim institucijama BiH o kojima se ovdje govori dogodile su se u kontekstu povećanja budžeta i za sudove i za tužilaštva, dok je broj zaposlenih u bh. pravosuđu uglavnom ostao isti kao i ranijih godina.

Prikaz 66. Sredstva/resursi na raspolaganju sudovima i tužilaštvima, 2023. u odnosu na 2012. godinu

Porast u nivou resursa, 2023. u odnosu na 2012. godinu	
Budžeti sudova	56%
Budžeti tužilaštava	87%
Broj sudija	-2%
Broj tužilaca	16%
Broj pomoćnog osoblja u sudovima	11%
Broj pomoćnog osoblja u tužilaštvima	29%

ZAKLJUČCI: ADMINISTRATIVNI (STATISTIČKI) PODACI VSTV-a

Vrijednosti Indeksa iz skupa administrativnih (statističkih) podataka VSTV-a u 2023. godini iznosila je 22,70 (68,86 posto maksimalne moguće vrijednosti). Ovaj novi najviši nivo indikatora izvedenih iz administrativnih podataka VSTV-a predstavlja povećanje od 0,44 indeksna poena (1,96 posto) u odnosu na prethodnu godinu, što je jedino ovogodišnje povećanje od tri izvora podataka koji se koiste u Indeksu.

Za pet od šest indikatora u prvostepenim sudovima, prosječno vrijeme rješavanja predmeta ponovo se smanjilo, a starost neriješenih predmeta se smanjila za četiri od šest indikatora. Iako su stope rješavanja za pet od šest kategorija predmeta u prvostepenim sudovima bile jednake ili više od 100 posto, kombinacija povećanog priliva i sporijeg rješavanja predmeta dovela je do pada stope rješavanja predmeta izvršenja u građanskim sporovima na 90 posto, što je uzrokovalo značajno povećanje broja neriješenih predmeta ove vrste i dovelo do ukupnog povećanja broja neriješenih predmeta za 6 posto na ovom nivou pravosudnih institucija. Ukupan broj riješenih predmeta u prvostepenim sudovima u 2023. godini bio je manji od broja novih predmeta, a njihovo rješavanje teklo je sporije nego godinu ranije, što ukazuje da je ovo jedna problematičnu oblast za bh. pravosuđe. Iako je vrijeme rješavanja predmeta na prvostepenim sudovima i dalje dugo (između 282 i 425 dana), a trajanje neriješenih predmeta između 275 i 592 dana, ukupno trajanje rješavanja predmeta postepeno se smanjuje. Uprkos činjenici da je njihov broj po prvi put u pet godina pao ispod 1,7 miliona, neriješeni komunalni izvršni predmeti i dalje predstavljaju opterećenje za prvostepene sudove.

Drugostepeni sudovi su nastavili ostvarivati zadovoljavajuće rezultate u 2023. godini, pri čemu su prosječno vrijeme rješavanja i starost zaostataka značajno smanjeni u kategorijama upravnih, privrednih i upravnih žalbenih predmeta, dok su za opštenito dobre rezultate krivičnih žalbenih predmeta promjene bile male. Čak i uz povećanje priliva, stope rješavanja predmeta u drugostepenim sudovima ponovo su bile preko 100 posto, a broj neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima pao je na najniži nivo od 2012. godine. Učinak drugostepenih sudova u

procesuiranju krivičnih žalbenih predmeta ostaje uzor za bh. pravosuđe (u prosjeku traje 83 dana), a trajanje rješavanja svih ostalih vrsta žalbenih predmeta je i dalje dugo (između 327 i 445 dana).

Za tužilaštva, promjene u vrijednostima indikatora učinka u 2023. godini bile su neujednačene, pri čemu je došlo do značajnog povećanja prosječnog trajanja predmeta ratnih zločina te manjeg porasta u kategoriji opšteg kriminala. Skraćeno je vrijeme procesuiranja predmeta privrednog kriminala u tužilaštvima, a trajanje predmeta korupcije skraćeno je drugu godinu zaredom. Starost neriješenih predmeta u tužilaštvima porasla je za predmete ratnih zločina i samo neznatno za predmete opšteg kriminala, ali je rješavanje neriješenih predmeta u kategoriji predmeta korupcije i privrednog kriminala u prosjeku trajalo kraće. Ukupan broj neriješenih predmeta u tužilaštvima se povećao usljed povećanog broja predmeta opšteg kriminala. Stope rješavanja su bile ispod 100 posto za potkategorije predmeta opšteg kriminala i korupcije, tek nešto iznad 100 za predmete privrednog kriminala i još jedanput izuzetno visoke za predmete ratnih zločina. Ponovo je porastao broj neriješenih predmeta u tužilaštvima, što je posljedica sporijeg rješavanja predmeta (za 5 posto) čak i u uvjetima gotovo stagnirajućih priliva (0,4 posto).

Ovi podaci i analize ukazuju na to koliko je važno da pravosuđe u BiH preispita implikacije na stopu rješavanja, priliv i rješavanje predmeta ratnih zločina i korupcije. Predmeti ratnih zločina zabilježili su stopu rješavanja od 242 posto u 2023. godini, pri čemu je broj riješenih predmeta bio 128, a njihov priliv svega 53 predmeta. Do kraja 2023. godine, ukupan broj neriješenih predmeta ratnih zločina iznosio je 323. S druge strane, iako su i vrijeme rješavanja i trajanje neriješenih predmeta ponovo smanjeni, stopa rješavanja predmeta korupcije bila je i dalje svega 96 posto. Broj riješenih predmeta korupcije je nastavio bilježiti rast (1.053 u 2021, 1.073 u 2022. i 1.109 u 2023. godini), uporedo sa povećanjem priliva predmeta ove vrste (1.098 u 2021, 1.136 u 2022. i 1.155 u 2023. godini). Ovi podaci upućuju na potrebu da pravosuđe preispita i preraspodijeli raspoložive resurse da bi poboljšalo svoje rezultate u borbi protiv korupcije.

Budžeti sudova i tužilaštva ponovo su porasli u 2023. godini, a nivo ljudskih resursa u pravosuđu BiH ostao je uglavnom nepromijenjen. Zabrinjavajući su stalni trendovi smanjenja broja riješenih predmeta, kako na prvostepenim sudovima tako i u tužilaštvima, uprkos povećanju resursa koji su im na raspolaganju.

PREPORUKE INDEKSA ZA 2023. GODINU

Analiza Indeksa za 2023. godinu utvrdila je da u pravosuđu BiH nije došlo do značajnijih promjena u odnosu na prethodnu godinu. Uočene su određene promjene u vrijednostima pojedinačnih indikatora, kako je prikazano u izvještaju, ali te promjene nisu bile takvog intenziteta da bi značajno uticale na ukupno stanje pravosuđa u BiH. Oblastikoje zahtijevaju dodatna poboljšanja u pravosuđu BiH ostale su iste. Na toj osnovi, projekat MEASURE II nudi pravosuđu BiH za razmatranje sljedeće preporuke.

OPŠTE PREPORUKE

- Broj riješenih predmeta u pravosuđu BiH ponovo je, u 2023. godini, zabilježio pad, dok su raspoloživi budžeti nastavili rasti. Prvostepeni sudovi i tužilaštva moraju poboljšati svoj učinak u rješavanju predmeta. Drugostepeni sudovi bi trebali nastaviti ostvarivati dobre rezultate u rješavanju predmeta i zaslužuju podršku u održavanju ovog nivoa postignutih rezultata.
- Praksu ručnog praćenja ključnih indikatora učinka (kolektivne norme za sudije i tužioce; stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka u krivičnim, građanskim i privrednim predmetima; stope uspješnosti optužnica i disciplinskih postupaka) je potrebno zamijeniti automatiziranim prikupljanjem i obradom svih podataka u najkraćem mogućem roku.

PITANJA VEZANA ZA KORUPCIJU

- Javnost i dalje smatra da su rezultati pravosuđa u procesuiranju predmeta korupcije neadekvatni. Pravosuđe BiH mora nastaviti s nastojanjima da poveća broj i kvalitet optužnica u predmetima korupcije visokog nivoa i organizovanog kriminala (HCOC).
- Čak i u kontekstu sve većeg broja riješenih predmeta korupcije, skraćenog vremena rješavanja i smanjenja starosti neriješenih predmeta (što su sve pozitivni ishodi), broj neriješenih predmeta korupcije u tužilaštvima se ponovo povećao, što ukazuje na to da raspoloživi resursi nisu pravilno raspoređeni kako bi se odgovorilo na sve veće prilive. Pravosuđe u BiH bi trebalo preispitati trenutnu raspodjelu resursa i pronaći načine za unapređenje procesuiranja predmeta HCOC-a.
- VSTV i pravosudne institucije trebaju imenovati odabrane tužioce i sudije koji će se specijalizirati za predmete HCOC-a. Rad i postignuća ovih specijaliziranih tužilaca i sudija moraju biti na odgovarajući način prepoznati i nagrađeni.
- Pravosuđe bi trebalo unaprijediti komunikacijske aktivnosti prema javnosti kako bi istaklo svoje rezultate u borbi protiv korupcije.

EFIKASNOST IMENOVANJA, KRITERIJI ZA NAPREDOVANJE I KOMPETENTNOST SUDIJA I TUŽILACA

- VSTV bi trebao otkloniti razloge za zabrinutost nosilaca pravosudnih funkcija u pogledu transparentnosti i pravičnosti imenovanja, kriterija za napredovanje u karijeri i kompetentnosti novoimenovanih sudija i tužilaca te pronaći načine da pokaže transparentnost i pravičnost ovih procesa.

PRAVOVREMENO PROVOĐENJE PRAVDE

- Trajanje rješavanja predmeta i dalje je dosljedno i izrazito dugo, te bi pravosuđe trebalo iskoristiti dostupne pozitivne primjere – kao što su krivični žalbeni predmeti, kao referentne tačke i ideje za unapređenje rada drugih pravosudnih institucija.

PRILOG I: TABELA INDEKSA EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA ZA 2023. GODINU

Detaljna tabela Indeksa efektivnosti pravosuđa za 2023. godinu je priložena uz zadnju stranicu ovog izvještaja.

PRILOG II: KRATKI PREGLED METODOLOGIJE IZRADE INDEKSA

Detaljna metodologija Indeksa objašnjena je u Izvještaju o *Indeksu efektivnosti pravosuđa BiH - Metodologija i rezultati za 2015. godinu* koji je dostupan na internet stranici projekta MEASURE II (www.measurebih.com). Iz tog razloga, u nastavku su sumirane samo glavne karakteristike metodologije:

- Indeks je mjerni alat za praćenje promjena u efektivnosti bh. pravosuđa. Indeks ima pet dimenzija, 53 pod-dimenzije i 146 indikatora.
- Dimenzije Indeksa su:
 - Efikasnost: sposobnost blagovremenog rješavanja predmeta bez nepotrebnih odlaganja;
 - Kvalitet: primjena i usklađenost sa zakonima u postupcima i odlukama sudova i tužilaštava;
 - Odgovornost i transparentnost: posvećenost ispunjavanju pravosudnog mandata sa dovoljnim nivoom pristupa javnosti informacijama i povjerenja javnosti;
 - Kapacitet i resursi: raspoloživost različitih nivoa kadrovskih, finansijskih i tehničkih resursa i kapaciteta za pružanje pravosudnih usluga; i
 - Nezavisnost i nepristrasnost: jamstvo za nepostojanje neprimjerenih utjecaja na postupanje i donošenje sudskih i tužilačkih odluka, kojim se doprinosi izgradnji povjerenja u rad sudija i tužilaca.
- Glavni zadatak Indeksa je da periodično prati trendove u bh. pravosuđu, pri čemu je 2015. bazna godina u odnosu na koju se prati napredak. Osim mogućnosti poređenja između bazne godine i narednih godina, Indeks uporedo prikazuje i stvarne vrijednosti administrativnih podataka VSTV-a za sve godine počevši od 2012. što olakšava uočavanje istorijskih trendova u postupanju u predmetima u bh. pravosuđu.
- Indeks, kao i svaki drugi indeks, omogućava rano prepoznavanje kako uspješnih inicijativa, tako i potencijalnih problema, ali ne daje objašnjenje uzroka za trendove koje otkriva.

Osnovni elementi metodologije koja se koristi u Indeksu su:

- vrijednost Indeksa se može kretati u rasponu od 0 do 100 indeksnih poena, pri čemu najviša vrijednost (100) predstavlja hipotetički maksimum efektivnosti pravosuđa u bh. kontekstu, a najniža vrijednost (0) predstavlja minimalnu efektivnost.
- Indeks ima pet dimenzija od kojih svaka dimenzija ima dodjeljeni ponder (u skladu sa stručnim mišljenjem VSTV-a): udio dimenzija Efikasnosti i Kvaliteta u ukupnom Indeksu je po 25%; udio dimenzije Odgovornost i transparentnost je 20%; a dimenzije Kapacitet i resursi te Nezavisnost i nepristrasnost, zastupljene su sa po 15% udjela u ukupnom Indeksu.
- Indeks ima 53 pod-dimenzije. Uz nekoliko izuzetaka, svaka pod-dimenzija unutar svake od dimenzija ima jednak ponder.

- Indeks ima 146 indikatora od kojih svaki pojedinačno, također, može imati vrijednost od 0 do 100 indeksnih poena. Svaki indikator učestvuje u ukupnoj vrijednosti Indeksa na osnovu pripadajućih pondera, a koji se mogu kretati u rasponu od 0,06% do 6,25%.

Pojedinačne indeksne vrijednosti indikatora koje čine Indeks izračunavaju se na sljedeći način:

- Za indikatore čiji izvor su percepcija javnosti, odnosno sudija i tužilaca, izračunat je ponderisani prosjek dobijenih odgovora na svako pitanje, gdje najpoželjniji odgovor sa stanovišta efektivnosti pravosuđa ima vrijednost od 100, a najnepoželjniji 0.³⁵
- Za indikatore čiji izvor su statistički administrativni podaci VSTV-a, koriste se dva načina bodovanja:
 - Tip I (indikator za trajanje riješenih predmeta, starost neriješenih predmeta i broj predmeta) - prosječnoj vrijednosti u periodu 2012–2014. godina dodijeljena je vrijednost od 50 indeksnih poena, a dvostruko većoj prosječnoj vrijednosti u periodu 2012–2014. godina, dodijeljena je vrijednost od 0 indeksnih poena.
 - Tip II (indikator za kolektivne norme, stope potvrđenih prvostepenih presuda, uspješnost optužnica i disciplinskih postupaka): vrijednosti od 150% dodijeljeno je 100 indeksnih poena (uz jedan izuzetak).³⁶

Ukupni zbir pojedinačnih vrijednosti svih 146 indikatora pomnoženih sa njihovim odgovarajućim ponderima, daje ukupnu vrijednost Indeksa.

³⁵ Napomena: međunarodni indeksi u oblasti pravosuđa koriste isključivo podatke o percepciji i primjenjuju sličan pristup u bodovanju - npr. *World Justice Project Rule of Law Index* na ovaj način prati 102 zemlje; u 2015. godini, prvoplasirane Danska i Norveška imale su 87 od mogućih 100 indeksnih poena, SAD 73, a BiH 57 indeksnih poena.

³⁶ Postoji jedan izuzetak. U pod-dimenziji 2.1, „Stopa potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka“, 100 indeksnih poena dodjeljuje se za vrijednost od 100%.

PRILOG III: POTPUNA LISTA INDIKATORA IZ ANKETE O PERCEPCIJI GRAĐANA

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	10,71	21,56	31,41	46,26	44,07	47,06	29,38	31,28	28,08	-3,20
JE8	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	9,15	11,69	12,63	12,75	12,09	14,84	9,74	11,92	9,38	-2,54
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	10,60	21,45	26,83	37,82	37,61	40,90	21,49	25,39	20,26	-5,13
JE9	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni)	9,24	11,78	14,53	13,28	12,55	14,71	9,08	12,31	9,93	-2,37
JE1A	Ocjena rada sudija/sudova	35,46	33,91	36,57	32,93	34,67	30,68	27,91	29,03	29,57	0,54
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	35,93	33,90	37,26	33,62	34,04	31,13	27,68	29,57	29,79	0,22
JE1C	Ocjena rada advokata	40,68	39,10	43,15	38,57	40,00	39,78	37,35	38,12	37,71	-0,40
JE1D	Ocjena rada notara	44,04	42,69	48,02	41,95	41,84	43,29	39,69	41,06	41,00	-0,07
GOV11	Zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova ili tužilaštava	40,20	41,69	48,12	44,35	42,46	48,71	46,90	47,60	43,29	-4,31
COR20G	Sankcionisanje loših radnih učinaka sudija	32,64	33,44	36,53	34,81	31,92	34,90	29,64	28,54	30,44	1,90

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
COR20H	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	47,24	48,61	48,12	44,95	41,03	43,26	40,96	39,67	40,30	0,63
JE10	Mogućnost utjecaja na dodjeljivanje predmeta određenom sudiji	47,38	46,71	47,60	50,25	49,66	48,57	43,20	44,14	43,71	-0,43
JE2A	Pristup vlastitim sudskim predmetima	36,00	38,04	37,96	36,21	37,65	37,78	38,60	37,38	39,23	1,85
JE2B	Prisustvovanje javnim suđenjima	28,83	31,79	34,31	32,69	35,81	31,28	29,47	31,33	32,12	0,79
JE2C	Pristup presudama	24,82	30,13	32,20	32,02	33,70	30,63	29,12	30,18	30,76	0,59
JE2E	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	35,67	39,23	39,16	34,57	36,56	38,44	38,37	40,40	40,48	0,08
JE2D	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	22,78	26,72	30,38	32,21	33,77	29,82	27,13	29,75	30,16	0,41
JE6	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	41,28	40,15	41,17	41,70	39,43	41,96	42,16	40,66	40,09	-0,57
JE7	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	10,17	15,79	18,60	16,73	16,22	18,17	13,27	17,20	18,70	1,50
JE5	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih sposobnosti/kompetentnosti	47,35	45,76	46,07	45,08	43,77	44,32	45,39	43,58	42,18	-1,40
JE11	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	10,81	20,61	20,64	20,51	22,84	20,82	15,09	21,18	22,38	1,20
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	11,16	18,01	19,46	18,65	19,52	19,00	13,08	17,93	20,36	2,43

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije	24,89	35,57	35,45	33,90	33,99	32,47	26,32	27,05	28,81	1,75
COR20E	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	30,12	32,17	34,31	34,35	29,61	32,47	26,56	28,61	28,88	0,27
JE17	Odsustvo neprimjerenog utjecaja na sudije u donošenju odluka	45,16	45,64	45,61	43,11	41,69	41,81	41,59	39,15	40,66	1,51
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	30,13	31,58	33,68	33,15	28,54	32,91	27,77	27,95	29,33	1,38
COR20C	Sudije ne uzimaju mito	29,32	32,17	35,36	35,78	32,92	33,96	27,03	27,69	29,95	2,26
COR20D	Tužiocima ne uzimaju mito	29,30	31,98	34,59	36,03	32,44	33,54	26,81	27,75	30,21	2,45
COR14_4	Lično iskustvo potkupljivanja sudija/tužilaca?	99,03	94,44	96,90	95,93	98,36	89,55	93,74	90,06	93,78	3,72
COR20A	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	37,75	42,59	41,46	39,71	36,93	38,55	34,09	34,44	34,67	0,23
COR20B	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	37,39	41,32	40,82	39,98	39,16	38,07	33,73	34,63	34,67	0,04
JE16	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	39,21	39,16	40,12	40,32	39,35	40,01	39,14	36,44	40,44	4,00

PRILOG IV: POTPUNA LISTA INDIKATORA IZ ANKETE SA SUDIJAMA I TUŽIOCIMA

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
1	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	61,16	69,10	71,05	79,07	73,22	73,18	68,18	71,75	73,82	2,07
3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	59,29	63,13	52,87	58,16	61,56	56,03	48,87	56,50	58,25	1,75
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	55,11	62,54	68,24	76,39	65,61	56,36	60,74	60,80	51,83	-8,96
4	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	47,00	50,38	47,19	50,38	48,78	42,50	41,11	45,25	46,13	0,88
5A	Ocjena rada sudija/sudova	65,52	66,82	63,70	64,43	64,26	63,05	63,67	63,82	64,72	0,91
5B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	54,32	54,86	53,62	54,77	53,00	51,41	54,59	54,21	55,12	0,91
5C	Ocjena rada advokata	44,61	47,14	45,02	47,36	48,44	48,88	48,58	48,01	47,96	-0,05
5D	Ocjena rada notara	52,88	51,69	50,22	53,83	52,58	53,78	53,54	52,73	54,11	1,38
6A	Postojanje transparentnog sistema monitoringa učinaka rada sudija koji je zasnovan na činjenicama	62,12	70,88	66,50	67,33	66,47	63,91	66,78	67,76	65,43	-2,33
6B	Postojanje transparentnog sistema monitoringa učinaka rada tužilaca koji je zasnovan na činjenicama	56,93	64,77	61,81	62,66	62,45	58,46	62,53	63,31	62,42	-0,89

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
7A	Sankcionisanje loših radnih učinaka sudija	49,41	56,19	51,87	53,41	51,70	49,03	52,67	53,56	52,88	-0,68
7B	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	39,44	45,40	41,75	42,84	44,04	42,04	42,54	47,77	44,46	-3,31
8A	Pokretanje disciplinskih postupaka protiv sudija /tužilaca u svim slučajevima propisanim zakonom	56,65	64,98	58,63	61,03	57,55	54,29	57,39	58,60	56,84	-1,76
8B	Pravičnost i objektivnost disciplinskih postupaka pokrenutih protiv sudija/tužilaca	58,02	66,21	60,41	62,57	58,60	56,70	59,00	59,38	56,75	-2,63
9	Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su odgovarajuće	60,44	68,05	63,38	63,05	59,40	59,46	58,33	58,74	61,98	3,24
10	Mogućnost utjecaja na dodjeljivanje predmeta određenom sudiji	71,59	74,47	69,75	68,08	69,32	63,22	70,13	72,47	71,22	-1,25
11A	Pristup sudskim predmetima	93,11	93,48	92,48	92,26	93,62	91,81	92,11	92,76	92,66	-0,10
11B	Prisustvovanje javnim suđenjima	92,52	90,44	91,95	91,56	92,52	89,91	91,80	89,63	90,06	0,42
11C	Pristup presudama	82,35	83,59	80,58	81,21	85,26	81,75	81,30	83,85	81,18	-2,67
11D	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	93,49	93,81	92,53	91,57	93,02	92,29	93,83	93,71	94,67	0,97
11E	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	72,46	69,26	68,28	66,75	69,32	66,52	69,82	71,21	68,60	-2,61
12	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	33,47	33,59	32,58	36,08	34,83	34,54	33,65	34,19	33,58	-0,61

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	52,47	56,22	56,30	52,37	53,89	53,99	51,93	58,06	62,07	4,00
17	Zloupotreba prava na odsustvovanje sa radnog mjesta od strane sudija/tužilaca	79,03	79,40	76,19	76,74	78,08	74,73	73,58	72,25	72,38	0,13
18	Postupanje sudija/tužilaca u skladu sa Etičkim kodeksom	76,28	76,51	77,14	75,58	76,42	71,84	73,61	74,45	74,69	0,24
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	46,60	52,84	45,76	45,87	39,30	35,63	39,95	39,96	43,05	3,09
20	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih sposobnosti/kompetentnosti	48,68	53,17	49,05	48,71	47,60	44,47	48,11	46,30	45,97	-0,34
21	Adekvatnost obuke/edukacije za sudije/tužioce na godišnjoj osnovi	66,11	70,70	66,54	68,62	65,48	65,51	67,92	71,08	66,85	-4,23
22	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	42,70	50,27	47,44	44,67	43,63	51,49	44,00	48,92	52,02	3,10
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	25,66	29,15	28,45	31,55	32,89	34,73	34,36	36,50	39,02	2,52
24	Pravovremeno isplaćivanje plata sudijama/tužiocima	59,93	65,69	75,68	77,80	80,86	84,79	85,00	87,40	88,18	0,77
25	Pravovremeno isplaćivanje naknada/troškova branilaca po službenoj dužnosti	38,00	39,47	49,06	51,27	62,50	62,50	71,18	68,26	66,55	-1,71
26	Kompetentnost trenutno zaposlenog administrativnog/pomoćnog osoblja u sudovima/tužilaštvima	60,01	64,78	63,03	63,49	63,42	62,29	63,04	61,00	58,90	-2,10

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
27	Adekvatnost budžeta obezbijedenih sudovima/tužilaštvima	25,34	35,78	39,00	44,70	44,17	44,82	46,95	45,41	42,95	-2,46
28	Adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava	37,94	46,69	48,11	54,86	55,81	54,37	52,05	55,10	51,07	-4,03
29	Adekvatnost potrebne IT opreme i podrške u sudovima/tužilaštvima	68,98	71,49	68,22	68,88	68,13	66,47	67,52	63,25	60,50	-2,75
30	Adekvatnost procedura i resursa kojima raspolažu sudovi i tužilaštva za suočavanje sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilogu predmeta	48,33	54,83	51,11	57,50	56,28	53,39	55,86	53,36	49,76	-3,60
31	Objektivnost, adekvatnost i primjenljivost u praksi uslova za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca	37,47	42,46	40,24	40,46	39,55	37,90	40,00	41,49	37,45	-4,04
32	Adekvatnost i primjenljivost u praksi profesionalnog imuniteta i doživotnosti imenovanja sudija i tužilaca	69,77	72,94	72,41	71,26	73,00	71,48	73,79	72,68	72,59	-0,09
33	Lična sigurnost sudija i tužilaca, te njihovih bliskih članova porodice je osigurana, kada je to potrebno	40,80	41,31	47,65	45,57	50,57	48,09	52,84	50,00	47,75	-2,25
34	Utjecaj korupcije na bh. pravosudni sistem	70,24	69,99	67,09	67,59	64,90	60,57	61,49	62,77	63,46	0,69
35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	49,73	55,23	49,07	48,95	46,88	43,59	46,01	48,98	47,96	-1,02

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. vrijednost indikatora (0-100)	2016. vrijednost indikatora (0-100)	2017. vrijednost indikatora (0-100)	2018. vrijednost indikatora (0-100)	2019. vrijednost indikatora (0-100)	2020. vrijednost indikatora (0-100)	2021. vrijednost indikatora (0-100)	2022. vrijednost indikatora (0-100)	2023. vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2023-2022.)
35B	Odsustvo neprimjerenog utjecaja na sudije u donošenju odluka	70,88	80,20	78,60	77,31	79,53	74,24	73,29	78,17	75,16	-3,01
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	37,55	43,67	39,59	39,76	39,96	34,89	35,42	40,95	39,65	-1,30
35F	Sudije ne uzimaju mito	79,68	81,00	80,91	80,10	79,30	77,13	75,64	76,98	78,43	1,45
35G	Tužiocima ne uzimaju mito	76,94	76,61	77,98	76,00	76,11	73,61	72,20	75,52	75,85	0,33
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	77,65	78,99	76,81	75,44	74,90	72,57	73,01	75,34	74,56	-0,78
35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	71,48	73,60	71,01	70,32	67,62	64,60	68,17	68,62	68,43	-0,19
36	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	82,16	83,33	81,95	82,44	80,87	79,43	77,76	80,28	79,92	-0,36

PRILOG V: POREĐENJE PERCEPCIJE JAVNOSTI I PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA

Broj pitanja u Anketi o percepciji građana	Broj pitanja u Anketi sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzija	Anketa o percepciji građana 2023.	Anketa sa sudijama i tužiocima 2023.	Razlike između Ankete o percepciji građana i Ankete sa sudijama i tužiocima
JE2B	IIB	Pristup suđenjima	32.12	90.06	57.94
JE2E	IID	Pristup sudskim predmetima	40.48	94.67	54.20
JE2A	IIA	Pristup presudama	39.23	92.66	53.43
JE2C	IIC	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	30.76	81.18	50.42
JE8	3	Sudije ne primaju mito	9.38	58.25	48.86
COR20C	35F	Tužioci ne primaju mito	29.95	78.43	48.49
JE3	I	Percepcija javnosti o efikasnosti sudova (trajanje riješenih predmeta)	28.08	73.82	45.74
COR20D	35G	Jednaka primjena zakona	30.21	75.85	45.64
JE7	I4	Pristup izvještajima/statistici	18.70	62.07	43.37
COR20A	35D	Povjerenje u sudije da vode sudske procese i donose presude nepristrasno i u skladu sa zakonom	34.67	74.56	39.89
JE16	36	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	40.44	79.92	39.47
JE2D	II E	Percepcija javnosti o efikasnosti sudova (smanjenje zaostataka), izuzimajući komunalne predmete	30.16	68.60	38.44
JE9	4	Odsustvo neprimjerenog utjecaja na sudije u donošenju odluka	9.93	46.13	36.20
JE1A	5A	Utjecaj korupcije na pravosudni sistem u BiH	29.57	64.72	35.15
COR19	34	Percepcija javnosti o efikasnosti tužilaštava (smanjenje zaostataka)	28.81	63.46	34.66
JE17	35B	Ocjena rada sudija/sudova	40.66	75.16	34.50
COR20B	35E	Povjerenje u tužioce da svoju dužnost obavljaju nepristrasno i u skladu sa zakonom	34.67	68.43	33.76
JE4	2	Percepcija javnosti o efikasnosti tužilaštava (trajanje riješenih predmeta)	20.26	51.83	31.57
JE11	22	Nasumična dodjela predmeta sudijama	22.38	52.02	29.65
JE10	10	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	43.71	71.22	27.50
JE1B	5B	Sankcioniranje lošeg rada sudija	29.79	55.12	25.34

Broj pitanja u Anketi o percepciji građana	Broj pitanja u Anketi sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzija	Anketa o percepciji građana 2023.	Anketa sa sudijama i tužiocima 2023.	Razlike između Ankete o percepciji građana i Ankete sa sudijama i tužiocima
COR20G	7A	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	30.44	52.88	22.44
COR20E	35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	28.88	47.96	19.08
JE12	23	Adekvatnost naknada advokata/notara	20.36	39.02	18.67
JE1D	5D	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	41.00	54.11	13.11
COR20F	35C	Ocjena rada notara	29.33	39.65	10.32
JE1C	5C	Ocjena rada advokata	37.71	47.96	10.24
COR20H	7B	Nagrađivanje dobrih rezultata tužilaca	40.30	44.46	4.15
JE5	20	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu stručnosti/kompetentnosti	42.18	45.97	3.78
JE6	12	Objektivnost medija u izboru i predstavljanju sudskih procesa i istraga	40.09	33.58	-6.52

PRILOG VI: POTPUNA LISTA ADMINISTRATIVNIH INDIKATORA VSTV SA STVARNIM I INDEKSNI M VRIJEDNOSTIMA

POD-DIMENZIJA		NIVO PRAVOSUDNE INSTITUCIJE		VRSTA PREDMETA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Godišnja promjena		
1.1.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta	1.1.1.	Prvostepeni sudovi	1.1.1.1. Krivični	378	375	343	314	300	308	320	319	296	333	331	311	57.03	58.89	57.80	56.19	56.25	59.42	54.40	54.66	57.44	2.79		
				1.1.1.2. Građanski	666	622	527	447	396	397	394	361	319	355	345	315	63.06	67.25	67.20	67.45	70.13	73.66	70.62	71.48	74.00	2.52		
				1.1.1.3. Privredni	582	560	530	522	461	459	397	401	320	366	377	334	53.18	58.65	58.81	64.42	64.07	71.27	67.21	66.19	70.06	3.87		
				1.1.1.4. Upravni	350	408	412	417	461	477	478	455	428	396	391	425	46.49	40.93	38.86	38.67	41.68	45.07	49.24	49.80	45.53	-4.27		
				1.1.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	818	821	715	634	518	424	420	404	321	357	338	297	59.58	67.00	72.95	73.22	74.28	79.52	77.24	78.48	81.08	2.60		
		1.1.1.5.2. Izvršenje u privrednim predmetima	869	909	699	585	512	431	425	414	340	353	306	282	64.61	69.01	73.88	74.26	74.94	79.42	78.63	81.45	82.95	1.50				
		1.1.2.	Drugostepeni sudovi	1.1.2.1. Krivični žalbeni	72	76	80	75	119	132	142	157	113	84	87	83	50.41	21.70	13.40	6.76	0.00	25.91	44.82	43.12	45.44	2.32		
				1.1.2.2. Građanski žalbeni	305	330	311	390	404	388	397	492	518	552	554	445	38.22	35.88	38.46	36.98	22.04	17.87	12.46	12.14	29.36	17.22		
				1.1.2.3. Privredni žalbeni	327	335	289	346	412	476	593	685	650	656	474	327	45.54	35.02	25.03	6.58	0.00	0.00	0.00	25.30	48.53	23.22		
				1.1.2.4. Upravni žalbeni	325	264	282	393	629	755	856	745	794	665	559	332	32.36	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.71	42.76	39.05			
1.1.2.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	569			521	516	505	532	593	539	525	573	567	567	592	52.84	52.73	50.29	49.69	50.98	46.44	47.02	47.00	44.72	-2.29				
1.2.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta	1.2.1.	Prvostepeni sudovi	1.2.1.1. Krivični	648	532	444	401	410	402	358	298	347	318	296	301	62.96	62.14	62.92	66.90	72.52	67.98	70.64	72.65	72.23	-0.42		
				1.2.1.2. Građanski	594	541	522	464	469	386	371	307	364	354	303	275	58.03	57.58	65.04	66.38	72.17	67.04	67.97	72.60	75.10	2.50		
				1.2.1.3. Privredni	367	335	342	387	415	424	380	330	354	401	384	377	44.46	40.46	39.10	45.39	52.56	49.12	42.37	44.91	45.89	0.98		
				1.2.1.4. Upravni	798	720	677	579	552	293	556	524	424	459	399	362	293	60.45	62.29	62.00	64.17	71.01	68.63	72.70	75.26	79.99	4.74	
				1.2.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	954	736	649	593	589	591	568	527	533	457	412	384	61.95	62.19	62.08	63.53	66.22	65.78	70.68	73.59	75.39	1.80		
		1.2.2.	Drugostepeni sudovi	1.2.2.1. Krivični žalbeni	109	94	137	220	265	271	272	148	136	131	142	167	3.37	0.00	0.00	0.00	34.84	40.24	42.43	37.60	26.56	-11.05		
				1.2.2.2. Građanski žalbeni	410	424	468	480	499	533	600	631	688	645	556	480	44.75	42.51	38.68	30.91	27.32	20.83	25.69	35.95	44.77	8.82		
				1.2.2.3. Privredni žalbeni	456	470	513	571	657	751	738	672	697	509	383	319	40.41	31.45	21.73	23.06	29.95	27.29	46.93	60.11	66.68	6.58		
				1.2.2.4. Upravni žalbeni	206	223	364	480	546	604	565	520	462	395	299	245	9.16	0.00	0.00	0.00	1.60	12.57	25.22	43.35	53.58	10.23		
				1.2.2.5.1. Izvršenje u komunalnim predmetima	1,664,328	1,709,000	1,574,517	1,574,589	1,661,940	1,621,919	1,796,840	1,763,272	1,723,499	1,722,882	1,635,108	/	52.27	52.26	49.62	50.83	45.53	46.54	47.75	47.77	50.43	2.66		
1.3.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta	1.3.1.	Prvostepeni sudovi	1.3.1.1. Krivični	12,567	11,871	10,598	10,080	9,976	9,213	8,366	7,810	8,055	7,652	7,716	7,611	56.84	57.29	60.56	64.18	66.56	65.51	67.24	66.97	67.41	0.45		
				1.3.1.2. Građanski	44,007	38,271	34,352	32,367	29,244	26,015	23,123	22,403	23,285	22,252	23,024	23,295	58.37	62.39	66.54	70.26	71.19	70.05	71.38	70.39	70.04	-0.35		
				1.3.1.3. Privredni	12,007	10,963	9,165	7,225	5,824	5,382	4,807	4,484	4,768	4,245	3,819	3,586	66.28	72.81	74.88	77.56	79.07	77.74	80.19	82.17	83.26	1.09		
				1.3.1.4. Upravni	10,447	12,488	13,535	12,710	11,285	9,958	10,101	10,718	11,256	9,384	10,173	8,964	47.72	53.59	59.04	58.45	55.92	53.70	61.40	58.16	63.13	4.97		
				1.3.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	126,339	117,758	98,727	84,637	69,822	62,809	53,806	50,176	52,078	48,513	42,831	49,710	62.97	69.45	72.52	76.46	78.05	77.21	78.77	81.26	78.25	-3.01		
		1.3.2.	Drugostepeni sudovi	1.3.2.1. Krivični žalbeni	23,857	21,764	19,212	16,740	14,241	12,155	10,170	8,033	7,880	7,059	6,307	5,900	61.27	67.05	71.88	76.47	81.41	81.77	83.67	85.41	86.35	0.94		
				1.3.2.2. Građanski žalbeni	866	894	1,275	1,753	1,951	1,977	1,753	1,444	1,067	1,090	1,095	1,335	13.36	3.57	2.29	13.26	28.63	47.27	46.13	45.88	34.02	-11.86		
				1.3.2.3. Privredni žalbeni	13,293	13,685	14,682	14,761	14,628	15,191	15,063	13,904	12,349	11,246	9,637	8,611	46.85	47.33	45.30	45.76	49.94	55.54	59.51	65.30	69.00	3.69		
				1.3.2.4. Upravni žalbeni	3,126	3,228	3,911	4,403	4,652	4,441	4,304	3,951	3,086	2,450	1,874	1,874	35.66	32.02	35.10	37.11	42.26	54.91	64.20	72.62	80.00	7.38		
				1.3.2.5.1. Izvršenje u komunalnim predmetima	1,119	2,216	2,892	3,643	4,117	4,422	3,975	3,743	3,912	3,545	2,326	1,736	12.25	0.83	0.00	4.25	9.84	5.77	14.61	43.97	58.18	14.21		
1.4.	Sudovi: Stopa rješavanja predmeta	1.4.1.	Prvostepeni sudovi	1.4.1.1. Krivični	118%	105%	110%	104%	100%	107%	108%	106%	98%	104%	100%	101%	69.42	66.86	71.42	71.83	70.62	65.04	69.20	66.34	67.64	1.30		
				1.4.1.2. Građanski	123%	118%	113%	106%	110%	112%	112%	103%	97%	100%	71.00	73.65	74.95	74.41	68.44	64.57	69.12	64.87	66.34	1.47				
				1.4.1.3. Privredni	118%	112%	125%	130%	127%	108%	112%	107%	94%	111%	110%	106%	86.34	84.99	72.30	74.81	71.10	62.97	73.76	73.58	70.76	-2.82		
				1.4.1.4. Upravni	98%	83%	91%	108%	116%	117%	98%	94%	94%	122%	92%	114%	72.04	77.24	77.86	65.45	62.42	62.98	81.20	61.33	76.12	14.78		
				1.4.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	103%	113%	131%	121%	122%	112%	116%	106%	97%	105%	111%	90%	80.69	81.63	74.95	77.03	70.90	64.95	70.21	74.17	60.26	-13.91		
		1.4.2.	Drugostepeni sudovi	1.4.1.5.2. Izvršenje u privrednim predmetima	106%	114%	119%	119%	121%	117%	118%	123%	103%	108%	109%	106%	79.18	80.70	78.16	78.71	81.92	68.63	72.16	72.42	70.33	-2.08		
				1.4.1.5.3. Izvršenje u komunalnim predmetima	79%	88%	97%	100%	99%	138%	69%	116%	113%	110%	156%	/	64.37	66.62	66.00	91.82	45.79	77.60	75.33	73.08	100.00	26.92		
				1.4.2.1. Krivični žalbeni	98%	99%	92%	91%	96%	100%	104%	106%	109%	99%	100%	96%	61.43	64.11	66.39	69.59	70.55	72.47	66.19	66.68	63.74	-2.94		
				1.4.2.2. Građanski žalbeni	91%	97%	93%	99%	100%	96%	101%	111%	119%	118%	111%	111%	66.28	67.00	63.71	67.38	73.89	79.27	74.26	78.82	74.03	-4.79		
				1.4.2.3. Privredni žalbeni	98%	97%	81%	86%	91%	107%	105%	113%	145%	127%	126%	123%	57.24	60.67	71.57	69.84	75.34	96.87	84.71	83.97	81.83	-2.14		
1.5.	Tužilaštva: Trajanje riješenih predmeta	1.5.1.	Prvostepeni	1.4.2.4. Upravni žalbeni	114%	53%	66%	63%	75%	84%	123%	111%	92%	115%	162%	125%	41.91	49.99	53.80	81.70	73.90	61.47	76.40	107.77	83.09	-24.68		
				1.5.1.1. Opšti kriminal	366	412	371	396	250	218	196	188	188	232	256	268	48.26	67.31	71.56	74.45	75.46	75.47	69.76	66.60	65.06	-1.54		
				1.5.1.2.1. Korupcija	1,146	374	481	358	344	364	314	303	377	417	351	332	73.17	74.24	72.69	76.50	77.30	71.73	68.74	75.13	75.13	1.44		
				1.5.1.2.2. Privredni kriminal	510	554	602	590	405	413	344	307	436	455	490	468	66.85	63.55	62.77	69.07	64.23	60.75	59.03	55.86	60.70	4.85		
				1.5.1.3. Ratni zločini	2,116	1,555	1,330	1,449	1,358	1,538	1,362	1,164	1,878	1,768	1,941	2,423	56.55	59.27	53.88	59.16	65.09	43.69	46.96	41.78	27.33	-14.46		
		1.6.	Tužilaštva: Starost neriješenih predmeta	1.6.1.	Prvostepeni	1.6.1.1. Opšti kriminal	801	702	654	505	425	376	385	377	401	411	390	392	64.85	70.40	73.81	73.22	73.78	72.11	71.43	72.89	72.75	-0.14
						1.6.1.2.1. Korupcija	881	849	776	694	647	692	772	850	825	600	495	447	58.43	61.26	58.59	53.76	49.11	50.59	64.11	70.36	73.26	2.89
						1.6.1.2.2. Privredni kriminal	996	978	976	795	695	658	720	699	695	690	640	623	59.54	64.68	66.54	63.38	64.46	64.63	64.90	67.43	68.33	0.90
						1.6.1.3. Ratni zločini	1,897	1,857	1,995	2,013	2,136	2,254	2,361	2,674	2,742	2,933	3,325	3,532	47.47	44.25	41.19	38.40	30.23	28.45	23.45	13.24	7.83	-5.41
						1.7.1.1.																						

PRILOG VII: TRAJANJE RIJEŠENIH PREDMETA U PRAVOSUĐU U BIH, 2015–2023. GODINA

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Udio predmeta riješenih za manje od 12 mjeseci									Udio predmeta riješenih za više od 12 mjeseci								
		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	71,11%	73,48%	72,29%	71,21%	70,94%	74,30%	68,89%	70,51%	71,55%	28,89%	26,52%	27,71%	28,79%	29,06%	25,70%	31,11%	29,49%	28,45%
	Građanski predmeti	58,40%	61,27%	61,87%	62,64%	65,56%	69,06%	62,41%	64,92%	67,52%	41,60%	38,73%	38,13%	37,36%	34,44%	30,94%	37,59%	35,08%	32,48%
	Privredni predmeti	52,86%	55,74%	57,52%	60,89%	59,77%	67,98%	62,16%	63,94%	67,56%	47,14%	44,26%	42,48%	39,11%	40,23%	32,02%	37,84%	36,06%	32,44%
	Upravni predmeti	53,87%	53,48%	46,99%	50,21%	51,92%	49,28%	59,48%	64,36%	59,58%	46,13%	46,52%	53,01%	49,79%	48,08%	50,72%	40,52%	35,64%	40,42%
	Izvršenja u građanskim predmetima	47,64%	56,44%	63,03%	65,17%	66,38%	70,69%	68,29%	70,86%	75,17%	52,36%	43,56%	36,97%	34,83%	33,62%	29,31%	31,71%	29,14%	24,83%
	Izvršenja u privrednim predmetima	52,51%	56,69%	61,95%	65,29%	65,49%	70,43%	70,37%	77,40%	78,49%	47,49%	43,31%	38,05%	34,71%	34,51%	29,57%	29,63%	22,60%	21,51%
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	97,85%	92,53%	89,99%	88,93%	85,38%	90,60%	96,85%	96,07%	94,43%	2,15%	7,47%	10,01%	11,07%	14,62%	9,40%	3,15%	3,93%	5,57%
	Građanski žalbeni predmeti	67,40%	67,52%	67,84%	65,80%	63,54%	61,71%	60,46%	58,09%	65,30%	32,60%	32,48%	32,16%	34,20%	36,46%	38,29%	39,54%	41,91%	34,70%
	Privredni žalbeni predmeti	73,42%	69,42%	60,07%	58,74%	55,96%	54,06%	51,96%	63,63%	65,66%	26,58%	30,58%	39,93%	41,26%	44,04%	45,94%	48,04%	36,37%	34,34%
	Upravni žalbeni predmeti	53,50%	32,53%	32,34%	26,36%	28,55%	22,04%	25,63%	26,22%	50,81%	46,50%	67,47%	67,66%	73,64%	71,45%	77,96%	74,37%	73,78%	49,19%
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	71,51%	80,99%	83,27%	83,86%	85,37%	85,65%	79,94%	77,12%	75,98%	28,49%	19,01%	16,73%	16,14%	14,63%	14,35%	20,06%	22,88%	24,02%
	Predmeti korupcije	73,08%	73,63%	68,89%	73,61%	73,96%	72,15%	72,27%	75,02%	70,60%	26,92%	26,37%	31,11%	26,39%	26,04%	27,85%	27,73%	24,98%	29,40%
	Predmeti ratnih zločina	40,22%	46,52%	38,72%	34,55%	45,50%	28,49%	40,31%	31,22%	28,13%	59,78%	53,48%	61,28%	65,45%	54,50%	71,51%	59,69%	68,78%	71,88%
	Ostali predmeti privrednog kriminala	61,70%	71,04%	66,32%	70,14%	64,89%	62,56%	61,56%	57,30%	61,29%	38,30%	28,96%	33,68%	29,86%	35,11%	37,44%	38,44%	42,70%	38,71%

PRILOG VIII: UPITNIK O PERCEPCIJI JAVNOSTI ZA 2023. GODINU

GOVI. Koliko ste bili zadovoljni svakom od navedenih usluga javnog sektora u PROTEKLIM 12 MJESECI? PITATI ZA SVAKU STAVKU POSEBNO! PROČITATI I POKAZATI OPCIJU ODGOVORA! ROTIRATI REDOSLIJED STAVKI!

	Potpuno zadovoljan/na	Uglavnom zadovoljan/na	Donekle zadovoljan/na	Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	Donekle nezadovoljan/na	Uglavnom nezadovoljan/na	Potpuno nezadovoljan/na	Nisam imao neposredno iskustvo s navedenom uslugom u period od 12 mjesec
GOV11. P2dd. Administrativnim uslugama sudova ili tužilaštva	1	2	3	4	5	6	7	8

COR14. Da li ste Vi lično, da biste imali bolji tretman, U POSLJEDNJIH 12 MJESECI, morali dati novac, poklone, pružiti neku uslugu i sl. bilo kojem od sljedećih lica?

	A		B	
	Da	Ne	Da	Ne
4. Sudiji/tužiocu	1	2	1	2

COR19. Do kojeg nivoa smatrate da je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 7 gdje 1 označava „Nimalo korumpiran“, a 7 označava „Izuzetno korumpiran“.

1	2	3	4	5	6	7
Nimalo korumpiran						Izuzetno korumpiran

COR20. U kojoj mjeri se slažete sa navedenim tvrdnjama. POKAZATI PONUĐENE ODGOVORE! PITATI ZA SVAKU STAVKU POJEDINAČNO!

STAVKE	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem	U potpunosti se ne slažem	(Ne čitati) Ne zna/Odbija odgovoriti
COR20A. Sudijama se može vjerovati da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20B. Tužiocima se može vjerovati da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20C. Sudije ne uzimaju mito	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20D. Tužiocu ne uzimaju mito	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20E. Pravosuđe je učinkovito u borbi protiv korupcije	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20F. Javni zvaničnici koji krše zakon obično bivaju identifikovani i kažnjeni	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20G. Loš rad sudija se sankcioniše	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20H. Dobar rad tužilaca se nagrađuje	1	2	3	4	5	6	7	8

JE1. Na skali od 1 do 7, gdje '1' predstavlja 'Izuzetno loše', a '7' predstavlja 'Izvršno', kojom ocjenom biste ocijenili rad: **PROČITATI/POKAZATI PONUĐENE ODGOVORE! PITATI ZA SVAKU STAVKU POJEDINAČNO!**

1	2	3	4	5	6	7
Izuzetno loše						Izvršno

STAVKE	Izuzetno loše	2	3	4	5	6	Izvršno
JE1A. Sudija/sudova	1	2	3	4	5	6	7
JE1B. Tužilaca/Tužilaštava	1	2	3	4	5	6	7
JE1C. Advokata	1	2	3	4	5	6	7
JE1D. Notara	1	2	3	4	5	6	7

JE2. Koliko često je po Vašem mišljenju građanima dozvoljeno da: **PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! PITATI ZA SVAKU STAVKU POJEDINAČNO!**

STAVKE	Nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek	(Ne čitati!) Ne zna
JE2A. Izvrše uvid u svoj sudski predmet, ukoliko to žele	1	2	3	4	5	6
JE2B. Prisustvuju bilo kojem suđenju koje ih interesuje	1	2	3	4	5	6
JE2C. Pregledaju presudu koja ih interesuje	1	2	3	4	5	6
JE2D. Pristupe izvještajima/statistikama o radu sudova	1	2	3	4	5	6
JE2E. Potpuno i pravovremeno pristupe, lično ili putem branioca, svim dokazima nakon potvrđivanja optužnice u predmetima u kojima su optuženi	1	2	3	4	5	6

JE3. Da li mislite da se broj predmeta, ne računajući komunalne predmete (plaćanje vode, struje, grijanja...), u sudovima u BiH povećava? **OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!**

1. Da 1
2. Ne 2
3. (Ne čitati!) Ne zna 3

JE4. Da li mislite da se broj predmeta u tužilaštvima u BiH povećava? **OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!**

1. Da 1
2. Ne 2
3. (Ne čitati!) Ne zna 3

JE5. Da li se slažete da su imenovanja sudija i tužilaca zasnovana na njihovim sposobnostima/kompetentnosti? **PROČITATI/POKAZATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!**

1. U potpunosti se slažem 1
2. Slažem se 2
3. Donekle se slažem 3
4. Niti se slažem niti se ne slažem 4
5. Donekle se ne slažem 5
6. Ne slažem se 6
7. U potpunosti se ne slažem 7
8. (Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti 8

JE6 Prema Vašem mišljenju, koliko često mediji objektivno biraju i predstavljaju sudske predmete i istrage? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Nikad	1
2. Rijetko	2
3. Ponekad	3
4. Često	4
5. Uvijek	5
6. (Ne čitati!) Ne zna	6

JE7. Prema Vašem mišljenju, sudske takse/naknade su? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!!

1. Niske	1
2. Adekvatne	2
3. Visoke	3
4. (Ne čitati!) Ne zna	4

JE8. Šta je bliže Vašem mišljenju: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Sudovi odlučuju o predmetima u razumnim vremenskim rokovima	1
2. Sudsko odlučivanje u predmetima traje predugo	2
3. (Ne čitati!) Ne zna	3

JE9. Šta je bliže Vašem mišljenju: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Tužilaštva odlučuju o predmetima u razumnim vremenskim rokovima	1
2. Tužilačko odlučivanje u predmetima traje predugo	2
3. (Ne čitati!) Ne zna	3

JE10. Da li mislite da je moguće da neko utječe na dodjeljivanje svog predmeta određenom sudiji? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Nikad	1
2. Rijetko	2
3. Ponekad	3
4. Često	4
5. Uvijek	5
6. (Ne čitati!) Ne zna	6

JE11. Po Vašem mišljenju, plate sudija i tužilaca su? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Niske	1
2. Adekvatne	2
3. Visoke	3
4. (Ne čitati!) Ne zna	4

JE12. Po Vašem mišljenju, naknade advokata i notara su? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Niske	1
2. Adekvatne	2
3. Visoke	3
4. (Ne čitati!) Ne zna	4

JEI3. Da li ste ikada bili uključeni u neki sudski spor, osim komunalnih predmeta, u protekle tri godine? OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Da → Pređite na JEI4	1
2. Ne → Pređite na JEI5	2

JEI4. U koliko sudskih sporova ste bili uključeni u protekle tri godine? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Samo jedan predmet	1
2. Dva ili više predmeta na istom sudu	2
3. Dva ili više predmeta na različitim sudovima	3

JEI5. Vaš glavni izvor informacija o BH pravosuđu, sporovima i akterima je: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Lično iskustvo iz vlastitih interakcija sa sudom	1
2. Iskustvo članova moje porodice	2
3. Iskustvo prijatelja/kolega	3
4. Mediji	4
5. Usljed profesionalne interakcije sa sudovima	5
6. Zvanične informacije o pravosudnim institucijama (VSTV, sudovi i tužilaštva)	6

JEI6. Sljedeća dva pitanja se odnose na Vaše povjerenje u vladavinu prava. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom izjavom: „Sudovi tretiraju podjednako sve ljude bez obzira na njihove prihode, nacionalno ili socijalno porijeklo, političko opredjeljenje, religiju, rasu, spol, rodni identitet, seksualnu orijentaciju ili invaliditet“? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. U potpunosti se slažem	1
2. Slažem se	2
3. Donekle se slažem	3
4. Niti se slažem niti se ne slažem	4
5. Donekle se ne slažem	5
6. Ne slažem se	6
7. U potpunosti se ne slažem	7
8. (Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti	8

JEI7. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom izjavom: „Sudije mogu da donose odluke bez direktnog ili indirektnog uticaja vlade, političara, međunarodne zajednice ili drugih interesnih grupa i pojedinaca? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. U potpunosti se slažem	1
2. Slažem se	2
3. Donekle se slažem	3
4. Niti se slažem niti se ne slažem	4
5. Donekle se ne slažem	5
6. Ne slažem se	6
7. U potpunosti se ne slažem	7
8. (Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti	8

PRILOG IX: UPITNIK O PERCEPCIJI SUDIJA I TUŽILACA ZA 2023. GODINU

1. Da li mislite da se broj neriješenih predmeta, isključujući komunalne predmete (plaćanje vode, struje, grijanja...) povećava u sudovima u BiH?

- Da
 Ne
 Ne znam

2. Da li mislite da se broj neriješenih predmeta povećava u tužilaštvima u BiH?

- Da
 Ne
 Ne znam

3. Šta je bliže Vašem mišljenju:

- Sudovi odlučuju o predmetima u razumnim vremenskim rokovima
 Sudsko odlučivanje u predmetima traje predugo
 Ne znam

4. Šta je bliže Vašem mišljenju:

- Tužilaštva odlučuju u predmetima u razumnim vremenskim rokovima
 Tužilačko odlučivanje u predmetima traje predugo
 Ne znam

5. Na skali od 1 do 7, gdje '1' predstavlja 'izuzetno loše', a '7' predstavlja 'izvršno', kojom ocjenom biste ocijenili rad:

	1	2	3	4	5	6	7
Sudija/sudova	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tužilaca/tužilaštava	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Advokata	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Notara	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
postoji transparentan sistem monitoringa učinaka rada sudija zasnovan na činjenicama?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
postoji transparentan sistem monitoringa učinaka rada tužilaca zasnovan na činjenicama?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
uočavanje loših učinaka rada sudije uobičajeno rezultira poduzimanjem adekvatne mjere ili sankcije	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
uočavanje vrlo dobrih učinaka rada tužioca uobičajeno rezultira adekvatnom nagradom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
se disciplinski postupci protiv sudija/tužilaca pokreću u svim slučajevima propisanim zakonom?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
su disciplinski postupci protiv sudija/tužilaca, kada se pokrenu, pravični i objektivni?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su

- Preblage
- Odgovarajuće
- Preoštre
- Ne znam

10. Da li mislite da je moguće da neko utiče na dodjeljivanje svog predmeta određenom sudiji?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

I 1. Po Vašem mišljenju:

	Nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek	Ne znam
Pristup sudskim predmetima je u potpunosti i pravovremeno dozvoljen strankama i njihovim pravnim zastupnicima	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Javnosti je dopušteno prisustvovanje javnim sudskim suđenjima	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Javnost ima pristup pravosnažnim presudama (u izvornoj formi, nakon uklanjanja ličnih podataka ili u nekoj drugoj formi)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pristup svim dokazima nakon potvrđivanja optužnice optuženom i braniocu je potpun i pravovremen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Da li Vi imate pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava koji Vas interesuju	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I 2. Po Vašem mišljenju, koliko često mediji objektivno biraju i predstavljaju sudske predmete i istrage?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

I 3. Po Vašem mišljenju, sudske takse i naknade su?

- Niske
- Adekvatne
- Visoke
- Ne znam

I 4. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
sudije i tužioci zloupotrebljavaju svoje pravo na odsustvovanje sa radnog mjesta?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I 5. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
sudije i tužioci postupaju u skladu sa Etičkim kodeksom?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
se imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije vrše efikasno?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
su imenovanja sudija i tužilaca zasnovana na njihovim sposobnostima/kompetentnosti?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
sudije i tužiocima imaju adekvatnu obuku/edukaciju na godišnjoj osnovi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Po vašem mišljenju, plate sudija i tužilaca su:

- Niske
- Adekvatne
- Visoke
- Ne znam

20. Po vašem mišljenju, naknade advokata i notara su:

- Niske
- Adekvatne
- Visoke
- Ne znam

21. Da li se plate sudijama/tužiocima isplaćuju na vrijeme?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

22. Da li se naknade/troškovi branilaca po službenoj dužnosti isplaćuju na vrijeme?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

23. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
je trenutno zaposleno pomoćno/ administrativno osoblje u sudovima/tužilaštvima kompetentno?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

24. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
su budžeti obezbijedeni sudovima/tužilaštvima dovoljni?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
su sudovi/tužilaštva locirani u adekvatnim zgradama/radnim prostorijama i da imaju dovoljno prostora za svoj rad?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
sudovi/tužilaštva imaju potrebnu IT opremu i podršku?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
sudovi i tužilaštva imaju adekvatne procedure i resurse da se nose sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilivu predmeta, ako do njih dođe?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
su uslovi za napredovanje u karijeri sudija i tužilaca objektivni, adekvatni i primijenjeni u praksi?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
su profesionalni imunitet i doživotnost imenovanja za sudije i tužioce adekvatno propisani u zakonima i primijenjeni u praksi?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30. Da li je lična sigurnost sudija i tužilaca, te njihovih bliskih članova porodice osigurana kada je to potrebno?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

31. Do kojeg nivoa smatrate da je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije?

	1	2	3	4	5	6	7
Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 7, gdje 1 označava "nimalo korumpiran", a 7 označava "izuzetno korumpiran"	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

32. U kojoj mjeri se slažete sa navedenim tvrdnjama:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
Pravosuđe je učinkovito u borbi protiv korupcije	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sudije mogu da donose odluke bez direktnog ili indirektnog uticaja vlade, političara, međunarodne zajednice, ili drugih interesnih grupa i pojedinaca	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Javni zvaničnici koji krše zakon obično bivaju identifikovani i kažnjeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sudijama se može vjerovati da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tužiocima se može vjerovati da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sudije ne uzimaju mito	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tužiocima ne uzimaju mito	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

33. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom izjavom:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
Sudovi tretiraju podjednako sve ljude bez obzira na njihove prihode, nacionalno ili socijalno porijeklo, političko opredjeljenje, religiju, rasu, spol, rodni identitet, seksualnu orijentaciju ili invaliditet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Demografski podaci

34. Ja sam:

- Sutkinja
- Sudija
- Tužiteljica
- Tužilac

35. Obavljam pravosudnu funkciju na nivou:

- BiH
- FBiH
- RS
- BD

**PROJEKAT PODRŠKE
MONITORINGU I EVALUACIJI
(MEASURE II)**

**Fra Anđela Zvizdovića I
UNITIC, Toranj B, 13. sprat
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
TEL: + (387) 033 941 676
contacts@measurebih.com
www.measurebih.com**

